

Styrelsen for Grøn
Arealomlægning og Vandmiljø

Vejledning om regulering af kvælstof og fosfor 2027 – udkast pr. 28/9-2026

Vejledning vedrørende:

- Bekendtgørelse om udledningsbaseret markregulering for 2027
- Bekendtgørelse om udlednings- og gødningsregnskab mv. for 2027
- Bekendtgørelse om virksomheders anvendelse af gødning og dyrkningsrelaterede tiltag for 2027

september 2026

Vejledning om regulering af kvælstof og fosfor 2027 – udkast pr. 28/9-2026
Planperioden 1 januar til 31. december 2027

Denne vejledning er udarbejdet af
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø i 2026

Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 33 95 80 00
E-mail: mail@sgav.dk
www.sgav.dk

ISBN: [xxxx]
Fotos/Fotograf: [xxxx]
Layout: [xxxx]

Publikationen kan downloades på
www.sgav.dk

Copyright ©

Indhold

1. Indledning	9
1.1 Læsevejledning	10
1.2 Årshjul og vigtige datoer	12
1.3 Planlægningsværktøjet	13
1.4 Udlednings- og Gødningsregnskab	14
2. Register for Udlednings- og Gødningsregnskab	15
2.1 Tilmelding til Register for Udlednings- og Gødningsregnskab	15
3.1.1 Hvem har pligt og hvem kan tilmelde sig	15
2.1.1 Hvem kan frivilligt blive tilmeldt?	16
2.1.2 Hvem kan ikke tilmelde sig?	16
2.1.3 Andre virksomheder der kan eller skal tilmeldes	16
2.1.4 Spørgsmål vedrørende Register for Udlednings- og Gødningsregnskab	16
2.2 Afmelding fra Register for Udlednings- og Gødningsregnskab	17
2.2.1 Hvornår skal du afmelde din virksomhed?	17
2.2.2 Hvordan kan du selv afmelde din virksomhed?	17
2.2.3 Særlige tilfælde, hvor du skal afmelde din virksomhed	18
2.2.4 Særlige regler ift. lager ved afmelding fra Register for Udlednings- og Gødningsregnskab	19
3. Udlednings- og Gødningsregnskab	20
3.1 Elementer i dit Udlednings- og Gødningsregnskab	20
3.2 Frister for indberetning i dit Udlednings- og Gødningsregnskab	21

4. Udledningskvoten.....	23
4.1 Hvordan beregnes udledningskvoten?	23
4.1.1 Markberegnet udledningskvote i dit Udlednings- og Gødningsregnskab.....	24
4.2 Opsparing af udledningskvote	24
4.2.1 Opsparing i dit Udlednings- og Gødningsregnskab.....	25
4.3 Overdragelse af udledningskvote	25
4.3.1 Indberetning af overdragelse af udledningskvote i dit Udlednings- og Gødningsregnskab.....	26
4.4 Overholdelse af udledningskvote.....	26
4.4.1 Indberetning i dit Udlednings- og Gødningsregnskab	27
4.5 Udledningskvoten ved overdragelse af arealer.....	27
5. Basisudvaskningsgrænsen	28
5.1 Hvad er basisudvaskningsgrænsen.....	28
5.2 Hvordan beregnes basisudvaskningsgrænsen og hvor kan jeg se den?.....	28
5.2.1 Basisudvaskningsgrænsen i dit Udlednings- og Gødningsregnskab	29
5.3 Overholdelse af basisudvaskningsgrænsen og mulighed for udskydelse.....	29
5.4 Genberegning af basisudvaskningsgrænsen ved overdragelse af arealer	30
6. Sådan beregnes din udledning og udvaskning.....	31
7. Hovedafgrøder, vinterplantedække og dyrkningshistorik	33
7.1 Indberetning af hovedafgrøde og vinterplantedække i dit Udlednings- og Gødningsregnskab.....	36
8. Gødningstildeling	37
8.1 Indberetning i dit Udlednings- og Gødningsregnskab.....	37
8.1.1 To frister for indberetning af tildeling af gødning	38
8.1.2 En frist for indberetning af gødning afsat af udegående dyr.....	38
8.2 Dyrkningshistorik ift. gødningstildelinger	39
9. Kvælstofreducerende virkemidler.....	40
9.1 Hvilke virkemidler kan du anvende?	40
9.2 Fælles krav til virkemidlerne	40
9.3 Samlet overblik over kvælstofreducerende virkemidler	41
9.4 Efterafgrøder	42
9.4.1 Hvilke afgrøder kan du anvende?	42
9.4.2 Hvornår skal du senest etablere efterafgrøden	43

9.4.3	Hvornår må du destruere efterafgrøden?	43
9.4.4	Krav til efterafgrødernes dækningsgrad	43
9.4.5	Krav om efterfølgende aktivitet efter efterafgrøder	44
9.4.6	Sådan beregnes effekten af efterafgrøder ud fra etableringstidspunktet	45
9.4.7	Afgræsning, slæt og gødskning	46
9.4.8	Indberetning af efterafgrøder i dit Udlednings- og Gødningsregnskab	46
9.5	Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter	47
9.5.1	Hvad skal blandingen indeholde?	47
9.5.2	Hvornår skal du senest etablere blandingen?	48
9.5.3	Hvornår må du destruere blandingen?	48
9.5.5	Sådan beregnes effekten af efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter	49
9.5.6	Indberetning og dokumentation af efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter	50
9.6	Mellemafgøder	51
9.6.1	Hvilke afgøder kan du bruge som mellemafgøde?	51
9.6.2	Hvornår skal mellemafgøden etableres og destrueres?	51
9.6.3	Indberetning af mellemafgøder	51
9.7	Tidligt såede vinterafgøder	52
9.7.1	Hvilke afgøder kan du bruge?	52
9.8	Præcisionsgødskning	53
9.8.1	Hvilke marker kan du bruge?	53
9.8.2	Tiltag 1 - Krav til fastsættelse af kvælstofbehov	53
9.8.3	Tiltag 2 - Udførelse af positionsbestemt gradueret gødningstildeling med udstyr, der har sektionsstyring og kantspredningsudstyr	54
9.8.4	Tiltag 3 - Krav til gødningsanalyser	55
9.8.5	Kan du kombinere præcisionsgødskning med andre virkemidler?	55
9.8.6	Indberetning af brugen af præcisionsgødskning	55

10. [Jordbearbejdning og] ændring af jordbundstype..... 56

10.1	Indberetning af jordbearbejdning i dit Udlednings- og Gødningsregnskab	56
10.2	Ændring af jordbundstype i dit Udlednings- Gødningsregnskab	56

11. Overdragelse af arealer58

11.1	Indberetning af arealoverdragelser i dit Udlednings- og Gødningsregnskab	58
11.1.1	Overdragelse til en virksomhed der er registreret i Register for Udlednings- og Gødningsregnskaber	58
11.1.2	Overdragelse til en virksomhed der ikke er registreret i Register for Udlednings- og Gødningsregnskaber	59
11.1.3	Modtagelse af arealer fra en virksomhed som ikke er registreret i Register for Udlednings- og Gødningsregnskaber	59

12.	Opgørelse af produceret husdyrgødning	60
12.1	Indberetning af dine stalde.....	60
12.2	Sådan indberetter du normproduktion fra dine husdyr	60
12.2.1	Har du årsdyr eller producerede dyr	60
12.2.2	Korrektion af din normproduktion.....	61
12.2.3	Udvidelse, etablering eller overtagelse af virksomhed eller produktion samt ophør.....	65
12.2.4	Fodermængde, råprotein og fosfor i foder.....	66
12.2.5	Indberetning og dokumentation	68
12.3	Mineralske kvælstofandele i husdyrgødning	69
12.3.1	Smitsomme husdyrsygdomme.....	70
13.	Anden organisk gødning og bioaske	71
13.1	Modtaget og egenproduceret anden organisk gødning	71
13.2	Mineralske kvælstofandele i anden organisk gødning	71
13.3	Bioaske	72
14.	Kunstgødning	73
14.1	Indkøbt og egenproduceret kunstgødning	73
14.2	Overdraget forbrug af kunstgødning i planperioden	73
15.	Opgørelse af gødningslagre.....	74
15.1	Særlige regler for opgørelse af primolager 1. januar 2027	74
15.2	Startlager og lagerstatus for nystartede virksomheder	75
15.3	Opgørelse af ultimolager.....	75
15.4	Begrænsninger for størrelsen af ultimolager af organisk gødning og bioaske	75
15.4.1	Lager ved ophør.....	76
16.	Overførsler af gødning - Gødningskvittering	77
16.1	Afsat gødning	77
16.2	Modtaget gødning	77
16.3	Hvilke oplysninger skal fremgå af gødningskvitteringen	78
16.4	Anvendelse af gødningskvitteringen.....	78
16.5	Forholdet mellem kvælstof og fosfor i gødning.....	79
17.	Gødningsleverandører	81
17.1	Tilmeldingen og afmeldingen i Leverandørregister for gødningsleverancer.....	81
17.2	Sådan indberetter du modtaget og leveret gødning	82
17.3	Leverandører af kunstgødning.....	82

17.4	Leverandører af afgasset biomasse	83
17.4.1	Biogasanlæg på virksomheder der er tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab (gårdbiogasanlæg)	83
17.4.2	Biogasanlæg på virksomheder der ikke er tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab (fælles biogasanlæg)	83
17.5	Fastsættelse af kvælstof- og fosforindhold i den afgassede biomasse	83
17.5.1	Ved oplysninger om den organiske gødning, du modtager på anlægget	83
17.5.2	Ved analyse af kvælstof- og fosforindhold i afgasset biomasse	84
17.5.3	Mineralsk kvælstofandel for afgasset biomasse	85
17.5.4	Fosforloft for afgasset biomasse	85
17.6	Forarbejdningsanlæg	85
17.6.1	Forarbejdningsanlæg på virksomheder der er tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab	86
17.6.2	Forarbejdningsanlæg på virksomheder der ikke er tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab	86
17.6.3	Kvælstof- og fosforindhold i forarbejdet organisk gødning	86
17.6.4	Mineralsk kvælstof andel fraktioner fra forarbejdningsanlæg	86
17.6.5	Fosforlofter for forarbejdet husdyrgødning	87
17.7	Forbrændingsanlæg og brændingsanlæg	87
17.7.1	Forbrænding på eget gårdanlæg	88
17.7.2	Behandling af bioasken	88
17.7.3	Kvælstof- og fosforindhold bioaske	88
17.7.4	Mineralsk kvælstofandel i bioaske	88
17.8	Pyrolyseanlæg	89
17.8.1	Kvælstof- og fosforindhold i biokul	89
17.8.2	Mineralsk kvælstofandel i biokul	89
17.8.3	Fosforlofter for biokul	89
17.9	Fælles komposteringsanlæg	89
17.9.1	Kvælstof- og fosforindhold i komposteret husdyrgødning	89
17.9.2	Mineralsk kvælstofandel i komposteret husdyrgødning	90
17.9.3	og fosforlofter for komposteret husdyrgødning	90
17.10	Indberetning af modtaget og afsat organisk gødning	90

18. Harmonikrav92

18.1	Harmoniareal og organisk kvælstofarealkrav	92
18.1.1	Harmoniareal	92
18.1.2	Din virksomheds organiske kvælstofarealkrav	93
18.2	Fosforlofter og fosforarealkrav	93
18.2.1	Din virksomheds fosforarealkrav og fosforlofter	94
18.2.2	Skærpede fosforlofter i oplande til fosforfølsomme søer	94
18.2.3	Hævet fosforloft ved lave fosfortal	95
18.2.4	Fosforloft for økologiske svin	96

18.2.5 Fosfor til rådighed for tildeling.....	96
18.2.6 Fradrag for fosfor tildelt ikke-harmoniarealer	97
18.5.1.1 Afgrøder i væksthuse, planteskoler, lukkede systemer m.m.	97
18.5.1.2 Grøntsager på friland.....	97
18.5.1.3 Dyrkede skovarealer, juletræer og pyntegrønt.....	97
18.5.1.4 Afgrøder på øvrige ikke-harmoniarealer	97
18.2.1 Beregning af fosforloft og fosforarealkrav	98

19. Kvælstoftildeling til arealer uden udledningskvote100

19.1 Forbrug af kvælstof og fosfor på arealerne	100
19.2 Frist for indberetning.....	100
19.3 Harmonikrav	100

20. Dyrkningsrelaterede tiltag.....101

21. Generelle oplysninger 102

22. Ordliste 103

23. Bilag..... 105

23.1 Bilag 1: Overgangsperioden	106
23.2 Bilag 2: Husdyrnormer	110
23.3 Bilag 3: Foreløbige afgrødetabeller mv.	111

1. Indledning

Denne vejledning beskriver reglerne i bekendtgørelserne om:

- udledningsbaseret markregulering
- udlednings- og gødningsregnskab og
- anvendelse af gødning og dyrkningsrelaterede tiltag.

For sidstnævnte bekendtgørelse om anvendelse af gødning og dyrkningsrelaterede tiltag, beskriver vejledningen de dele, som Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er kontrolmyndighed for, mens de regler i bekendtgørelsen, som kommunerne administrerer fremgår af en særskilt vejledning [*Vejledning om anvendelse af gødning* [LINK](#)]. Disse regler omfatter perioder med forbud mod at udbringe gødning (lukkeperioder), krav om at anvende særlige udbringningsteknikker, forebyggelse af afstrømning og erosion til vandmiljøet samt beskyttelse mod gener fra udbringning af gødning.

Vejledningens målgruppe

Vejledningen henvender sig til virksomheder der er registreret eller registreringspligtige i Register for Udlednings- og Gødningsregnskab (RUG) og virksomheder der registreret eller registreringspligtige i Leverandørregister for gødningsleverancer (LR).

Vejledningens indhold

Denne vejledning beskriver reglerne i den nye udledningsbaserede markregulering, som gælder fra 1. januar 2027, og hvor fokus er at regulere mængden af kvælstof, der må udledes til vandmiljøet fra de dyrkede marker. Dette til forskel fra tidligere regulering, hvor fokus var at regulere mængden af kvælstof tilført markerne (kvælstofkvoten) og krav om bestemte virkemidler.

Reguleringen tager udgangspunkt i hvad kystvandet kan tåle, og fastsætter på den baggrund udledningsgrænser for den tilladte udledning fra markerne. Der indføres et nyt krav, kaldet **udledningskvoten**, som fastsætter, hvor meget kvælstof den enkelte landbrugsvirksomhed må udlede fra sine marker i et vandopland.

Derudover indføres en **basisudvaskningsgrænse** som skal begrænse udvaskning fra rodzonen fra landbrugsvirksomhedens marker.

For at kunne vurdere om de to krav er overholdt på den enkelte virksomhed, bliver kvælstofudledning og -udvaskning fra markerne beregnet ved brug af en **udvaskningsberegner**. Beregningen sker pba. oplysninger som har betydning for kvælstofudvaskning og -udledning, bl.a. om de aktiviteter som foregår på markerne, dvs. afgrøder, gødningstildeling og brug af kvælstofreducerende virkemidler, samt andre naturgivne forhold såsom jordtype og retention.

Beregning af din udledningskvote og basisudvaskningsgrænse samt beregning af kvælstofudvaskning og -udledning fra dine marker sker i **Udlednings- og Gødningsregnskabet** på baggrund af dine indberetninger. Her kan du få overblik over om du overholde de to krav i den udledningsbaserede regulering, dvs. om din udvaskning overholder din basisudvaskningsgrænse og om

Udover de nye elementer i den udledningsbaserede tilgang, er der også elementer i den hidtidige regulering af kvælstof og fosfor, som videreføres eller tilpasses de nye regler.

Det organiske kvælstofarealkrav samt fosforarealkravet (**harmonikrav**) videreføres med mindre ændringer. Herudover er der få arealer, hvor de gamle kvælstofkvoter videreføres, dog i en simplere udgave.

Som en del af den samlede regulering indgår som hidtil også krav om **opgørelser af kvælstof og fosfor i gødning**, som virksomheden har produceret, afsat, modtaget og lagerført. Dog er der samlet set sat mere specifikke krav til opgørelser og indberetninger, som vurderes nødvendige for den nye regulering. Desuden videreføres begrænsningerne for hvornår på året, der må foretages **jordbearbejdning og omlægning af fodergræsmarker** (dyrkningsrelaterede tiltag) som udgangspunkt uændrede, men med mindre tilpasninger af reglerne i forhold til den nye udledningsbaserede markregulering.

1.1 Læsevejledning

Vejledningen henvender sig til virksomheder der er registreret eller registreringspligtige i Register for Udlednings- og Gødningsregnskab (RUG) og virksomheder der registreret eller registreringspligtige i Leverandørregister for gødningsleverancer (LR).

Vejledningen beskriver reglerne i den udledningsbaserede markregulering, som gælder fra 1. januar 2027 samt øvrige krav vedr. anvendelsen af kvælstof og fosfor i gødning, som i vidt omfang er en videreførelse fra den hidtidige regulering, men opdateret med de tilpasninger, de nye regler har givet anledning til.

Opbygning og indhold i vejledningen fremgår af oversigten herunder.

Kapitel	Emne	Hvem vedrører reglerne	Indhold
Kapitel 1	Indledning		Giver en introduktion til den samlede regulering, samt et overblik over vejledningens indhold og beskriver årshjulet for den udledningsbaserede markregulering samt vigtige frister.
Kapitel 2	Register for Gødningsregnskab		Beskriver hvem der <i>skal</i> være tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab (RUG) og hvem der har mulighed for at tilmelde sig frivilligt.
Kapitel 3	Udlednings- og Gødningsregnskab	Virksomheder der er registreret eller registreringspligtige i RUG	Beskriver hvilke oplysninger der skal indberettes i Udlednings- og Gødningsregnskabet og de frister der gælder.
Kapitel 4	Udledningskvoten	Virksomheder der er registreret eller registreringspligtige i RUG og ikke er jordløse	Beskriver reglerne for beregning af og kravet om overholdelse af udledningskvoten. Beskriver reglerne for opsparing og overdragelse af udledningskvote.
Kapitel 5	Basisudvaskningsgrænsen	Virksomheder der er registreret eller registreringspligtige i RUG og som disponerer over et basisudvaskningsgrænseareal på 10 hektar eller derover	Beskriver beregning af og kravet om overholdelse af basisudvaskningsgrænsen.
Kapitel 6	Beregning af din udledning og udvaskning	Virksomheder der er registreret eller registreringspligtige i RUG og ikke er jordløse	Beskriver hvordan udvaskningen og udledningen beregnes, herunder hvordan afgrøder, kvælstoftildeling, kvælstofreducerende virkemidler og jordbearbejdning mv. har betydning for beregningen.

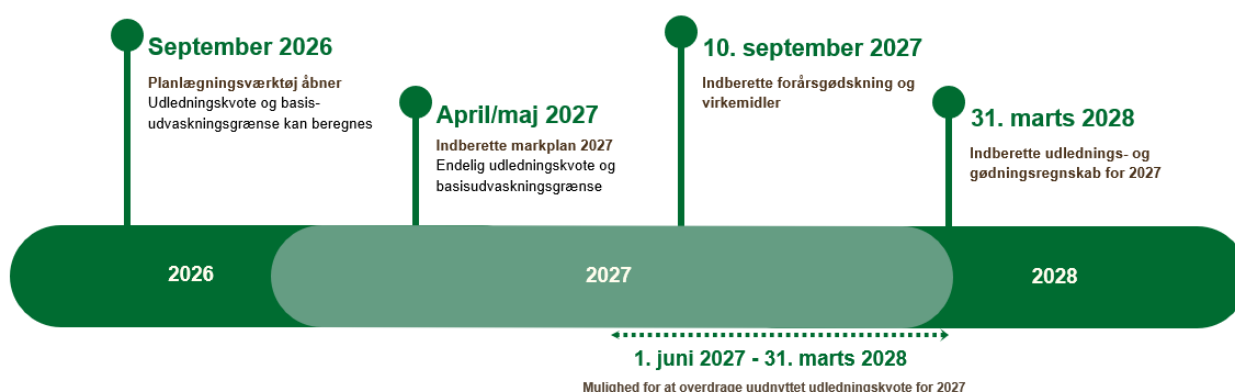
Kapitel 7	Hovedafgrøder, vinterplantedække og dyrkningshistorik	Virksomheder der er registreret eller registreringspligtige i RUG og ikke er jordløse	Beskriver reglerne for hovedafgrøder, vinterplantedække og dyrkningshistorik.
Kapitel 8	Gødningstildeling	Virksomheder der er registreret eller registreringspligtige i RUG og ikke er jordløse	Beskriver reglerne for indberetning af tildeling af gødning på mark og gødning afsat af udegående dyr.
Kapitel 9	Kvælstofreducerende virkemidler	Virksomheder der er registreret eller registreringspligtige i RUG og ikke er jordløse	Beskriver reglerne for de kvælstofreducerende virkemidler der kan anvendes på markerne: efterafgrøder, mellemafgøder, tidligt såede vinterafgrøder og præcisionsgødskning.
Kapitel 10	Jordbearbejdning og korrektion af jordbundstype	Virksomheder der er registreret eller registreringspligtige i RUG og ikke er jordløse	Beskriver reglerne for indberetning [af jordbearbejdning og] korrektion af jordbundstype.
Kapitel 11	Overdragelse af arealer	Virksomheder der er registreret eller registreringspligtige i RUG og ikke er jordløse	Beskriver reglerne for overdragelse af arealer mellem virksomheder.
Kapitel 12	Opgørelse af produceret husdyrgødning	Virksomheder der er registreret eller registreringspligtige i RUG og har dyrehold.	Beskriver hvordan du skal indberette stalde og dyr, hvis du har husdyr på din virksomhed. Herunder, hvilke krav og muligheder der er for at korrigere produktionen af husdyrgødning.
Kapitel 13	Anden organisk gødning og bioaske	Virksomheder der er registreret eller registreringspligtige i RUG og anvender anden organisk gødning.	Beskriver reglerne for anden organisk gødning og bioaske.
Kapitel 14	Kunstgødning	Virksomheder der er registreret eller registreringspligtige i RUG og anvender kunstgødning	Beskriver reglerne for kunstgødning.
Kapitel 15	Opgørelse af gødningslagre	Virksomheder der er registreret eller registreringspligtige i RUG	Beskriver reglerne for opgørelse af gødningslagre.
Kapitel 16	Overførsler af gødning	Virksomheder der er registreret eller registreringspligtige i RUG og overfører gødning	Beskriver regler for anvendelse af gødningskvitteringen ved afsætning af gødning en landbruger ønsker at fratrække i sit Udlednings- og Gødningsregnskab. Herunder også krav til anvendelse af gødningskvitteringer, hvis der modtages gødning fra andre virksomheder tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab eller Leverandørregister for Gødningsleverancer.
Kapitel 17	Gødningsleverandører	Gødningsleverandører	Til virksomheder, som ikke er registreret i Register for Udlednings- og Gødningsregnskab, men som skal være tilmeldt Leverandørregister for Gødningsleverancer. Dette er bl.a. leverandører af kunstgødning og anlæg der modtager og afsætter organisk gødning.
Kapitel 18	Harmonikrav	Virksomheder der er registreret eller registreringspligtige i RUG	Beskriver harmonireglerne, som sætter begrænsninger for tildeling af organisk kvælstof (det organiske kvælstofarealkrav) og fosfor (fosforarealkravet). Disse regler er i hovedtræk videreført uændrede fra gødningsanvendelsesbekendtgørelsen. Der indføres dog undtagelser for væksthuse.
Kapitel 19	Kvælstoftildeling til arealer uden udledningskvote	Virksomheder der er registreret eller registreringspligtige	Beskriver krav til restarealer, dvs. arealer der ikke indgår i [udvasknings- eller udledningsberegningen], hvor det gamle kvælstofkvotesystem i stedet for anvendes.

		i RUG og dyrker særlige arealer	
Kapitel 20	Dyrkningsrelaterede til-tag	Virksomheder der er registreret eller registreringspligtige i RUG	Beskriver regler for, hvornår på året du (som jordbrugsvirksomhed) må foretage jordbearbejdning forud for vårsåede afgrøder og i forbindelse med omlægning af fodergræsmarker. [Disse regler er som udgangspunkt videreført uændrede fra plantedækkebekendtgørelsen, men er på enkelte punkter justeret til de nye regler i bekendtgørelse om udledningsbaseret markregulering.]
Kapitel 21	Generelle oplysninger		Beskriver regelgrundlag mv.
Kapitel 22	Ordliste		Forklaring på de vigtigste ord og begreber der anvendes.
Bilag 1	Overgangsperioden		Beskriver hvad der særligt gør sig gældende i overgangsperioden, hvor der er et overlap mellem planperiode for den udledningsbaserede markregulering, som følger kalenderåret og den hidtidige regulering, hvor planperioden løb fra 1. august til 31. juli.
Bilag 2	Husdyrnormer		
Bilag 3	Kvotegivende areal, afgrødetabeller mv		Indeholder tabeller over kvotegivende areal og kvotegivende aktiviteter, afgrødetabeller mv.

1.2 Årshjul og vigtige datoer

I udledningsbaseret markregulering følger planperioden kalenderåret og løber således fra 1. januar til 31. december. Et overordnet årshjul for planperioden 2027 som eksempel fremgår herunder.

Overordnet årshjul for udledningsbaseret markregulering Hovedtrin i den nye regulering

I skemaet herunder er angivet vigtige datoer og frister, du som landbruger skal være opmærksom på.

Vigtige datoer og frister		
2026	29. september	Planlægningsværktøj for udledningsbaseret markregulering åbner. Mulighed for at beregne udledningskvote og basisudvaskningsgrænse for din virksomhed for kommende planperiode samt "planlægge" overholdelse af de to krav.
2027	1. februar	Udlednings- og Gødningsregnskabet (UGR) for planperiode 2027 åbner for indberetning.
	[20. april]	Frist for indberetning af marker og hovedafgrøder samt staldsystemer. Følger Fællesskema (FS)-fristen. Udledningskvoten og basisudvaskningsgrænsen for 2027 beregnes ud fra de indberettede oplysninger.
	21. april – 31. december	Indberetning af arealoverdragelser (løbende).
	1. juni 2027 – 31. marts 2028	Overdragelse af udledningskvote i 2027 kan indberettes. Eventuel overført udledningskvote fra opsparede efterafgrøder under tidligere regulering vil fremgå af Udlednings- og Gødningsregnskabet (UGR).
	10. september	Frist for indberetning af forårsgødsning for perioden 1. januar til 31. juli og kvælstofreducerende virkemidler.
2028	31. marts	Frist for indberetning af samlet udlednings- og gødningsregnskab for 2027.

1.3 Planlægningsværktøjet

Planlægningsværktøjet er et frivilligt værktøj, som kan tilgås i Tast selv eller på SGAVs hjemmeside [link] og som åbner ultimo september 2026. I Planlægningsværktøjet kan du beregne din markberegnete udledningskvote og basisudvaskningsgrænse, som vil være gældende for 2027, såfremt din markplan ikke ændrer sig efterfølgende. Med markplan menes indtegning af dine marker og angivelse af din hovedafgrøde for hver mark.

Planlægningsværktøjet giver dig også mulighed for at beregne kvælstofudledningen og -udvaskningen fra dine marker ved at du angiver planlagt hovedafgrøde, gødningsanvendelse, kvælstofreducerende virkemidler og vinterplantedække.

Planlægningsværktøjet er et skema, som IKKE kan eller skal indberettes til SGAV, men et værktøj som kan give et overblik over udvaskningen og udledningen fra dine marker ved en given dyrkning holdt op imod den beregnede udledningskvote (eller kvoter) og basisudvaskningsgrænse for planperioden.

Det er i Udlednings- og Gødningsregnskabet, at du skal indberette oplysninger til SGAV (læs mere i afsnit 1.4 nedenfor og i kapitel 3).

1.4 Udlednings- og Gødningsregnskab

I dit Udlednings- og Gødningsregnskab kan du se din udledningskvote og udledning, din basisudvaskningsgrænse og udvaskning samt dine harmonikrav og overholdelsen af disse. Det er også her, du skal indberette en række oplysninger om bl.a. markdrift, dit dyrehold og staldoplysninger til brug for beregning af din husdyrgødningsproduktion. Yderligere indgår oplysninger om de typer af gødning du har til rådighed, herunder hvad du har modtaget og afsat.

Udlednings- og Gødningsregnskabet finder du i Tast selv. Du finder indgangen til Tast selv på SGAVs hjemmeside: [link](#) indsættes]

Se kapitel 3 for flere detaljer om hvilke oplysninger, du skal indberette i dit Udlednings- og Gødningsregnskab og hvilke frister der gælder.

Udlednings- og Gødningsregnskaber åbner for indberetninger fra d. 1. februar 2027 og lukker d. 31. marts 2028.

2. Register for Udlednings- og Gødningsregnskab

Hvis din virksomhed er omfattet af reglerne i Lov om bæredygtig forvaltning af næringsstoffer og drivhusgasser m.v. i land- og skovbruget (gødskningsloven), skal din virksomhed registreres i Register for Udlednings- og Gødningsregnskab for den aktuelle planperiode. Ved planperiode forstås perioden fra 1. januar til 31. december.

Når du er tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab, skal du hvert år udarbejde og indberette et udlednings- og gødningsregnskab, som bl.a. indeholder din markplan samt udgør et regnskab over, om du overholder de krav, der stilles til dig. Læs mere om Udlednings- og gødningsregnskabet i afsnit 1.4 eller kapitel 3.

Du kan tilmelde din virksomhed til Register for Gødningsregnskab i Tast selv.

Du kan læse om tilmelding til Register for Udlednings- og Gødningsregnskaber på SGAVs hjemmeside.

2.1 Tilmelding til Register for Udlednings- og Gødningsregnskab

3.1.1 Hvem har pligt og hvem kan tilmelde sig

Du skal tilmelde din virksomhed, hvis du driver virksomhed med planteavl, husdyr, skovbrug eller kombinationer heraf og hvis din virksomhed samtidig opfylder mindst én af disse betingelser;

- Samlede husdyrbesætning producerer gødning, eller virksomheden modtager husdyrgødning, forarbejdet organisk gødning, afgasset biomasse eller anden organisk gødning, der har et samlet kvælstofindhold, der overstiger 1.000 kg kvælstof pr. år, eller
- Samlede husdyrbesætning producerer gødning, eller virksomheden modtager husdyrgødning, forarbejdet organisk gødning, afgasset biomasse eller anden organisk gødning, der har et samlet kvælstofindhold, der overstiger 100 kg kvælstof pr. hektar areal med en standardnorm for kvælstof eller fosfor på 0 kg eller derover, eller
- Disponerer over et areal på 10 hektar eller derover med en standardnorm for kvælstof eller fosfor på 0 kg eller derover.

Husdyrhold skal forstås i den traditionelle forstand. Husdyrhold omfatter virksomheder, som er beskæftiget med de traditionelle husdyrhold, hvori der produceres gødning, som f.eks. svineproduktioner, kvægproduktioner, pelsdyravl, fåreavl, gedeavl og fjerkræproduktioner, stutterier og rideskoler, herunder husdyr, som befinder sig på samlesteder, i eksportisolationsstalde samt i karantænefaciliteter. Herudover omfattes eksempelvis også hjortefarme og kaninfarme. Den traditionelle afgrænsning af begrebet betyder således, at selskabsdyr samt dyr i dyreparker og i dyrehaver med særlig tilladelse ikke er omfattet.

Du skal tilmelde din virksomhed til Register for Udlednings- og Gødningsregnskab i løbet af den planperiode, hvor virksomheden opfylder betingelserne for at være tilmeldt registret. Det betyder, at du kan tilmelde din virksomhed fra det tidspunkt i planperioden, hvor din virksomhed bliver pligtig.

SGAV anvender oplysningerne på den enkelte virksomheds CVR-nr. til at vurdere, hvorvidt betingelserne er opfyldt med henblik på tilmelding til registret.

Når din virksomhed bliver registreret i Register for Udlednings- og Gødningsregnskab, modtager du et tilmeldingsbevis via Tast selv.

2.1.1 Hvem kan frivilligt blive tilmeldt?

Du kan tilmelde din virksomhed frivilligt, hvis du har et aktivt CVR-nr., driver planteavl, skovbrug eller kombinationer heraf og samtidig opfylder mindst én af nedenstående betingelser:

- Disponerer over et areal på 5 hektar eller derover, med en standardnorm for kvælstof eller fosfor på 0 kg eller derover. [jf. bilag X)], eller
- Dyrker afgrøder på sit areal, som samlet er omfattet af en standardnorm for kvælstof på mindst 90 kg kvælstof pr. hektar pr. år. [jf. bilag X)].

Du skal være opmærksom på, at i opgørelsen af om din samlede standardnorm for kvælstof på dine arealer er mindst 90 kg N/ha, indgår også arealer med afgrøder, hvor der er fastsat en kvælstofnorm på 0 kg N. Dette er eksempelvis arealer med bælplanter eller visse former græs.

Når du er tilmeldt frivilligt, gælder der de samme krav om indberetning og frister, som hvis du er pligtigt tilmeldt.

2.1.2 Hvem kan ikke tilmelde sig?

Du kan ikke tilmelde en virksomhed, der ikke er momsregistreret, dvs. hvis virksomheden ikke har et CVR-nr.

2.1.3 Andre virksomheder der kan eller skal tilmeldes

Delregistrerede virksomheder i henhold til momsloven, som efter ansøgning har fået tilladelse til at blive registreret for en del af virksomheden i Register for Udlednings- og Gødningsregnskab, skal også tilmelde sig med et CVR nr.

Konkursboer og brugeligt pant, som viderefører en virksomhed, skal være tilmeldt på et CVR-nr. Disse virksomheder er underlagt de samme regler om udarbejdelse af udlednings- og gødningsregnskaber som andre virksomheder.

2.1.4 Spørgsmål vedrørende Register for Udlednings- og Gødningsregnskab

Nedenfor er svar på hyppige spørgsmål i forbindelse med tilmelding til Register for Udlednings- og Gødningsregnskab:

Jeg er ikke længere pligtig, skal jeg selv afmelde mig?

Hvis du ikke længere er pligtig, men du stadig ønsker at være tilmeldt, og du opfylder kravene til at være frivilligt tilmeldt, skal du ikke afmelde dig.

Hvis du ikke længere er pligtig, og du heller ikke opfylder kravene for at være frivilligt tilmeldt, skal du afmelde dig. Du skal indsende et afsluttende Udlednings- og Gødningsregnskab inden du afmelder dig.

Jeg har tidligere været frivilligt med, men er nu pligtig, hvad skal jeg gøre?

Ingenting, hvis du stadig er tilmeldt.

Hvis du har været frivilligt tilmeldt, men har afmeldt dig og nu er blevet pligtig, skal du tilmelde dig igen.

Jeg må ikke længere være frivilligt med, bliver jeg automatisk afmeldt?

Hvis du ikke længere opfylder kravene til at være tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab, skal du selv melde dig ud. Du skal indsende et afsluttende Udlednings- og Gødningsregnskab inden du afmelder dig.

Hvis jeg overtager en ophørt virksomhed?

Hvis du overtager en virksomhed, der har pligt til at være tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab, er det vigtigt, at du får overdraget arealerne (læs mere i kapitel 10), gødning anvendt på arealet via gødningskvitteringen (læs

mere i kapitel 15) og evt. udledningskvote (læs mere i afsnit 4.3) i dit Udlednings- og Gødningsregnskab. Du skal medtage oplysningerne om den hidtidige drift i dit Udlednings- og Gødningsregnskab.

2.2 Afmelding fra Register for Udlednings- og Gødningsregnskab

2.2.1 Hvornår skal du afmelde din virksomhed?

Hvis din virksomhed ikke længere opfylder betingelserne for at være med i Register for Udlednings- og Gødningsregnskab, eller du er frivilligt med i Register for Udlednings- og Gødningsregnskab, og du ønsker at afmelde din virksomhed, skal du selv sørge for at afmelde din virksomhed fra registret senest 31. marts 2028 med angivelse af datoen for ophør. Ophørsdatoen kan senest være 31. december 2027.

Du opfylder eksempelvis ikke betingelserne for at være med i registeret, når du:

- Sælger din virksomhed.
- Bortforpagter din ejendom.
- Afmelder din virksomhed og dit CVR-nr. hos Erhvervsstyrelsen.

Bemærk, at til og afmelding ikke sker automatisk. Det er derfor dit ansvar som ejer af virksomheden at foretage til- og afmelding.

Ved afmelding fra Register for Udlednings- og Gødningsregnskab skal udlednings- og gødningsregnskabet for planperioden indsendes senest 31. marts 2028.

2.2.2 Hvordan kan du selv afmelde din virksomhed?

Hvis du ikke længere er pligtig til at være tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab og heller ikke ønsker at være frivilligt tilmeldt, kan du afmelde din virksomhed fra Register for Udlednings- og Gødningsregnskab ved at indberette et afsluttende Udlednings- og Gødningsregnskab, hvor du anfører en ophørsdato.

Ophørsdatoen i planperioden 2027 kan senest være den 31. december i planperioden, og angives den 31. december er denne dag inklusiv. Hvis du ved indberetningen af dit udlednings- og gødningsregnskab for 2027, angiver en ophørsdato efter 31. december, er du fortsat tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab i 2028.

Bemærk, at du ikke kan afmelde din virksomhed på andre måder.

Ophørsdatoen svarer til den dag, din virksomhed ikke længere opfylder betingelserne for at være med i Register for Udlednings- og Gødningsregnskab. Det kan eksempelvis være fra den dato, du har bortforpagtet din ejendom, solgt din ejendom eller lukket din virksomhed. Hvis du er tilmeldt frivilligt, kan du selv vælge ophørsdatoen. Afmeldingen fra registret sker med virkning fra den oplyste ophørsdato. Du er altså stadig tilmeldt på ophørsdatoen.

Når du afmelder din virksomhed, skal du huske:

- Indsend Udlednings- og Gødningsregnskabet for planperioden senest den 31. marts i den efterfølgende planperiode.
- Angiv din ophørsdato i Udlednings- og Gødningsregnskabet. Det er ikke muligt at afmelde sig med tilbagevirkende kraft efter fristen den 31. marts i den efterfølgende planperiode.
- At du kun kan købe afgiftsfri gødning frem til og med ophørsdatoen
- At du skal opbevare dokumentation for de indberettede oplysninger i dit Udlednings- og Gødningsregnskab i 5 år fra planperiodens udløb.
- At hvis du har tilsagn om økologisk arealtilskud til reduceret kvælstoftilførsel, kan en afmelding af din virksomhed fra Register for Udlednings- og Gødningsregnskab medføre bortfald af tilsagn og krav om tilbagebetaling af tidligere modtaget tilskud. Du kan læse mere i Vejledning om økologisk arealtilskud.

- Afsætning af eventuelt restlager af kunstgødning skal indberettes via Leverandørregister for gødningsleverancer, gødningskvitteringen eller hvis du ønsker at beholde gødningen, skal der betales kvælstofafgift til Skatteforvaltningen.
- At du ikke må ophøre med et lager af organisk gødning på mere end 1.000 kg kvælstof.
- En afmelding betyder også, at en anden virksomhed tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab ikke længere kan fratrække organisk gødning i sit gødningsregnskab, som afsættes til dig.

Hvis virksomheden drives videre af en ny ejer/forpagter skal der laves en arealoverdragelse inden dit ophør. Her skal angives de overtagne arealer og deres hovedafgrøde samt de aktiviteter (virkemidler og vinterplantedække) der er forgået på arealerne frem til ophørsdatoen (læs mere i kapitel 10). Har der været tildelt gødning på arealerne og/eller overdrager du gødning til din nye ejer/forpagter skal der også foretages en gødningskvittering (læs mere i kapitel 16).

Giv din leverandør af kunstgødning besked om, at du er afmeldt registret, jf. Skattestyrelsens regler.

2.2.3 Særlige tilfælde, hvor du skal afmelde din virksomhed

Hvis du laver dit selskab om (nyt CVR-nr.)

Du skal afmelde din virksomhed fra Register for Udlednings- og Gødningsregnskab, hvis du laver ændringer i din virksomhed, der medfører, at din virksomhed skal have et nyt CVR-nr. Hvis din nye virksomhed er forpligtiget til at være med i registeret, skal du huske at tilmelde den nye virksomhed til Register for Udlednings- og Gødningsregnskab. Der skal laves en arealoverdragelse fra det ene CVR nr. til det andet CVR nr.

Generationsskifte og salg til ægtefælle

Hvis du overlader din virksomhed til andre, herunder dine børn eller din ægtefælle, og virksomheden derved får et nyt CVR-nr., skal du afmelde dit gamle CVR-nr. og tilmelde det nye til Register for Udlednings- og Gødningsregnskab. Der skal foretages en arealoverdragelse og indberettes et afsluttende udlednings- og gødningsregnskab for den virksomhed der nedlægges for den forløbne del af planperioden.

Konkurs

SGAV får via Statstidende besked om konkurser. SGAV afmelder konkursramte virksomheder på dekretdatoen. Virksomheden er stadig forpligtet til at indberette gødningsregnskab frem til og med dekretdatoen. Konkursboer, som viderefører en landbrugsbedrift, kan være tilmeldt på et CVR-nr. Når boskiftet er afsluttet, skal bobestyreren indberette et afsluttende udlednings- og gødningsregnskab med ophørsdato og indberette en arealoverdragelse i forbindelse med overdragelsen til en ny virksomhed/er.

Dødsfald

Hvis en ejer af en enkeltmandsvirksomhed afgår ved døden, afmelder SGAV automatisk virksomheden fra Register for Udlednings- og Gødningsregnskab. Der skal ikke indsendes udlednings- og gødningsregnskab for virksomheden. Det skyldes, at virksomhedens CVR-nr. er knyttet til den afdøde.

Hvis boet efter afdøde ønsker at drive virksomheden videre, og virksomheden har pligt til at være tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab, skal boet oprette en ny virksomhed og have et nyt CVR-nr.

Hvis boet efter afdøde drives videre i et nyt CVR-nr., gælder de almindelige betingelser for virksomheder, herunder at indsende udlednings- og gødningsregnskab, og virksomheden skal tilmeldes Register for Udlednings- og Gødningsregnskab på det nye CVR-nr.

2.2.4 Særlige regler ift. lager ved afmelding fra Register for Udlednings- og Gødningsregnskab

Når din virksomhed ophører, skal du anføre din virksomheds slutlager af kvælstof og fosfor i gødning på ophørstidspunktet. Hvis din virksomhed har et lager af husdyrgødning eller anden organisk gødning, kan det afsættes til andre virksomheder eller til ny ejer/forpagter, der er tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab eller Leverandørregister for gødningsleverancer, inden din virksomhed afmeldes registret. Dette skal du afsætte via gødningskvitteringen.

Bemærk, at der er fastsat begrænsninger for, hvor store mængder af kvælstof i organisk gødning, din virksomhed må opføre med. Læs mere om lager i kapitel 15.

Hvis der er usikkerhed om indholdet af kvælstof og fosfor i lageret af organisk gødning, kan SGAV i særlige tilfælde tillade, at kvælstof- og fosforindholdet i lageret analyseres på et akkrediteret laboratorium.

Det samme gælder, hvis din virksomhed har et lager af kunstgødning. Her skal du afsætte kunstgødningen til en anden virksomhed, der er tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab via Gødningskvitteringen, eller tilbagelevere mængden til din leverandør.

Hvis du sælger kunstgødning til en privatperson eller virksomhed, som ikke er tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab, eller hvis du beholder gødningen som privatperson, skal du betale kvælstofafgift til Skatteforvaltningen (læs mere herom i kapitel 14).

3. Udlednings- og Gødningsregnskab

Dit Udlednings- og Gødningsregnskab er dit samlede overblik over aktiviteter og krav på din virksomhed.

Du kan i regnskabet bl.a. se din udledningskvote og udledning, samt din basisudvaskningsgrænse og udvaskning. Herudover kan du se, om du overholder dit organiske kvælstofarealkrav og dit fosforarealkrav (harmonikrav).

SGAV anvender dine indberetninger til at kontrollere, om du overholder de krav, der er fastsat i reguleringen, og regnskabet skal derfor indeholde alle oplysninger, som er relevante for overholdelse.

Evt. dokumentation der ligger til grund for din indberetning er også en del af dit Udlednings- og gødningsregnskab og skal derfor opbevares i 5 år fra planperiodens udløb og kunne fremvises i forbindelse med kontrol.

3.1 Elementer i dit Udlednings- og Gødningsregnskab

Nedenfor fremgår de forskellige elementer, som indgår i dit Udlednings- og Gødningsregnskab, og hvilke oplysninger du skal indberette i dit Udlednings- og Gødningsregnskab. I skema 3.1 kan du få et samlet overblik over elementerne og indberetningsfrister.

Udledningskvote og basisudvaskningsgrænse

Du kan i dit Udlednings- og Gødningsregnskab se din beregnede udledningskvote og basisudvaskningsgrænse, når du har indberettet din markplan med markkort og hovedafgrøder. Du kan læse mere om din udledningskvote og basisudvaskningsgrænse i kapitel 4 og 5.

Overdragelse af udledningskvote

Du skal i dit Udlednings- og Gødningsregnskab indberette, hvis du overdrager udledningskvote til en anden virksomhed. Du kan læse mere om indberetning af overdragelse af udledningskvote i kapitel 4.

Markplan med markkort og hovedafgrøder, vinterplantedække og dyrkningshistorik

Du skal i dit Udlednings- og Gødningsregnskab indberette din markplan senest d. [20. april 2027]. Din markplan består af indtegning af dine marker i IMK og indberetning af hovedafgrøden for hver mark i Tast selv.

Du skal også i dit Udlednings- og Gødningsregnskab senest 31. marts 2028 indberette dit vinterplantedække (som er plantedække efter høst af afgrøden) og vinterplantedække 2026. Du kan læse mere om indberetning af din markplan med hovedafgrøder, vinterplantedække og dyrkningshistorik (vinterplantedække 2026) i dit Udlednings- og Gødningsregnskab i kapitel 7.

Kvælstofreducerende virkemidler

Du skal i dit Udlednings- og Gødningsregnskab senest d. 10. september 2027 indberette, hvis du anvender kvælstofreducerende virkemidler på dine marker. Du kan læse mere om regler for og indberetning af kvælstofreducerende virkemidler i kapitel 9.

Gødningstildelinger

Du skal i dit Udlednings- og Gødningsregnskab indberette din tildeling af gødning på dine marker i planperioden. Du skal senest 10. september 2027 indberette din tildeling af gødning for perioden 1. januar til 31. juli 2027.

Du skal senest 31. marts 2028 i dit Udlednings- og Gødningsregnskab indberette din tildeling af gødning for perioden 1. august til 31. december samt gødning afsat af udegående dyr på dine marker i hele planperioden.

Du kan læse mere om indberetning af dine gødningstildelinger i kapitel 8.

[Jordbearbejdning]

[Udestår]

Ændring i jordbundstype

Du skal i dit Udlednings- og Gødningsregnskab indberette, hvis du ønsker at ændre i jordbundstypen på en mark. Du kan læse mere om indberetning af ændret jordbundstype i kapitel 10.

Overdragelse af arealer

Du skal i dit Udlednings- og Gødningsregnskab indberette, hvis du i perioden [20. april] -31. december 2027 overdrager et areal til en anden virksomhed. Du kan læse mere om indberetning af arealoverdragelser i kapitel 11.

Udskydelse af overholdelse af basisudvaskningsgrænsen

Du skal i dit Udlednings- og Gødningsregnskab indberette, hvis du ønsker at udskyde en andel af din overholdelse af din basisudvaskningsgrænse. Du kan læse mere om udskydelse af overholdelse af din basisudvaskningsgrænse i kapitel 5.

Redegørelse for gødning

Al gødning, du i løbet af planperioden har haft til rådighed, skal indgå i dit Udlednings- og Gødningsregnskab.

Du har gødning til rådighed enten ved, at du har et husdyrhold, der producerer husdyrgødning, ved indkøb eller ved modtagelse fra andre.

Lagre af gødning

Når planperioden starter, vil du som udgangspunkt have et lager af gødning. Denne mængde gødning er dit primolager og skal fremgå af dit Udlednings- og Gødningsregnskab fordelt på de forskellige typer af gødning.

Det lager af gødning, du har til rådighed pr. 31. december, er dit ultimolager. Størrelsen af dette afhænger af, hvad du har produceret, modtaget, afsat og forbrugt på dine arealer i planperiode. Dit ultimolager vil blive fortrykt i dit Udlednings- og Gødningsregnskab som næste planperiodes primolager.

3.2 Frister for indberetning i dit Udlednings- og Gødningsregnskab

Udlednings- og Gødningsregnskabet åbner for indberetninger d. 1. februar 2027 og lukker d. 31. marts 2028. Der er tre centrale indberetningsdatoer i Udlednings- og Gødningsregnskab som fremgår af skemaet nedenfor.

Du skal være opmærksom på, at du har pligt til at berigtige oplysninger, du har indberettet i dit Udlednings- og Gødningsregnskab. Det vil sige, at hvis de faktiske forhold på din mark ændrer sig, eksempelvis hvis hovedafgrøden på marken ændrer sig fra dét der er indberettet, har du pligt til at indberette ændringen til SGAV uden unødigt ophold.

Skema 3.1: Centrale indberetningsfrister i Udlednings- og Gødningsregnskabet

Der er tre centrale indberetningsfrister til dit Udlednings- og Gødningsregnskab 2027

1. Indberetning senest den [20. april] 2028

Her skal du indberette:

- Markplan med markkort over marker og hovedafgrøde
- Staldsystemer

2. Indberetning senest den 10. september 2027

Her skal du indberette:

- Efterafgrøder
- Tidligt såede vinterafgrøder
- Mellemafgrøder
- Præcisionsgødskning
- Udbragt gødning på markniveau for perioden 1. januar-31. juli.

3. Indberetning senest den 31. marts 2028

Her skal du indberette:

- Eventuel overdragelse af udledningskvote
- Eventuel udskyde af opfyldelsen af basisudvaskningsgrænsen med op til 10 %

- Øvrigt vinterplantedække (vintersået hovedafgrøder, jordbearbejdning)
- Udbragt gødning på markniveau for perioden 1. august- 31. december
- Gødning afsat på markniveau af udegående husdyr for planperioden
- Produktion af gødning
- Modtaget og afsat gødning
- Primolager af gødning
- Ultimolager af gødning

4. Udledningskvoten

Udledningskvoten for din virksomhed er den maksimale mængde kvælstof, der samlet set må udledes fra dine marker indenfor et kystvandopland. Hvis du har marker i flere kystvandoplande, beregnes en udledningskvote for hvert kystvandopland. Du vil derfor have flere udledningskvoter, hvis du har marker i flere kystvandoplande.

Du kan se/beregne din udledningskvote (eller udledningskvoter ved flere kystvandoplande) i SGAVs Planlægningsværktøj og i dit Udlednings- og Gødningsregnskab. Du kan læse mere om Planlægningsværktøjet i afsnit 1.3 og i brugerguiden for Planlægningsværktøjet [link]. Du kan læse mere om dit Udlednings- og Gødningsregnskab i afsnit 1.4 og kapitel 3 i denne vejledning og i brugerguiden for Udlednings- og Gødningsregnskab (UGR) [link].

Du er forpligtet til at sikre, at udledningen fra dine marker ikke overstiger din udledningskvote i et givent kystvandopland i den pågældende planperiode. Planperioden følger kalenderåret (1. januar – 31. december). Læs mere i kapitel 6 om beregning af udledning fra dine marker.

Hvis udledningen af kvælstof fra dine marker er højere end din udledningskvote, vil din udledningskvote for den følgende planperiode blive nedskrevet tilsvarende, og du kan risikere en sanktion og nedskrivning af din udledningskvote i en efterfølgende planperiode. Læs mere i afsnit 4.4 om overholdelse af udledningskvoten.

Din udledningskvote i et kystvandopland for planperioden 2027 beregnes som din markberegnete udledningskvote, minus overdraget udledningskvote (læs mere i afsnit 4.3), plus modtaget udledningskvote (læs mere i afsnit 4.3), plus opsparet udledningskvote (læs mere i afsnit 4.2). Hvis du ikke overholder sin udledningskvote i planperioden 2027 kan din udledningskvote blive nedskrevet i en senere planperiode (læs mere i afsnit 4.4).

4.1 Hvordan beregnes udledningskvoten?

Din markberegnete udledningskvote i et kystvandopland for planperioden beregnes som summen af udledningsgrænserne på dit udledningskvoteareal i kystvandoplandet.

Udledningsgrænserne angiver, hvor meget kvælstof, der maksimalt må udledes pr. hektar markareal til kystvandene i 2027. Udledningsgrænserne for dine arealer vil fremgå i kortportalen på kort.lbst.dk ultimo september 2026, samt på Tast selv i Internet Markkort (IMK). Udledningsgrænserne bliver fastsat med afsæt i målene i vandområdeplanerne, og understøtter at der kan opnås god økologisk tilstand i kystvandoplandet.

Dit udledningskvoteareal består af kvotegivende arealer med kvotegivende aktiviteter. Kvotegivende arealer er landbrugsarealer fratrukket permanente ikke-produktive arealer såsom 3 meter bræmmer, fortidsminder etc.

Landbrugsarealer er alle ubebyggede og ubefæstede arealer, der anvendes til land- og skovbrugsmæssige formål, herunder arealer med produktion af afgrøder og udyrkede arealer, der er til rådighed for produktion af afgrøder, men som ligger brak, eller permanente græsarealer. Dette gælder uanset om arealerne er arealer i væksthuse, under mobilt overdække eller i lukkede systemer.

Kvotegivende aktiviteter fremgår af bilag 3, tabel 23.3.1, hvor der udføres mindst én landbrugsaktivitet såsom dyrkning af afgrøder, afgræsning, slåning, jordbearbejdning eller vedligeholdelse af flerårige afgrøder fra den 15. marts til og med den 25. oktober i planperioden.

Derudover må du ikke have etableret eller deltaget i en række specifikke ekstensiveringsordninger eller udtagningsprojekter på arealet. De specifikke ordninger fremgår af bilag 3, tabel 23.3.2, og kan f.eks. være midlertidig ekstensivering eller klima-lavbundsprojekter. Tidspunktet for, hvornår de anses som et gennemført udtagningsprojekt eller ekstensivering, sindsats fremgår også af bilag 3, tabel 23.3.2.

Eksempel 4.1: Kvotegivende arealer og kvotegivende aktiviteter

Et areal, hvorpå der søges om midlertidig ekstensivering i et år, er et kvotegivende areal med en ikke-kvotegivende aktivitet, og arealet får derfor ikke beregnet en markberegnet udledningskvote. Der vil heller ikke blive beregnet en udledning fra arealet. Hvis det kvotegivende areal året efter dyrkes med vårhvede, som er en kvotegivende aktivitet, vil der derimod dette år blive beregnet markberegnet udledningskvote og udledning for arealet.

I Planlægningsværktøjet kan du i efteråret beregne din markberegnete udledningskvote, som vil gælde for den kommende planperiode, medmindre du ændrer markplanen, hovedafgrøde eller planlægger at søge eller indgå i ekstensiveringsordninger eller udtagningsprojekter på nogle af dine arealer, som ikke er kvotegivende. Du kan læse mere om Planlægningsværktøjet i afsnit 1.3 og i brugerguiden for Planlægningsværktøjet [link].

I Udlednings- og Gødningsregnskabet, som åbner 1. februar, vil din markberegnete udledningskvote fremgå. Dog vil den først være gældende efter [20. april 2027], når du (og andre landbrugere omfattet af Register for Udlednings- og Gødningsregnskab) har indberettet det udledningskvoteareal, du har rådighed over.

4.1.1 Markberegnet udledningskvote i dit Udlednings- og Gødningsregnskab

Du skal indberette din markplan for planperioden i UGR med samme frist som er gældende for indsendelse af markplan i fællesskemaet, dvs. senest den [20. april 2027]. Du skal indtegne dit samlede landbrugsareal, som du har rådighed over, i IMK, og hente markerne ind i dit Udlednings- og Gødningsregnskab og angive hovedafgrøden pr. mark. Når du har indberettet dit samlede landbrugsareal med hovedafgrøder kan du se dit udledningskvoteareal. Læs uddybende om indberetning af markplan med hovedafgrøder i kapitel 7.

Din markberegnete udledningskvote beregnes ud fra din indberetning af markarealer med angivelse af hovedafgrøder i dit Udlednings- og Gødningsregnskab.

4.2 Opsparing af udledningskvote

Du kan opspare udledningskvote, hvis du afslutter en planperiode uden at have udnyttet hele din udledningskvote (uudnyttet udledningskvote). Du kan i en senere planperiode udnytte denne opsparede udledningskvote til at overholde din udledningskvote i kystvandoplandet, eller du kan overdrage den til en anden i kystvandoplandet (læs mere om overdragelse og modtagelse af udledningskvote i afsnit 4.4).

Den udledningskvote, du opsparer, sættes ind på din udledningskvoteopsparing. Din udledningskvoteopsparing kan forbruges over en 5-årig periode, dvs. perioderne i 2027-2031, 2032-2036 osv. Det vil sige, at en udledningskvoteopsparing, som du har opsparet i perioden 2027-2031, skal du forbruge inden udløbet af planperioden 2031. Uforbrugt opsparing bortfalder med udgangen af den sidste planperiode i den 5-årige opsparingsperiode, dvs. i planperioden 2031, 2036 osv.

[Der indføres et overførselsloft, så den enkelte landbruger kan overføre ikke-anvendte opsparede kvoter til den næste 5-årige opsparingsperiode svarende til maksimalt 0,5 pct. af virksomhedens andel af den samlede statusbelastning (den kvælstofbelastning, der i dag årligt tilføres kystvandet fra landbruget, når der er taget højde for vejrforhold). Alt opsparet udledningskvote over overførselsloftet annulleres ved overgangen til en ny 5-årig opsparingsperiode.

Overførsel af opsparede efterafgrøder

Hvis du har opsparet efterafgrøder i den hidtidige kvælstofregulering, og indberetter din markplan rettidigt den 20. april, vil en andel af disse automatisk blive overført og konverteret til din udledningskvoteopsparing for planperioden 2027. Andelen, der overføres, er en andel svarende til en effekt på maksimalt 0,5 procent af din virksomheds andel af den samlede statusbelastning, svarende til 0,11 kg N/ha. Overført opsparing af efterafgrøder fra den hidtidige regulering vil fremgå af dit Udlednings- og gødningsregnskab i juni måned 2027.

Eksempel 4.2: Overførsel af opsparede efterafgrøder til din udledningskvoteopsparing

Eksempel 1.

En virksomhed har 100 ha i kystvandområde A og 10 ha i kystvandområde B. Der kan derfor overføres $(100 \times 0,11 \text{ kg N pr. ha}) = 11 \text{ kg N}$ til udledningskvoteopsparingen i kystvandområde A og $(10 \times 0,11 \text{ kg N pr. ha}) = 1,1 \text{ kg N}$ til udledningskvoteopsparingen i kystvandområde B, såfremt virksomheden har opsparet minimum $((11 + 1,1) \times 100 / (28 \times 33)) = 1,3$ ha efterafgrøder.

Eksempel 2.

En virksomhed på 500 ha med arealer fordelt på 2 kystvandområder har opsparet 2 ha efterafgrøder. Der bliver dermed overført $(9,24 \text{ kg N pr. ha efterafgrøder} \times 2) = 18,48 \text{ kg N}$ (udledningskvote). Fordelingen vil være $(18,48 / 500) = 0,037 \text{ kg N pr. ha}$ for hver af de 500 ha. Hvis de 100 ha ligger i kystvandområde A overføres 3,7 kg N til udledningskvoteopsparingen i kystvandområde A og de resterende $(400 \times 0,037) = 14,78 \text{ kg N}$ til udledningskvoteopsparingen i kystvandområde B. Hvis virksomheden havde haft opsparet flere ha med efterafgrøder, kunne der have været overført op til 5,95 ha svarende til 55 kg N til udledningskvoteopsparingen.

4.2.1 Opsparing i dit Udlednings- og Gødningsregnskab

Du kan se, om du har uforbrugt udledningskvote for planperioden, når du indberetter dit samlede Udlednings- og Gødningsregnskab senest d. 31. marts 2028. Uforbrugt udledningskvote i dit Udlednings- og Gødningsregnskab for planperioden overføres automatisk til din udledningskvoteopsparing i dit Udlednings- og Gødningsregnskab for næste planperiode.

4.3 Overdragelse af udledningskvote

Du kan i planperioden overdrage udledningskvote til andre virksomheder, der har udledningskvoteareal i samme kystvandområde. Du kan ligeledes også modtage udledningskvote fra andre virksomheder der har marker i samme kystvandområde.

Overdragelse af udledningskvote kan både være udledningskvote, som du ikke får brugt i det enkelte år, fordi dine beregnede udledning er lavere end udledningskvoten i et kystvandområde, eller det kan være fra din udledningskvoteopsparing.

Eksempel 4.3: Overdragelse af udledningskvote i et kystvandområde

Virksomhed A har i sit Udlednings- og Gødningsregnskab 2027 for kystvandområde Nisum Bredning indberettet 10 marker med i alt 150 ha udledningskvoteareal, og den markberegnete udledningskvote er på 1.500 kg N.

Virksomhed A's beregnede udledning ud fra sine udførte og planlagte markdriftsaktiviteter er 1.000 kg N. Det er 500 kg N mindre udledning end den markberegnete udledningskvote.

Virksomhed A ønsker at overdrage udledningskvote på 500 kg N til en anden virksomhed. Virksomhed A går ind i sit UGR d. 1. november 2027 og overdrager 500 kg N til virksomhed B. Virksomhed A har nu 1.000 kg N udledningskvote i sit UGR 2027 for kystvandområde Nisum Bredning. Virksomhed A overholder fortsat sin udledningskvote efter overdragelse af udledningskvote på 500 kg N.

Virksomhed B har 3 marker med i alt 50 ha udledningskvoteareal og markberegnet udledningskvote på 500 kg N. Virksomhed B's beregnede udledning er 1.000 kg N. Virksomhed B har 500 kg N beregnet større udledning end sin

udledningskvote. Virksomhed B modtager d. 1. november udledningskvote på 500 kg N fra virksomhed A, og virksomhed B overskrider nu ikke længere sin udledningskvote.

Kystvandopland Nissum Bredning	Virksomhed A	Virksomhed B
Udledningskvoteareal	150 ha	50 ha
Markberegnet kvote	1.500 kg N	500 kg N
Beregnet udledning	1.000 kg N	1.000 kg N
Forskel mellem udledningskvote og udledning	+500 kg N	-500 kg N
Overdragelse af udledningskvote fra virksomhed A til virksomhed B	- 500 kg N	+ 500 kg N
Forskel mellem udledningskvote og udledning efter overdragelse	0 kg N	0 kg N

Skemaillustration af udledningskvoteoverdragelse mellem virksomhed A og virksomhed B

4.3.1 Indberetning af overdragelse af udledningskvote i dit Udlednings- og Gødningsregnskab

Hvis du overdrager udledningskvote til en anden virksomhed, skal du indberette oplysninger om overdragelsen. Du skal angive CVR-nummer på den modtagende virksomhed og kg N udledningskvote der skal overføres. Du kan indberette overdragelse af udledningskvote fra [1. juni] 2027 og til den 31. marts 2028, hvor det senest skal være indberettet.

Læs mere i brugerguiden for Udlednings- og Gødningsregnskabet [link].

4.4 Overholdelse af udledningskvote

Du skal overholde din udledningskvote(r) for alle de kystvandopland(e), hvori du har marker, som er med i udledningskvotearealet.

Hvis dine marker har en højere udledning af kvælstof end din udledningskvote i et kystvandopland, vil din udledningskvote i en efterfølgende planperiode blive nedskrevet tilsvarende i det pågældende kystvandopland. Samtidig vil du kunne blive sanktioneret for ikke at overholde din udledningskvote i indeværende planperiode.

Har du udledningskvote på din udledningskvoteopsparing, når du indsender dit endelige Udlednings- og Gødningsregnskab senest 31. marts 2028, bliver opsparingen automatisk taget i brug, hvis du ikke overholder din udledningskvote i indeværende planperiode.

Eksempel 4.4: Manglende overholdelse af din udledningskvote

I dit Udlednings- og Gødningsregnskab 2027 for kystvandopland Kalø Vig har du indberettet 5 marker med i alt 200 ha udledningskvoteareal og en beregnet udledningskvote på 1.500 kg N. Din beregnede udledning efter angivelse af hovedafgrøder, kvælstofreducerende virkemidler og gødningstildeling er 2.000 kg N. Du har 500 kg N udledning mere end din udledningskvote. Du risikerer en sanktion, og din udledningskvote kan blive nedskrevet i en efterfølgende planperiode med 500 kg N.

Du kan ved hjælp af Planlægningsværktøjet beregne din udledningskvote og planlægge, hvordan du kan overholde din udledningskvote ud fra din markdrift. Du kan læse mere om Planlægningsværktøjet i afsnit 1.3 og i brugerguiden for Planlægningsværktøjet [link].

4.4.1 Indberetning i dit Udlednings- og Gødningsregnskab

Du skal senest d. 31. marts 2028 have indberettet alle påkrævede oplysninger om din markdrift, herunder landbrugsareal, hovedafgrøde, vinterplantedække, kvælstofreducerende virkemidler, gødningstildeling og jordbearbejdning i dit samlede Udlednings- og Gødningsregnskab, hvilket danner grundlag for beregning af din udledningskvote og udledning.

I dit samlede Udlednings- og Gødningsregnskab kan du se, om du overholder din kvote(r). Det er på baggrund af din indberetning af samlet Udlednings- og Gødningsregnskab, at SGAV træffer en afgørelse af, om din udledningskvote er overholdt og evt. sanktioner som følge heraf.

Læs mere om Udlednings- og Gødningsregnskabet i afsnit 1.4 og kapitel 3, og om hvordan du indberetter oplysninger og anvender dit Udlednings- og Gødningsregnskab i brugerguiden for Udlednings- og Gødningsregnskab [\[link\]](#).

4.5 Udledningskvoten ved overdragelse af arealer

Hvis du overdrager et areal til en anden virksomhed følger den markberegnete udledningskvote ikke med arealet. Det vil sige, at hvis du [den 20. april 2027] har indberettet et areal i dit Udlednings- og Gødningsregnskab, som er et udledningskvoteareal, og du senere overdrager arealet til en anden virksomhed, så ændrer din udledningskvote sig ikke for planperioden 2027, selvom du ikke længere råder over arealet.

Det betyder også, at hvis du efter [den 20. april 2027] overtager et eller flere arealer fra en anden virksomhed, som er med i Register for Udlednings- og Gødningsregnskab, og som har været kvotegivende, følger der ikke markberegnet udledningskvote med til arealet. I stedet kan I aftale af overdrage en mængde udledningskvote. Læs mere om overdragelse af udledningskvote i afsnit 4.3.

Hvis du er omfattet af Register for Udlednings- og Gødningsregnskab, og modtager et areal fra en virksomhed efter den 20. april 2027, som *ikke* er omfattet af registeret, får du beregnet en markberegnet udledningskvote for arealet, hvis det er et udledningskvoteareal. Dermed vil der også blive beregnet udledning for arealet og det vil indgå i beregningen af, om du overholder din udledningskvote.

Læs mere i kapitel 11 om overdragelse af arealer, herunder hvad du som modtager eller overdrager af arealer skal indberette i dit Udlednings- og Gødningsregnskab.

5. Basisudvaskningsgrænsen

[Beskrivelse af sammenhæng mellem basisudvaskningsgrænsen og udledningskvoten]

5.1 Hvad er basisudvaskningsgrænsen

Du skal i planperioden overholde basisudvaskningsgrænsen på din virksomhed. Det vil sige, at udvaskningen fra din virksomheds marker ikke må overstige din basisudvaskningsgrænse. Læs mere i kapitel 5 om beregning af udvaskning fra dine marker.

Hvis du har mindre end 10 ha basisudvaskningsgrænseareal er du ikke omfattet af kravet om at overholde basisudvaskningsgrænsen, og får derfor heller ikke beregnet en basisudvaskningsgrænse.

Basisudvaskningsgrænsen erstatter kravet om pligtige efterafgrøder og husdyrafgøder fra den tidligere kvælstofregulering. Din basisudvaskningsgrænse beregnes ud fra dit basisudvaskningsgrænseareal, som erstatter efterafgrødegrundarealet i den tidligere regulering.

Dit basisudvaskningsgrænseareal består af det samlede markareal, som du dyrker med etårige afgrøder uden kvælstofoptagelse om efteråret i planperioden (se oversigt over disse afgrøder i bilag 3, tabel 23.3.3).

5.2 Hvordan beregnes basisudvaskningsgrænsen og hvor kan jeg se den?

Din basisudvaskningsgrænse beregnes på følgende måde:

1. Først beregnes din samlede basisudvaskning for din virksomhed, som er summen af basisudvaskningen for hver mark, der indgår i dit basisudvaskningsgrænseareal.

Basisudvaskningen for hver mark fastsættes ved at beregne udvaskningen fra marken med aktuel dyrkningspraksis, en gødningstildeling tilsvarende hovedafgrødens kvælstofnorm, et fast vinterplantedække og ingen brug af kvælstofreducerende virkemidler på marken. Beregningen sker ved brug af en udvaskningsberegning på grundlag af markens størrelse, afgrøder, kvælstofnorm, afstrømning og jordbund.

2. Derefter fratrækkes 4,8 procent fra din samlede beregnede basisudvaskning, og resultatet er din basisudvaskningsgrænse. De 4,8 procent er fastsat, så det svarer til den samme effekt, som at udlægge efterafgrøder på 10,7 procent af arealet.

Eksempel 5.1: Beregning af din basisudvaskningsgrænse

Hvis du har 10 marker med f.eks. vårbyg, vinterhvede og majs til ensilage på 50 ha som er afgrøder, der indgår i basisudvaskningsgrænsearealet beregnes din basisudvaskningsgrænse således:

Udvaskningen fra markerne er 3000 kg N

Basisudvaskningsgrænse-reduktionen for din virksomhed er $0,048 \times 3000 \text{ kg N} = 144 \text{ kg N}$

Din virksomheds basisudvaskningsgrænse er dermed $3000 - 144 = 2856 \text{ kg N}$

Din virksomheds beregnede basisudvaskningsgrænse kan du se i Planlægningsværktøjet [link] og i dit Udlednings- og Gødningsregnskab.

5.2.1 Basisudvaskningsgrænsen i dit Udlednings- og Gødningsregnskab

Din virksomheds beregnede basisudvaskningsgrænse kan du se i dit Udlednings- og Gødningsregnskab, når du har indberettet din markplan med marker og hovedafgrøde senest den [20. april 2027].

Læs mere om Udlednings- og Gødningsregnskabet i afsnit 1.4 og kapitel 3, og om indberetning af din markplan med marker og hovedafgrøde i kapitel 7.

5.3 Overholdelse af basisudvaskningsgrænsen og mulighed for udskydelse

Hvis du har over 10 ha basisudvaskningsgrænseareal og dermed er omfattet af kravet om at overholde basisudvaskningsgrænsen, får du beregnet en basisudvaskningsgrænse, som du i planperioden skal overholde. Det betyder, at udvaskningen fra dine marker ikke må overstige din basisudvaskningsgrænse.

Udvaskningen fra dine marker beregnes som summen af udvaskningen fra dine enkelte marker, der indgår i dit basisudvaskningsgrænseareal. Udvaskningen fra dine marker beregnes pr. 31. december i planperioden. Dine markers udvaskning beregnes med en udvaskningsberegning på grundlag af markens dyrkningshistorik, markens størrelse, hovedafgrøde, kvælstof, afstrømning, jordbund og kvælstofreducerende virkemidler. Læs mere om udvaskningsberegningens elementer i kap 6.

Du kan se din udvaskningsberegning, og om du overholder sin basisudvaskningsgrænse i Planlægningsværktøjet ([link](#)) (læs mere i afsnit 1.3) og i dit Udlednings- og Gødningsregnskab (læs mere i afsnit 1.4 og kapitel 3).

Du kan vælge, uden at det vil medføre sanktioner, at udskyde din overholdelse af basisudvaskningsgrænsen med op til 10 procent af forskellen mellem din virksomheds basisudvaskning og basisudvaskningsgrænse. Den andel, som du vælger at udskyde, overføres til basisudvaskningsgrænsen i den efterfølgende planperiode. Du kan ikke udskyde overholdelsen af basisudvaskningsgrænsen igen i 2028, hvis du vælger at gøre det i 2027, idet du ikke må udskyde overholdelsen to år i træk.

Eksempel 5.2: Udskydelse af opfyldelse af din basisudvaskningsgrænse

Hvis du har 10 marker med f.eks. vårbyg, vinterhvede og majs til ensilage på 50 ha som er afgrøder, der indgår i basisudvaskningsgrænsearealet og din basisudvaskning er beregnet til at være 3000, er din basisudvaskningsgrænse beregnet til at 2856 kg N.

Du skal derfor reducere med 144 kg N fra basisudvaskningen.

Du kan vælge af udskyde 10 procent af din overholdelse, dvs. 10 procent af 144 kg N. I alt kan du udskyde 14,4 kg N.

5.3.1 Indberetning af udskydelse i dit Udlednings- og Gødningsregnskab

Ønsker du at udskyde op til 10 procent af den nødvendige reduktion af udvaskning fra dine marker til opfyldelse i den efterfølgende planperiode, skal du indberette dette i dit Udlednings- og Gødningsregnskab senest den 31. marts 2028.

5.4 Genberegning af basisudvaskningsgrænsen ved overdragelse af arealer

Hvis du overdrager eller modtager arealer fra andre virksomheder, skal du være opmærksom på, at din basisudvaskningsgrænse bliver genberegnet automatisk, hvis arealet indgår i basisudvaskningsgrænsearealet. Dette vil først gøre sig gældende, når du har kvitteret for arealoverdragelsen.

Det betyder, at hvis du overdrager et areal, hvor arealet indgår i basisudvaskningsgrænsearealet, vil din basisudvaskningsgrænse blive genberegnet. Det samme gælder for modtager af arealet.

Din basisudvaskningsgrænse genberegnes dog ikke, hvis du overdrager et areal til en virksomhed, der ikke er registreret i Register for Udlednings- og Gødningsregnskab (RUG) eller hvis dit basisudvaskningsgrænseareal er mindre end 10 ha.

Læs mere i kapitel 11 om overdragelse af arealer, herunder hvad du som modtager eller afsætter af arealer skal indberette i dit Udlednings- og Gødningsregnskab.

6. Sådan beregnes din udledning og udvaskning

I beregningen af kvælstofudvaskningen og -udledningen fra dine marker indgår en række elementer, bl.a. valget af afgrøder, kvælstof, afstrømning, jordbund og kvælstofreducerende virkemidler. Afgrøder, kvælstoftildeling og kvælstofreducerende virkemidler kan du påvirke ved at indrette din landbrugsdrift i forhold til de elementer, mens afstrømning, jordbund og retention er naturgivne forhold, som du ikke kan påvirke.

Udvaskningsberegneren beregner kvælstofudvaskningen fra rodzonen fra den enkelte mark. Fra rodzonen og ud til kysten er det retentionen, der afgør den endelige udledning til kystvandet. Retentionen er et udtryk for den kvælstoffjernelse, der sker via naturlige processer mellem mark og kyst.

Der anvendes landsdækkende kort til fastsættelse af kystvandopland, jordtype, afstrømning og retention. Du kan se kortene på kort.lbst.dk og Internet Markkort (IMK).

Du kan se din udvasknings- og udledningsberegning pr. mark i Planlægningsværktøjet [[link](#)] (læs mere i afsnit 1.3) og i dit Udlednings- og Gødningsregnskab (læs mere i afsnit 1.4 og kapitel 3).

Nedenfor uddybes kort de enkelte elementer i udvaskningsberegningen og hvordan deres effekt indgår i beregning af udvaskning fra dine marker. Effekt og krav til de enkelte elementer udfoldes yderligere i de efterfølgende kapitler.

Afgrøder

Der beregnes en afgrødeeffekt ud fra:

- Hovedafgrøden, som er den afgrøde, der er på marken i hovedparten af vækstsæsonen.
- Vinterplantedækket, som er den aktivitet, der er på marken efter høst af hovedafgrøden.
- Dyrkningshistorik, som er forfrugten (hovedafgrøden på marken året før), og vinterplantedækket til forfrugten (vinterplantedækket på marken året før).

Kvælstof

Der beregnes en kvælstofeffekt ud fra:

1. Den tildelte mængde kvælstof. Det vil sige:

- mineralsk kvælstof tildelt i foråret og efteråret i planperioden og de to forudgående planperioder
- organisk kvælstof tildelt i foråret i planperioden og for forår og efterår for de to forudgående planperioder
- den mineralske kvælstofandel afsat af udegående dyr i planperioden

Organisk kvælstof tildelt i efteråret i planperioden indgår i regnskabet for næste planperiode.

2. Organisk kvælstof i overjorden. Data om mængde organisk kvælstof i overjorden fremgår af kort over kvælstof i overjorden i kortportalen på kort.lbst.dk, samt på Tast selv i Internet Markkort (IMK). Hvis en mark har forskellige mængder organisk kvælstof, bruges den værdi, der dækker det største areal på marken.

3. Kvælstoffiksering som i beregningen består af to dele:

- Hovedafgrøder: Kvælstoffiksering fra kvælstoffikserende hovedafgrøder i planperioden 2027 samt de to foregående planperioder.
- Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter i planperioden 2027 og foregående planperiode (2026).

Afstrømning

For at beregne udvaskning skal markens perkulationsværdi bruges. Denne værdi findes ud fra markens afstrømningskategori. Afstrømningskategorien findes ud fra markens afgrøde (både hovedafgrøde og vinterplantedække). Der er 8 forskellige afstrømningskategorier. Du kan finde perkulationsværdien ud fra P-kortet i Tast selv i Internet Mark Kort (IMK) og afstrømningskategorien.

Hvis en mark består af forskellige områder med forskellige værdier, bruges den perkulationsværdi, der dækker det største areal af marken.

Jordbund

For at beregne udvaskning skal der tages højde for markens jordbund. Dette gøres ved at beregne effekten af markens jordbund baseret på dens lerprocent.

Hvis en mark har flere forskellige jordbundstyper, bruges den jordbundstype, der dækker det største areal af marken.

Kvælstofreducerende virkemidler

Du kan reducere udvaskning og udledning fra dine marker ved at bruge kvælstofreducerende virkemidler på marken. Reduktionseffekten af de forskellige kvælstofreducerende virkemidler på udvaskning og udledning på dine marker fremgår af skemaet i afsnit 9.4.

Beregning af udledning

For at beregne udledningen fratrækkes retentionen udvaskningen. Retentionen findes ud fra kortet "Kvælstofretention UMR 2027" som vil kunne findes i Internet Mark Kort (IMK).

Hvis der eksempelvis for en given mark findes en udvaskning på 100 kg N, og marken ligger i et område, hvor retentionen er 70 procent, vil udledningen for den pågældende mark være 30 kg N.

7. Hovedafgrøder, vinterplantedække og dyrkningshistorik

De afgrøder, du dyrker på dine marker, har betydning for udvaskning -og udledning af kvælstof. Derfor skal du også indberette de afgrøder, du har på marken i løbet af året.

Din **hovedafgrøde** er den afgrøde, der er på marken i hovedparten af vækstsæsonen. Du skal vælge den afgrødekode, der mest præcist dækker den afgrøde, der står på marken. Hvis du f.eks. har omsået pga. udvintring, skal du angive den afgrøde, du senest har sået. Såfremt du dyrker afgrøder, der ikke specifikt fremgår som af afgrødelisten, skal du bruge en fællesbeskrivelse, f.eks. "Grøntsager, andre" eller "Anden træfrugt". Hovedafgrøden skal du indberette senest d. 20. april 2027 i dit Udlednings- og Gødningsregnskab og vil indgå i din udvasknings- og udledningsberegning.

Hvis du dyrker en afgrøde, du ikke mener er omfattet af afgrødekoderne i [bilag 4], så skal du kontakte SGAV på mail: kva-elstof-klima@sgav.dk.

Tag højde for udsået kløver i din græsmark

Du skal tage højde for, om du har udsået kløver eller andre kvælstoffikserende planter i din græsmark. Kløverandelen i udsæden skal således indgå i valget af afgrødekode. Kløver og lucerne er kvælstoffikserende, hvorfor græs med en stor andel af disse vil have en anden udvaskning og udledning end græs i renbestand.

Braklagte arealer

Hvis du har braklagte arealer, og anvender brak som en hovedafgrøde, gælder der, at arealet skal slås i perioden fra den 1. april til og med den 25. oktober i planperioden, og plantematerialet efter slåning må ikke fjernes. Derudover gælder det også, at man ikke må slå marken i forbudsperioden fra den 1. maj til og med den 31. juli. Et braklagt areal, som skal anvendes til blomsterbrak, skal senest etableres med en blomsterblanding 30. april i planperioden, og denne blanding kan gælde for to på hinanden følgende planperioder. Disse regler følger reglerne til grundbetaling.

Græsarealer

Hvis du har en mark, der dyrkes med græs som hovedafgrøde, skal marken slås eller afgræsses i perioden fra den 1. juni til og med den 25. oktober i planperioden. Dette følger også reglerne for grundbetaling.

Hovedafgrøden har betydning for udvaskning og udledning fra dine marker. Hovedafgrøden på din mark tilhører én ud af 13 udvaskningskategorier med tilhørende parameterværdier, som bestemmer udvaskningen, se tabel 7.1 nedenfor. Overordnet set gælder det, at jo lavere parameterværdi jo lavere udvaskning, men hovedafgrødens betydning for udvaskningen og udledning afhænger i høj grad også af hvilket vinterplantedække der følger, samt hvad marken har haft af plante-dække det foregående år.

For nogle hovedafgrøder vil udvaskningskategorien afhænge af, hvad der har været på marken året inden. Eksempelvis, hører en vårsæd, der etableres efter græs, ikke til udvaskningskategori 2 "vårsæd" men i kategori 12 "vårsæd efter græs, kløvergræs, frøgræs og brak".

Tabel 7.1: oversigt over udvaskningskategorier for hovedafgrøder

Udvasknings-kategori	Hovedafgrøde	Parameterværdi
M1	Vintersæd (Vinterhvede, vinterrug, vinterbyg, men ikke kornafgrøder efter græs eller kløvergræs)	0
M2	Vårsæd (Vårbyg, vårhvede og vårhavre, men ikke vårafgrøder efter græs og kløvergræs)	-6,744
M3	Bælgsæd-korn blanding (mix af bælgsæd, f.eks. ærter eller lupin, og vårafgrøder f.eks. havre eller vårbyg). Inkluderer også afgrøder dyrket til ensilage og til modenhed.	-7,279
M4	Græs og kløvergræs (Kan indeholde andre foderafgrøder som lucerne)	-13,493
M5	Frøgræs	-17,478
M6	Brak	-11,192
M7	Sukkerroer og foderroer	-0,640
M8	Majshelsæd (Dog ikke majs efter græs eller kløvergræs)	3,534
M9	Vinterraps	-7,319
M10	Vintersæd efter græs, kløvergræs, frøgræs og brak (En vinterafgrøde der er etableret i efteråret efter pløjning af græs)	-1,248
M11	Majshelsæd efter græs, kløvergræs, frøgræs og brak (Ensilage majs der er etableret i foråret)	19,524

	<i>efter en græs, der er pløjet i foråret)</i>	
M12	Vårsæd efter græs, kløvergræs, frøgræs og brak (<i>en vårafgrøde, der bliver etableret i foråret, efter græs der er pløjet i foråret eller i sent efterår</i>)	-6,229
M13	Bælgsæd og vårraps (<i>Hestebønner, lupin, sojabønner, ærter til modenhed og vårraps.</i>)	-2,866

Alle afgrødekoder fra afgrødekodetabellen, der kan optræde som hovedafgrøde, er inddelt i én af de 13 kategorier, og kan ses i bilag 3 tabel 23.3.4.

Din hovedafgrødes placering i én af de 13 udvaskningskategorier håndteres automatisk, når du indberetter din hovedafgrøde i dit Udlednings- og Gødningsregnskab.

Vinterplantedækket er den afgrøde eller mangel på afgrøde, der er på marken efter høst af hovedafgrøden. Effekten af vinterplantedækket inddeles i 8 udvaskningskategorier med tilhørende parameterværdier alt efter, om der er etableret vintersæd, bar jord, efterafgrøder, græs eller om plantedækket fra hovedafgrøden står året ud. Udvasningskategorierne kan ses i tabel 7.2 nedenfor. Overordnet set gælder det, at jo lavere parameterværdi jo lavere udvaskning, men det skal ses i sammenhæng med hovedafgrøden og forfrugtsværdierne.

Tabel 7.2: oversigt over udvaskningskategorier for efterårs- og vinterplantedække efter hovedafgrøde		
Udvasknings-kategori	Efterårs- og vinterplantedække efter hovedafgrøde	Parameterværdi
W1	Vintersæd (<i>vinterhvede, vinterrug, vinterbyg. Inkluderer vinterafgrøde der ikke efterfølges af græs, og der er ikke taget højde for såtidspunktet</i>)	0
W2	Bar jord (<i>efter en høstet afgrøde i efteråret, ingen etablering af vinterafgrøde eller vinterraps – gælder ikke for bar jord efter majs se W3</i>)	-2,055
W3	Bar jord efter majshelsæd og kartofler. <i>Arealer med efterårsjordbearbejdning.</i>	-0,456
W4	Undersået græs og brak	-15,959
W5	Efterafgrøder, ukrudt og spildkornsplanter	-3,792
W6	Græs, kløvergræs, vinterraps, roer, frøgræs og udlægsafgrøder	-14,596
W7	Vintersæd efter græs og frøgræs (og brak) (<i>Vinterhvede, vinterrug eller vinterbyg</i>)	-1,049
W8	Græs og kløvergræs (og brak) pløjet sent efterår eller vinter	-21,060

Dit vinterplantedække skal du senest indberette 31. marts efter planperioden, og placeringen i en af de 8 udvaskningskategorier håndteres automatisk, når du indberetter vinterplantedækket i dit Udlednings- og Gødningsregnskab.

Dyrkningshistorik ift. afgrøder

Forfrugten og vinterplantedækket til forfrugten indgår også i beregningen af kvælstofudvaskning -og udledning fra marken. Forfrugten er den hovedafgrøde, som er etableret på marken i det forudgående år, og vinterplantedækket til forfrugten er den afgrøde - eller mangle på afgrøde - som er på marken efter høst af forfrugten.

Dine markers forfrugt og vinterplantedække til forfrugt fastsættes på baggrund af oplysninger indberettet til SGAV i forudgående år.

Udvaskningskategorierne for forfrugten kan ses i tabel 7.3 nedenfor.

Tabel 7.3: oversigt over udvaskningskategorier for forfrugten		
Udvasknings-kategori	Forfrugt	Parameterværdi
MPI	Vintersæd	0
MP2	Andre afgrøder end vintersæd, græs, kløvergræs, frøgræs og brak	2,847
MP3	Græs, kløvergræs, frøgræs og brak	0,664
MP4	Vår- og vinterafgrøder efter græs, kløvergræs, frøgræs og brak	1,166

Udvaskningskategorierne for vinterplantedækket efter forfrugten kan ses i tabel 7.4 nedenfor.

Tabel 7.4: oversigt over udvaskningskategorier for efterårs- og vinterplantedække efter forfrugten		
Udvasknings-kategori	Efterårs- og vinterplantedække efter forfrugt	Parameterværdi
WP1	Vintersæd	0
WP2	Bar jord og spildkorn	9,704
WP3	Græs og kløvergræs	10,601
WP4	Efterafgrøder	9,354
WP5	Frøgræs og brak	13,241
WP6	Sukkerroer, foderroer og hamp	5,483
WP7	Bar jord efter majshelsæd og kartofler	-1,572
WP8	Vinterraps	7,413

Hvis der ikke forefindes oplysninger om f.eks. en marks forfrugt indberettet til SGAV, fastsættes markens forfrugt til brak, og markens tildelte mængde kvælstof fastsættes til 0 kg. Det samme vil gælde for vinterplantedækket til forfrugten.

Eksempel 7.1: Afgrøden og plantedækkets betydning for udvaskning og udledning fra marken
Det er den samlede kombination af hovedafgrøde, vinterplantedække, forfrugt og vinterplantedække efter forfrugt, der har betydning for udvaskningen. Det er især hovedafgrøden og vinterplantedækket i planperioden som er afgørende. Eksempel 1 (parameterværdierne står i parentes): Forfrugt (0,664) og forfrugts vinterplantedække (10,601) er begge græs. Hovedafgrøden i planperioden er majs (3,534) efterfulgt af bar jord (-0,456) som vinterplantedække. Beregningen for eksempel 1 er derfor: $0,665 + 10,601 + 3,534 + (-0,456) = 14,344$ Eksempel 2 (parameterværdierne står i parentes): Forfrugt (0,664) og forfrugts vinterplantedække (10,601) er begge græs. Hovedafgrøden i planperioden er vårbyg (-6,744) efterfulgt af undersået græs (-15,959) som vinterplantedække. Beregningen for eksempel 2 er derfor: $0,665 + 10,601 + (-6,744) + (-15,959) = -11,437$ Jo lavere værdi summen er, jo lavere er den samlede udvaskning.

I Udlednings- og Gødningsregnskabet for planperioden 2027 skal du angive dit vinterplantedække for 2026 (vinterplantedækket efter forfrugten). Hvis du vælger ikke at indberette vinterplantedækket for 2026, fastsættes en parameterværdi for dig. Fremadrettet vil dette ikke skulle indberettes, da beregningerne vil blive foretaget på baggrund af tidligere indberetninger til SGAV.

7.1 Indberetning af hovedafgrøde og vinterplantedække i dit Udlednings- og Gødningsregnskab

Du skal senest den [20. april 2027] indberette en markplan for planperioden for dine arealer. Du skal indberette følgende oplysninger:

- Et markkort, der viser de marker, du råder over den [20 april 2027] med angivelse af marknummeret for hver mark.
- Hovedafgrøden angivet for hver mark. Hovedafgrøden er den afgrøde, der er på marken i hovedparten af vækstsæsonen.

Du skal senest 31. marts 2028 indberette vinterplantedækket for dine arealer. Du skal indberette følgende oplysninger:

- Vinterplantedækket 2027 for hver mark.
- Vinterplantedække for 2026 for hver mark.

Læs mere om Udlednings- Gødningsregnskabet i afsnit 1.4 og kapitel 3 og i brugerguiden om Udlednings- og Gødningsregnskab [\[link\]](#).

8. Gødningstildeling

Din tildeling af gødning på dine marker har betydning for den beregnede udvaskning og udledning fra dine marker. Der er forskel på effekten af gødningstildeling på udvaskning og udledning alt efter, om gødsningen er foregået om foråret eller om efteråret. Gødning tildelt i perioden 1. februar til 31. juli (forår) medfører således en mindre udvaskning og udledning end gødning tildelt i perioden 1. august til 31. januar (efterår).

Du skal i dit Udlednings- og Gødningsregnskab indberette oplysninger om din gødningstildeling på dine marker og om gødning afsat på dine marker af udegående dyr. Læs mere om indberetningskravene nedenfor. Læs mere om Udlednings- og Gødningsregnskabet i afsnit 1.4 og kapitel 3 og i brugerguiden om Udlednings- og Gødningsregnskabet [link].

8.1 Indberetning i dit Udlednings- og Gødningsregnskab

Du skal indberette din tildeling af kvælstof og fosfor for hver gødningstype på hver enkelt af dine marker. Indberetningerne skal omfatte hver enkelt gødskning på marken og indeholde følgende oplysninger:

- dato for gødsningen
- den eller de anvendt gødningstyper
- gødningens produktnavn og produktnummer
- mængden af kvælstof og fosfor i kg
- gødningens mineralske kvælstofandel i den totale mængde af kvælstof.

Der vil være oplysninger om gødningen, som automatisk følger med din indberetning, når du har valgt hvilken type gødning, du har anvendt. Det drejer sig bl.a. om gødningens indhold af mineralsk kvælstof, som enten er fastsat for den konkrete type eller af producenten. Herudover vil produktnummer og navn for de fleste organiske gødningstyper følge automatisk med, når du vælger en gødningstype.

På den pågældende mark vælger du i en menu, hvilken type gødning eller gødninger du har bragt ud.

Det er fra 2027 ikke længere muligt at indberette, at du har anvendt en blanding af forskellige typer af gødning. Det vil sige, at hvis du ved en gødningstildeling eksempelvis har anvendt en blanding af kvæg- og svinegylle, skal du indberette de to gødningstyper særskilt og du skal angive indholdet af kvælstof og fosfor begge typer

Nedenfor kan du se, hvordan du på markniveau kan vælge den udbragte gødningstype.

Gødning (type, navn eller nummer)*

ORG1999-0002 - Kvæggylle (Husdyrgødning)

ORG2015-0001 - Dybstrøelse (kvæg og svin) (Husdyrgødning)

ORG2015-0003 - Dybstrøelse (ikke kvæg, svin og fjerkræ) og anden gødning (Husdyrgødning)

ORG2026-0001 - Kvæggødning afsat direkte på mark (Husdyrgødning)

Når du anvender kunstgødning kan du ligeledes fremsøge de typer af kunstgødning der er registreret i SGAVs gødningsdatabase.

Gødning (type, navn eller nummer)*

axan	Q
AR81 - YaraBela Axan (Handelsgødning)	
AS06 - NS 27-4 Axan (Handelsgødning)	

Derudover er der indført nye typer af gødning, som du skal vælge, hvis gødningen afsættes direkte på marken af udegående dyr. Det kan du læse mere om i [kapitel xx].

8.1.1 To frister for indberetning af tildeling af gødning

Den tildelte mængde kvælstof og fosfor i de forskellige typer af gødning skal du indberette to gange om året, da det er væsentligt for beregning af udvaskning og udledning af kvælstof i hvilken periode, du har bragt gødningen ud.

Gødskning, du har udført i perioden 1. januar til og med 31. juli, skal indberettes senest den 10. september i den indeværende planperiode, mens gødskning i perioden 1. august til og med 31. december skal indberettes senest den 31. marts i den efterfølgende planperiode sammen med den endelige indberetning af dit Udlednings- og Gødningsregnskab.

Gødskning på markniveau indberettet for perioden 1. januar til 31. juli kan efter fristen d. 10 september korrigeres, hvis den endelige opgørelse af din husdyrgødning eller evt. husdyrgødning du har modtaget ændrer sig som følge af anvendelsen af korrektioner.

Eksempel 7.1: Indberetning af gødskning på mark

Du har 5 marker med rug, byg og frøgræs på i alt 25 ha. Du skal senest 10. september for hver mark indberette i dit Udlednings- og Gødningsregnskab:

- dato for gødskninger
- den eller de anvendt gødningstyper
- gødningens produktnavn og produktnummer
- mængden af kvælstof og fosfor i kg
- gødningens mineralske kvælstofandel i den totale mængde af kvælstof.

Ved planperiodens afslutning opgør du din endelige normproduktion af husdyrgødning. Den er lidt lavere end du havde regnet med, fordi du har lavet en type 2-korrektion (foderkorrektion). Du skal derfor senest 31. marts i den efterfølgende planperiode indberette en reduceret mængde husdyrgødning på de marker du har indberettet er gødsket med den gødningstype, du har korrigeret.

8.1.2 Én frist for indberetning af gødning afsat af udegående dyr

Gødning afsat af udegående dyr skal du kun indberette én gang samlet for hele planperioden senest den 31. marts i den efterfølgende planperiode. Du skal indberette følgende oplysninger:

- de typer af gødning du har anvendt (af typerne udegående dyr)
- mængden af kvælstof og fosfor i kg
- gødningens mineralske kvælstofandel i den totale mængde af kvælstof.

Hvis dine dyr går ude om dagen i eksempelvis 10 timer, så skal du også forholdsmæssigt tage højde for dette.

Eksempel 7.2: Indberetning af gødning afsat af udegående dyr på mark

Du har malkekvæg, der går på stald i et halvt år og ude på to græsmarker i et halvt år.

I din opgørelse af din producerede mængde husdyrgødning for planperioden fremgår der ikke nogen gødnings-type, der angiver, at gødningen er afsat direkte på mark. Har du har fået opgjort en produktion af kvælstof og fosfor i husdyrgødning på 1.000 kg kvælstof og 200 kg fosfor i gylle, skal du når du indberetter gødning udbragt på mark vælge gødningstypen "Kvæggødning afsat direkte på mark" for den andel af gødningens kvælstof og fosfor der er afsat direkte via udegående dyr.

Du skal senest den 31. marts i den efterfølgende planperiode indberette i dit Udlednings- og Gødningsregnskab på de to marker:

- gødningstypen "Kvæggødning afsat direkte på mark"
- hvor meget kvælstof og fosfor i kg dyrene har afsat på markerne, f.eks. 500 kg kvælstof og 100 kg fosfor.
- gødningens mineralske kvælstofandel i den totale mængde af kvælstof, f.eks. 55 kg mineralsk kvælstof. NB: den mineralske andel er fastsat ud fra gødningstypen og bliver automatisk udfyldt.

Hvis dine dyr kun går ude 12 timer om dagen, skal du forholdsmæssigt tage højde for det, f.eks. nedskrive til 250 kg kvælstof og 50 kg fosfor afsat af udegående dyr på de to marker.

8.2 Dyrkningshistorik ift. gødningstildelinger

Gødningstildelinger i de forudgående to planperioder indgår også i udvaskningsberegningen på dine marker. I planperioderne 2027 vil SGAV estimere gødningstildelinger for planperioderne 2025 og 2026, da der i disse planperioder ikke findes indberettede oplysninger på markniveau. Estimerne bygger på antagelsen om, at dine tidligere hovedafgrøder er gødsket til norm.

9. Kvælstofreducerende virkemidler

I den udledningsbaserede markregulering kan du bruge forskellige virkemidler på dine marker til at reducere kvælstofudvaskningen og -udledningen fra marken.

Virkemidlerne indgår direkte i udvaskningsberegneren med en relativ kvælstofreducerende effekt. Det betyder, at effekten af virkemidlet beregnes i forhold til den beregnede kvælstofudvaskning fra den enkelte mark. Virkemiddeleffekten afhænger derfor af forholdene på marken, og mængden af udvaskning og udledning der reduceres af virkemidlet, er derfor ikke den samme fra mark til mark.

Effekten afhænger af den markspecifikke kvælstofudvaskning, som blandt andet påvirkes af:

- Hvilken afgrøde du dyrker
- Jordbundsforhold
- Afstrømning
- Hvor meget kvælstof du tilfører

9.1 Hvilke virkemidler kan du anvende?

Du kan anvende følgende kvælstofreducerende virkemidler:

- Efterafgrøder
- Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter
- Mellemafgrøder
- Tidligt såede vinterafgrøder
- Præcisionsgødskning

Vær opmærksom på: Braklagte arealer, braklagte arealer langs vandløb og søer samt energiafgrøder indgår i udvaskningsberegneren som en hovedafgrøde.

9.2 Fælles krav til virkemidlerne

Der gælder nogle fælles krav, når du bruger et kvælstofreducerende virkemiddel:

- Arealet med virkemidlet skal udgøre et sammenhængende areal på mindst 0,01 ha
- Afgrøder, som du bruger som kvælstofreducerende virkemiddel, skal etableres efter normale driftsmæssige principper, så de effektivt optager kvælstof i efteråret

9.3 Samlet overblik over kvælstofreducerende virkemidler

I oversigt 8.1 nedenfor kan du få et overblik over virkemidlernes effekt på udvaskningen, krav til indberetning i IMK og dit Udlednings- og Gødningsregnskab i Tast selv og den dokumentation, som du skal opbevare.

Du kan læse mere om de specifikke regler og om indberetning for hvert virkemiddel i afsnittene nedenfor.

Oversigt 9.1: Overblik over krav til indberetning og dokumentation for kvælstofreducerende virkemidler			
Virkemiddel	Effekt på udvaskning	Indberetning i Udlednings- og Gødningsregnskab (senest den 10. september)	Dokumentation, du skal opbevare
Efterafgrøder	Effekt af efterafgrøder, der ikke er etableret som udlæg, afhænger af etableringsdatoen og hvorvidt du anvender præcisionsteknologi eller ej (i perioden 9. august – 7 september) Efterafgrøder sået som udlæg i andre hovedafgrøder end majs skal senest etableres den 20. august med en effekt på 45 %. Efterafgrøder sået som udlæg i majs skal senest etableres den 12. oktober med effekt op 10 %.	Markkort med marknummer, etableringsdato for efterafgrøder, der ikke er etableret som udlæg samt efterafgrødetype	Ved anvendelse af præcisionsteknologi: digitale logfiler i geopackage-format med datostempel i attributværdierne.
Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter	Effekt af efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter, der ikke er etableret som udlæg, afhænger af etableringsdatoen og hvorvidt du anvender præcisionsteknologi eller ej (i perioden 9. aug-7.sep) Efterafgrødeblandinger sået som udlæg i andre hovedafgrøder end majs skal senest etableres den 20. august med en effekt på 45 %. Efterafgrødeblandinger sået som udlæg i majs skal senest etableres den 12. oktober med effekt op 10 %.	Markkort med marknummer, etableringsdato for blandinger, der ikke er etableret som udlæg samt efterafgrødetype	Dokumentation fra foderstofforretning, frøfirma eller lignende. Ved anvendelse af præcisionsteknologi: digitale logfiler i geopackage-format med datostempel i attributværdierne.
Mellemafgrøder	20 %	Markkort med marknummer	Ingen yderligere dokumentationskrav
Tidligt såede vinterafgrøder	20 %	Markkort med marknummer	Ingen yderligere dokumentationskrav
Præcisionsgødskning	4 %	Markkort med marknummer	Gødningsplanlægning, logfiler i geopackage-format og analyseresultat af

			kvælstofindholdet i relevant organisk gødning
--	--	--	---

9.4 Efterafgrøder

Efterafgrøder kan bruges som et kvælstofreducerende virkemiddel til at reducere kvælstofudvaskningen fra din mark. Du skal etablere dine efterafgrøder efter normale driftsmæssige principper, og efterafgrøderne skal have en tilstrækkelig dækningsgrad til at sikre en effektiv kvælstofoptagelse i efteråret. Du kan læse mere om kravene til efterafgrødernes dækningsgrad i afsnit 9.4.4.

Efterafgrøderne skal sås på arealer med korn eller andre afgrøder med tilsvarende høsttidspunkt. Dette gælder uanset om efterafgrøden etableres før eller efter høst. Efterafgrøder etableret på arealer med roer eller andre lignende afgrøder med sent høsttidspunkt kan ikke benyttes som efterafgrøder.

Her gælder regler om:

- Hvilke afgrøder du må bruge
- Seneste tidspunkt for etablering
- Tidligste tidspunkt for destruktion
- Den efterfølgende anvendelse af arealet
- Hvordan efterafgrøders effekt beregnes ud fra etableringstidspunktet
- Hvad du skal indberette

9.4.1 Hvilke afgrøder kan du anvende?

Du kan anvende følgende afgrøder som efterafgrøde:

- Græs
- Cikorie
- Korn
- Korsblomstrede afgrøder
- Honningurt
- Klinte
- Hjulkrone
- Morgenfrue
- Frøgræs, der fortsætter som efterafgrøde efter høst
- Planter fra spildfrø af de ovenstående afgrøder

Du må gerne etablere efterafgrøderne i blandinger af godkendte arter, så længe etableringsfristen for alle arter i blandingen overholdes.

9.4.2 Hvornår skal du senest etablere efterafgrøden

Du skal være opmærksom på, at der gælder forskellige regler alt efter om der er tale om en efterafgrøde, der er sået som udlæg i en hovedafgrøde om foråret, eller om det er en efterafgrøde, der sås direkte på et senere tidspunkt før eller efter høst af hovedafgrøden

Efterafgrøder, der ikke er sået som udlæg, skal du etablere senest på følgende tidspunkter:

- **1. august** for græs, cikorie og korn, der ikke er omfattet af den næste gruppe
- **7. september** for korsblomstrede afgrøder, honningurt, klinte, hjulkrone, morgenfrue, almindelig rug, stauderug, hybridrug, vårbyg og havre

Efterafgrøder sået som udlæg

Hvis du etablerer efterafgrøden som udlæg, skal hovedafgrøden/dæksæden senest være høstet:

- **20. august**, eller
- **12. oktober**, hvis efterafgrøden er sået som udlæg i majs

En efterafgrøde, der er sået som udlæg, kan kun indgå som virkemiddel, hvis hovedafgrøden er høstet til disse frister.

9.4.3 Hvornår må du destruere efterafgrøden?

Efterafgrøder må som udgangspunkt tidligst nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres den **20. oktober** i planperioden.

Der gælder en særlig regel for efterafgrøder sået som udlæg i majs. Disse må tidligst destrueres den **1. marts i den efterfølgende planperiode**.

Der gælder endvidere en særlig regel, når arealet indgår i en EU- eller statsligt finansieret tilskudsordning eller EU- eller statsligt finansieret projekt om permanent udtagning af landbrugsjord. I disse tilfælde må efterafgrøden ikke destrueres, før arealet er ekstensiveret permanent med en tinglyst deklaration.

9.4.4 Krav til efterafgrødernes dækningsgrad

Efterafgrøder skal fremstå som veletablerede på arealet for at kunne godkendes ved en eventuel kontrol. Overvej derfor en sikker metode til etablering af efterafgrøden. Hvis efterafgrøden ikke fremstår veletableret, vil arealet ikke blive godkendt.

Efterafgrøderne kontrolleres med udgangspunkt i, hvor veludviklet plantedækket er. Da kontrolperioden for efterafgrøder strækker sig over september og oktober, vil en efterafgrøde, der i starten af kontrolperioden endnu ikke har udviklet sig særligt meget, godt kunne blive godkendt, men der skal være en jævn fremspiring af efterafgrødeplanter.

Der vil i kontrollen blive taget hensyn til, om efterafgrøderne er sået før eller efter 20. august, idet etableringstidspunktet har betydning for udvikling og dækningsgraden af efterafgrøden (se oversigt 9.2).

Oversigt 9.2: Påkrævet dækningsgrad i forhold til kontrolltidspunkt				
Periode, hvor kontrollen gennemføres	Seneste så-tidspunkt for efterafgrøder (Mindstekrav til dækning)			
	20. august	24. august	28. august	7. september
11. september til 14. september	15 %	0 %*	0 %*	0 %*
15. september til 20. september	20 %	5 %	0 %*	0 %*
21. september til 25. september	25 %	10 %	0 %*	0 %*
26. september til 1. oktober	30 %	15 %	5 %	0 %*
2. oktober til 6. oktober	35 %	20 %	10 %	0 %*
7. oktober til 19. oktober	40 %	25 %	15 %	10 %

*Der skal dog være synlige tegn på etablering af efterafgrøder i form af f.eks. udsæd eller fremspiring.

Kontrollen af efterafgrøder sker med udgangspunkt i de konkrete marker, hvor efterafgrøderne er anvendt som kvælstof-reducerende virkemiddel.

Vær opmærksom på, at der ved kontrol af efterafgrøder i majs ikke er de samme krav til dækningsgrad som for efterafgrøder, der udlægges på arealer med korn eller andre afgrøder med tilsvarende høsttidspunkt. Efterafgrøder i majs kontrolleres efter hovedafgrøden er høstet og frem til destruktionsfristen 1. marts i den efterfølgende planperiode, hvor kravet til efterafgrødens dækningsgrad øges over tid i takt med efterafgrødens forventede udvikling (se oversigt 9.3).

Oversigt 9.3: Påkrævet dækningsgrad for græsudlæg i majs i forhold til kontrolltidspunkt	
Kontrolltidspunkt (2026/2027)	Krav til minimums dækningsgrad
September	2 %
Oktober	2 %
November	5 %
December	10 %
Januar	20 %
Februar	20 %

9.4.5 Krav om efterfølgende aktivitet efter efterafgrøder

Arealet med efterafgrøden skal efterfølgende anvendes til én af følgende aktiviteter:

- Dyrkning af en forårssået afgrøde
- Braklægning, hvor der ikke sker produktion af afgrøder (herunder slæt) eller afgræsning, og hvor arealet holdes i en stand, så det fortsat er egnet til landbrugsproduktion uden andre forberedende foranstaltninger end brug af sædvanlige landbrugsmetoder og -maskiner. Brakarealer, der er isået med en blomsterblanding og anmeldt som blomsterbrak, anses som brak.
- Deltagelse i EU- eller statsligt finansierede tilskudsordninger om permanent udtagning af landbrugsjorder eller EU- eller statsligt finansierede projekter om permanent udtagning af landbrugsjorder, hvor tilskudsordningerne eller projekterne har til formål permanent at ekstensivere eller vådgøre landbrugsjorder eller begge dele, herunder klima-lavbundsprojekter, vand- og klimaprojekter, vådområder og lavbundsprojekter og tilskudsordninger, der omfatter tinglyst deklaration om permanent ekstensivering. Det betyder, at efterafgrøden skal blive på arealet frem til udtagningen.
- Deltagelse i EU- eller statsligt finansierede tilskudsordninger eller EU- eller statsligt finansierede projekter om skovrejsning.

9.4.6 Sådan beregnes effekten af efterafgrøder ud fra etableringstidspunktet

Efterafgrødens kvælstofreducerende effekt afhænger af, hvornår den er etableret, og om du anvender præcisionsteknologi. Jo tidligere du etablerer efterafgrøden, jo større er effekten.

Hvis du anvender præcisionsteknologi

Hvis du bruger præcisionsteknologi, der logger position samt etableringsdatoen, kan effekten beregnes ud fra den konkrete dato for etableringen i perioden fra den 9. august til 7. september.

Effekten for de enkelte datoer fremgår af oversigt 9.4.

Oversigt 9.4: Angivelse af udvaskningsreducerende effekt af efterafgrøder ift. etableringsdato.															
	Første interval (dagseffekt med præcisionsteknologi)												Andet interval		
Dato	9. aug.	10. aug.	11. aug.	12. aug.	13. aug.	14. aug.	15. aug.	16. aug.	17. aug.	18. aug.	19. aug.	20. aug.	21. aug.	22. aug.	23. aug.
Effekt i %	52	52	51	50	50	49	48	48	47	46	45	45	45	44	43
	Tredje interval					Fjerde interval									
Dato	24. aug.	25. aug.	26. aug.	27. aug.	28. aug.	29. aug.	30. aug.	31. aug.	1. sep.	2. sep.	3. sep.	4. sep.	5. sep.	6. sep.	7. sep.
Effekt i %	42	42	41	41	40	39	38	38	37	36	36	35	35	34	33

For at du kan anvende præcisionsteknologi kræver det, at:

- dit udstyr kan generere logfiler, som kan konverteres til geopackage-format
- opbevarer dokumentation for den positions- og datobestemt såning af efterafgrøder

Vær opmærksom på: Effekt på dagsbasis gælder ikke for efterafgrøder sået som udlæg.

Vær også opmærksom på: Præcisionsteknologi er ikke det samme som præcisionsgødskning. Du kan læse mere om virkemidlet præcisionsgødskning i afsnit 9.8.

Hvis du ikke anvender præcisionsteknologi

Efterafgrøder har en kvælstofreducerende effekt på baggrund af etableringstidspunktet i følgende intervaller (se oversigt 8.5):

Oversigt 9.5: Angivelse af udvaskningsreducerende effekt af efterafgrøder ift. etableringsdato.

Oversigt 9.5: Efterafgrødernes kvælstofreducerende effekt på baggrund af etableringstidspunkt	
Etableringstidspunkt	Kvælstofreducerende effekt
Til og med 20. august	45 %
21.-24. august	42 %
25.-28. august	40 %
29. august-7. september	33 %

Effekt af efterafgrøder sået som udlæg

For efterafgrøder sået som udlæg gælder der særlige regler for den kvælstofreducerende effekt.

Hvis du etablerer efterafgrøden som udlæg i en hovedafgrøde, vil effekten afhænge af, om du høster hovedafgrøden inden for fristen.

Der er forskellige regler afhængigt af, om du etablerer efterafgrøden som udlæg i majs eller i en anden hovedafgrøde.

Udlæg i andre hovedafgrøder end majs:

For efterafgrøder sået som udlæg i andre hovedafgrøder end majs skal hovedafgrøden senest være høstet den 20. august.

- Hvis hovedafgrøden høstes **senest den 20. august**, giver efterafgrøden en kvælstofreducerende effekt på 45 %.
- Hvis hovedafgrøden høstes **efter den 20. august**, giver efterafgrøden *ingen* kvælstofreducerende effekt.

Udlæg i majs:

For efterafgrøder sået som udlæg i majs skal hovedafgrøden senest være høstet den **12. oktober**.

- Hvis majs høstes **senest den 12. oktober** giver efterafgrøden en kvælstofreducerende effekt på 10 %.
- Hvis majs høstes **efter 12. oktober**, giver efterafgrøden *ingen* kvælstofreducerende effekt.

9.4.7 Afgræsning, slæt og gødskning

Dine efterafgrøder må gerne afgræsses, og der må tages slæt på dem, bare plantedækket ikke tager skade, og efterafgrøden stadig har en tilstrækkelig dækningsgrad til at sikre en effektiv kvælstofoptagelse. Det gælder også for efterafgrøder, der indgår i tilskudsordninger for skovrejsning og tilskudsordninger og projekter for permanent udtagning [afsnit xxx]. Når arealet er permanent udtaget, skal anvendelsen ske i overensstemmelse med de vilkår, der gælder for den pågældende tilskudsordning eller det pågældende projekt. Du skal dog være opmærksom på, at husdyrgødning afsat af dyrene på arealerne skal angives i udlednings- og gødningsregnskabet.

Der må ikke udbringes gødning til efterafgrøder, idet gødning kun må udbringes til afgrøder med et gødningsbehov og til grøngødning før sukkerroer til fabrik. Dette følger af reglerne i bekendtgørelse om virksomheders anvendelse af gødning og dyrkningsrelaterede tiltag for planperioden 2027,

9.4.8 Indberetning af efterafgrøder i dit Udlednings- og Gødningsregnskab

Hvis du anvender efterafgrøder som kvælstofreducerende virkemiddel, skal du senest den 10. september indberette et markkort med marknummer, der viser de marker, hvor du har etableret efterafgrøder.

For hver mark skal du:

- Indberette etableringsdatoen, hvis efterafgrøden ikke er etableret som udlæg
- Indberette efterafgrødetypen angivet som én af følgende:
 - Olieræddike i renbestand
 - Gul sennep i renbestand
 - Øvrige efterafgrødearter i renbestand eller i blanding
 - Efterafgrøder som udlæg
- Angive præcisionsteknologi, hvis du ønsker at få den kvælstofreducerende effekt opgjort på dagsbasis. Du skal opbevare dokumentation for den positions- og datobestemte etablering af efterafgrøder i form af digitale logfiler i geopackage-format, som indeholder datostempel i attributværdierne. Dokumentationen skal indsendes til styrelsen i tilfælde af kontrol.

9.5 Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter

Du kan også bruge efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter som et kvælstofreducerende virkemiddel, hvis de indgår i en blanding med ikke-fikserende godkendte efterafgrøder.

Her regler om gælder:

- Hvilke efterafgrødeblandinger og arter du må bruge
- Seneste tidspunkt for etablering
- Tidligste tidspunkt for destruktion
- Den efterfølgende anvendelse af arealet
- Hvordan effekten af efterafgrødeblandinger m. kvælstoffikserende arter beregnes
- Hvad du skal indberette

9.5.1 Hvad skal blandingen indeholde?

Efterafgrødeblandingen må udelukkende indeholde specifikke vinterfaste kvælstoffikserende arter i blanding med godkendte arter af efterafgrøder. Hvis du anvender ikke-tilladte arter, vil arealet blive underkendt.

De tilladte kvælstoffikserende arter er følgende:

1) Efterafgrøder:

- Græs.
- Cikorie.
- Korn.
- Korsblomstrede afgrøder.
- Honningurt.
- Klinte.
- Hjulkrone.
- Morgenfrue.

2) Kvælstoffikserende arter:

- Alsikkekløver.
- Blodkløver.
- Esparsette.
- Gul rundbælg.
- Gul stenkløver.
- Hvidkløver.
- Hvid stenkløver.
- Kællingetand.
- Lucerne.
- Rødkløver.
- Vintervikke

De kvælstoffikserende arter må højst udgøre **25 % af antallet af frø i blandingen**.

Blandingen skal være færdigblandet fra en foderstofforretning, et frøfirma eller en lignende virksomhed, og indholdet skal kunne dokumenteres.

9.5.2 Hvornår skal du senest etablere blandingen?

Du skal som udgangspunkt etablere blandingen senest:

- **1. august** for græs, cikorie og korn, der ikke er omfattet af den næste gruppe
- **7. september** for korsblomstrede afgrøder, honningurt, klinte, hjulkrone, morgenfrue, almindelig rug, stauderug, hybridrug, vårbyg og havre.

Hvis blandingen er sået som udlæg, skal hovedafgrøden senest være høstet:

- **20. august**, eller
- **12. oktober**, hvis den er sået som udlæg i majs.

En blanding sået som udlæg anses for at være etableret, når hovedafgrøden er høstet.

Etableringen af kvælstoffikserende blandinger skal ske efter normale driftsmæssige principper med henblik på en effektiv kvælstofoptagelse inden etablering af en forårssået afgrøde. Dvs. at du som landbruger skal dyrke en vellykket kvælstoffikserende blanding med en tilstrækkelig dækningsgrad til at sikre en effektiv kvælstofoptagelse. Du kan læse mere om kravene til efterafgrødeblandingens dækningsgrad i afsnit 9.4.4.

9.5.3 Hvornår må du destruere blandingen?

Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter må som udgangspunkt tidligst nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres **den 1. februar i den efterfølgende planperiode**.

Der gælder en særlig regel, når arealet indgår i en EU- eller statsligt finansieret tilskudsordning eller et projekt om permanent udtagning af landbrugsjord. I disse tilfælde må efterafgrødeblandingen ikke destrueres før det tidspunkt, hvor arealet efter den pågældende ordning anses for permanent udtaget

9.5.4 Hvad skal arealet bruges til efterfølgende?

Arealet skal efterfølgende anvendes til en af følgende aktiviteter:

- Dyrkning af en forårssået afgrøde
- Deltagelse i EU- eller statsligt finansierede tilskudsordninger om permanent udtagning af landbrugsjorder eller EU- eller statsligt finansierede projekter om permanent udtagning af landbrugsjorder, hvor tilskudsordningerne eller projekterne har til formål permanent at ekstensivere eller vådgøre landbrugsjorder eller begge dele, herunder klima-lavbundsprojekter, vand- og klimaprojekter, vådområder og lavbundsprojekter og tilskudsordninger, der omfatter tinglyst deklaration om permanent ekstensivering. Det betyder, at efterafgrøden skal blive på arealet frem til udtagningen.
- Deltagelse i EU- eller statsligt finansierede tilskudsordninger om skovrejsning eller EU- eller statsligt finansieret projekter om skovrejsning.

9.5.5 Sådan beregnes effekten af efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter

Reglerne for beregning af effekten følger de samme principper som for efterafgrøder (se afsnit 9.4.6).

Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter har en kvælstofreducerende effekt, som afhænger af, hvornår den er etableret, og om du anvender præcisionsteknologi.

Hvis du anvender præcisionsteknologi

Hvis du anvender præcisionsteknologi, der logger etableringsdatoen, kan effekten beregnes ud fra den konkrete dato for etableringen i perioden 9. august til 7. september. Effekten for de enkelte datoer fremgår af oversigt 9.6.

Oversigt 9.6: Angivelse af udvaskningsreducerende effekt af efterafgrøder ift. etableringsdato.															
	Første interval (dagseffekt med præcisionsteknologi)												Andet interval		
Dato	9. aug.	10. aug.	11. aug.	12. aug.	13. aug.	14. aug.	15. aug.	16. aug.	17. aug.	18. aug.	19. aug.	20. aug.	21. aug.	22. aug.	23. aug.
Effekt i %	52	52	51	50	50	49	48	48	47	46	45	45	45	44	43
	Tredje interval					Fjerde interval									
Dato	24. aug.	25. aug.	26. aug.	27. aug.	28. aug.	29. aug.	30. aug.	31. aug.	1. sep.	2. sep.	3. sep.	4. sep.	5. sep.	6. sep.	7. sep.
Effekt i %	42	42	41	41	40	39	38	38	37	36	36	35	35	34	33

For at du kan anvende præcisionsteknologi kræver det, at:

- dit udstyr kan generere logfiler, som kan konverteres til geopackage-format
- du foretager positions- og datobestemt såning med udstyr, der har autostyring

Vær opmærksom på:

- Effekt på dagsbasis gælder ikke for efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter sået som udlæg
- At blandinger med kvælstoffikserende arter fikserer 35 kg N, som vil påvirke markens udledning i planperioden
- Præcisionsteknologi er ikke det samme som præcisionsgødskning. Du kan læse mere om virkemidlet præcisionsgødskning i afsnit 9.8.

Hvis du ikke anvender præcisionsteknologi

Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter har en kvælstofreducerende effekt på baggrund af etableringstidspunktet i følgende intervaller (oversigt 9.7):

Oversigt 9.7: Efterafgrøders kvælstofreducerende effekt på baggrund af etableringstidspunkt	
Etableringstidspunkt	Kvælstofreducerende effekt
Til og med 20. august	45 %
21.-24. august	42 %
25.-28. august	40 %
29. august-7. september	33 %

Effekt af efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter sået som udlæg

For efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter sået som udlæg gælder der særlige regler for den kvælstofreducerende effekt.

Hvis du etablerer efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter som udlæg i en hovedafgrøde, vil den kvælstofreducerende effekt først beregnes, når hovedafgrøden er høstet. Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter sået som udlæg anses for at være etableret, når hovedafgrøden er høstet.

Der er forskellige regler afhængigt af, om du etablerer efterafgrødeblandingen som udlæg i majs eller i en anden hovedafgrøde.

Udlæg i andre hovedafgrøder end majs:

Efterafgrødeblandinger sået som udlæg i andre hovedafgrøder end majs skal senest etableres den **20. august**.

- Når hovedafgrøden høstes **senest den 20. august**, giver efterafgrøden en kvælstofreducerende effekt på 45 %.
- Når hovedafgrøden høstes **efter den 20. august**, medregnes der ikke en reduktionseffekt fra efterafgrøden i udvaskningsberegningen.

Udlæg i majs:

Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter sået som udlæg i majs skal senest etableres den **12. oktober**.

- Hvis majs høstes **senest 12. oktober**, giver efterafgrøden en kvælstofreducerende effekt på 10 %.
- Hvis majs høstes **efter 12. oktober**, medregnes der ikke en reduktionseffekt fra efterafgrøden.

9.5.6 Indberetning og dokumentation af efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter

Hvis du anvender efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter som kvælstofreducerende virkemiddel, skal du indberette et markkort med marknummer, der viser de marker, hvor blandingerne er etableret. Marknummeret skal fremgå for hver mark.

For hver mark skal du:

- Indberette etableringsdatoen for blandinger, der ikke er etableret som udlæg
- Indberette efterafgrødetyper angivet som en af følgende:
 - Efterafgrødeblanding med kvælstoffikserende arter, når blandingen *ikke* er etableret som udlæg.
 - Efterafgrøder som udlæg med kvælstoffikserende arter, når blandingen er etableret som udlæg.
- Angive præcisionsteknologi, hvis du ønsker at få den kvælstofreducerende effekt opgjort på dagsbasis. Du skal opbevare dokumentation for den positions- og datobestemte etablering af efterafgrøder i form af digitale logfiler i geopackage-format, som indeholder datostempel i attributværdierne.

Du skal også opbevare dokumentation for blandingen

Du skal opbevare dokumentation for blandingen fra en foderstofforretning, et frøfirma eller en lignende virksomhed.

Dokumentationen skal indeholde:

1. Faktura med:
 - dit navn, CVR-nummer og adresse
 - den virksomhed, der har leveret blandingen, med navn, CVR-nummer og adresse.
2. De anvendte kvælstoffikserende arter og efterafgrødearter.
3. Dokumentation for blandingsforholdet, som viser, at frøblanding indeholder højst 25 % tilladte kvælstoffikserende arter.
4. Den anbefalede udsædsmængde for den færdigblandede efterafgrødeblanding.

Hvis du bruger en maskinstation til at etablere dine kvælstoffikserende blandinger, kan informationerne i punkt 1 ovenfor fremgå af faktura fra maskinstationen, men oplysningerne i punkt 2-4 skal fremgå af dokumentation fra en foderstofforretning, frøfirma eller lignende virksomhed og kan være i form af en indlægsseddel.

Kontrollen af kvælstoffikserende blandinger omfatter dels en fysisk kontrol af dækningsgraden og af tilladte arter på marken og en bilagskontrol af frøblandingen, herunder tilladte arter og blandingskravet. Ved en kontrol vil der blive taget udgangspunkt i samme krav til plantedække, som er tilfældet for efterafgrøder [se afsnit xxx]. Hvis du ikke kan dokumentere, at frøblandingen indeholder højst 25 % tilladte kvælstoffikserende arter, vil arealet ikke blive godkendt.

Det er vigtigt, at du er opmærksom på at overholde kravene til dokumentation, da dine arealer med kvælstoffikserende blandinger kan blive underkendt, hvis du ikke kan fremvise den påkrævede dokumentation i forbindelse med en kontrol af efterafgrøder på din virksomhed. Dokumentationen skal kunne fremvises ved kontrol eller kan efter aftale med kontrolløren eftersendes til SGAV. Dokumentationen skal opbevares på din virksomhed i 5 år fra udløbet af planperioden.

9.6 Mellemafgrøder

Du kan anvende mellemafgrøder som et kvælstofreducerende virkemiddel. Mellemafgrøder er afgrøder, der etableres før dyrkning af efterårssåede afgrøder. Den kvælstofreducerende effekt af mellemafgrøder på udvaskning og udledning fra din mark er på 20 %.

Her gælder regler om:

- Hvilke afgrøder du må bruge
- Seneste tidspunkt for etablering
- Tidligste tidspunkt for destruktion
- Hvad du skal indberette

9.6.1 Hvilke afgrøder kan du bruge som mellemafgrøde?

Du kan bruge:

- Olieræddike og/eller gul sennep
- Frøgræs, der fortsætter som mellemafgrøde efter høst af græsfrø.

9.6.2 Hvornår skal mellemafgrøden etableres og destrueres?

Du skal etablere mellemafgrøden senest den 20. juli og tidligst nedpløje, nedvisne eller på anden måde destruere den 20. september.

Mellemafgrøder skal efterfølges af en efterårssået afgrøde.

9.6.3 Indberetning af mellemafgrøder

Hvis du anvender mellemafgrøder som kvælstofreducerende virkemiddel, skal du senest den 10. september indberette et markkort med marknummer, der viser de marker, hvor mellemafgrøderne er etableret.

9.7 Tidligt såede vinterafgrøder

Du kan anvende tidligt såede vinterafgrøder som et kvælstofreducerende virkemiddel. Tidligt såede vinterafgrøder har en kvælstofreducerende effekt på 20 %.

Her gælder regler om:

- Hvilke afgrødearter du må bruge
- Seneste etableringsdato
- Hvad du skal indberette

9.7.1 Hvilke afgrøder kan du bruge?

Du kan bruge:

- Vinterhvede
- Vinterbyg
- Vinterrug
- Triticale.

Disse afgrøder skal dyrkes efter almindelig dyrkningspraksis for korn i renbestand. Det er vigtigt at følge den anbefalede udsædsmængde for de pågældende afgrøder i renbestand for at opnå en tilfredsstillende kvælstofreducerende effekt. Det betyder også, at du ikke kan anmelde korn sået som dæksæd til græs som virkemidlet tidlig såning af vintersæd.

9.7.2 Hvornår skal afgrøden være etableret?

Du skal etablere den tidligt såede vinterafgrøde senest **7. september** i planperioden.

9.7.3 Indberetning af tidligt såede vinterafgrøder

Hvis du anvender tidlig såning af vinterafgrøder som kvælstofreducerende virkemiddel, skal du senest den 10. september indberette et markkort med marknummer, der viser hvor de tidligt såede vinterafgrøder er etableret.

9.8 Præcisionsgødskning

Du kan anvende præcisionsgødskning som et kvælstofreducerende virkemiddel, hvis du opfylder visse tiltag. Effekten af præcisionsgødskning på udvaskning og udledning fra din mark er **4 %**.

Her gælder regler om:

- Hvilke marker du kan bruge
- Hvad dit udstyr skal kunne
- Hvornår du skal foretage analyser af gødningen
- Hvad du skal indberette

Præcisionsgødskning skal være udført på dine marker i indeværende planperiode for, at du kan lade det indgå i din opfyldelse af kravet i efterfølgende planperiode. Det er en forudsætning, at du som hovedafgrøde har dyrket korn eller raps i renbestand på markerne, og at du har anvendt udstyr med sektionskontrol, kantspredning og positionsbestemt variabel tildeling af kunstgødning

For at du kan bruge præcisionsgødskning, skal du have udført følgende tiltag:

- Tiltag 1: Fastsættelse af kvælstofbehovet for hver mark
- Tiltag 2: Udførelse af positionsbestemt gradueret gødningstildeling med udstyr, der har sektionsstyring og kant spredningsudstyr
- Tiltag 3: Bestemmelse af indholdet af kvælstof i husdyrgødning og anden organisk gødning

9.8.1 Hvilke marker kan du bruge?

Det areal, du præcisionsgødsker, skal være dyrket med korn eller raps i renbestand og efter normale driftsmæssige principper.

9.8.2 Tiltag 1 - Krav til fastsættelse af kvælstofbehov

Din præcisionsgødskning skal være baseret på den enkelte marks kvælstofbehov. Du skal fastsætte afgrødernes kvælstofbehov ud fra dyrkningshistorie, forfrugt, tilførsel af husdyrgødning i årene før og efterafgrøder året før samt det forventede udbytte for marken. Du kan bruge MarkOnline, Næsgaard Mark eller et andet markstyringsprogram til formålet, såfremt det indeholder en faglig kvælstofmodel.

Hvis du ikke har adgang til et markstyringsprogram, skal du benytte "Skema til fastsættelse af kvælstofbehov", som findes på SGAVs hjemmeside.

[Find skemaet til fastsættelse af kvælstofbehov her.](#)

Beregningen af kvælstofbehovet skal endvidere opfylde følgende kriterier:

- Alle informationer skal være indberettet på markniveau
- Udgangspunktet er den standardnorm, der er fastsat for kvælstof, der fremgår af bekendtgørelse om udlednings- og gødningsregnskab m.v. for den respektive jordtype
- Forfrugtsværdien indregnes som angivet i [se afsnit xxx].
- Gødningsplanen for den forudgående planperiode er i overensstemmelse med de reelle gødningstilførsler til marken

- Det forventede udbytte er fastsat ud fra en individuel vurdering for marken. Det kan eksempelvis bygge på udbytteregistreringer fra de seneste planperioder

Hvis du anvender husdyrgødning, skal du i beregningen af kvælstofbehovet for hver mark desuden tage højde for marketfekten af husdyrgødningen. Dette beskrives nærmere under tiltag 3.

Dokumentationskrav

Til at dokumentere tiltag 1, kan du vælge at bruge "Skema til fastsættelse af kvælstofbehov", som downloades fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøets hjemmeside og udfyldes manuelt. Alle marker indberettet med præcisionslandbrug skal fremgå af skemaet. Du kan også vælge at bruge udskrifter fra et markstyringssystem til at dokumentere tiltag 1.

Du skal dog være opmærksom på, at udskriften skal indeholde oplysninger svarende til "Skema til fastsættelse af kvælstofbehov".

9.8.3 Tiltag 2 - Udførelse af positionsbestemt gradueret gødningstildeling med udstyr, der har sektionsstyring og kantspredningsudstyr

Til spredning af kunstgødning skal du anvende udstyr, der har auto- og sektionsstyring, som kan udsprede gødning positionsbestemt og kan registrere/logge den faktiske tildeling. Formålet er at mindske overlap af gødning mellem spor, ved foragre og i kiler og at give mulighed for, at tildelingen af gødning kan gradueres efter, hvor i marken der er mest behov for den.

Dertil skal anvendes kantspredningsudstyr, så der ikke spredes gødning udover skel. Dette kan ske ved anvendelse af fast kunstgødning spredt med centrifugalspredere eller bomspredere med sektionskontrol. Det kan også ske ved udbringning af flydende gødning med marksprøjter, der har sektionskontrol. Det er et krav, at sektionskontrollen også kan regulere udspreddning af gødning i kiler mv. for at undgå overlap.

Ved positionsbestemt tildeling af kvælstof gradueres tildelingen indenfor marken efter variationen i kvælstofbehovet. Det er tilstrækkeligt at graduere gødningen ved én tildeling, hvis dette giver mest mening i forhold til afgrøden på den enkelte mark. Der stilles altså ikke krav om graduering ved hver enkelt tildeling af kvælstof. Du skal dog være opmærksom på, at såfremt arealet bliver dyrket med en efterårssået afgrøde, skal positionsbestemt gradueret gødningstildeling ske ved minimum én gødningstildeling i foråret. Gradueringen af kvælstof skal ske ud fra variationer i biomasse og/eller variationer i jordtype inden for marken, eller ud fra praktisk erfaring. Graduering ud fra biomasse kan f.eks. ske ud fra satellitbilleder, Yara-N-Sensor, GreenSeeker eller lignende. Graduering ud fra forskelle i jordbundstype kan f.eks. ske ud fra EM38 metoden, positionsbestemte jordbundsanalyser eller andre systemer, der kan forklare jordbundsvariationen inden for marken. Kendskab til markernes individuelle variation i udbyttepotentiale kan også indgå i positionsbestemt tildeling af kunstgødning.

Ved positionsbestemt tildeling af gødning skal der genereres en logfil for hver mark, som dokumenterer den graduerede kvælstoftildeling. Udstyret til at graduere gødningen positionsbestemt skal kunne levere logfilen som en fil i geopackage-format, der indeholder attributter/data for tildelingsmængde.

Dokumentationskrav

Du dokumenterer tiltag 2 ved at indsende logfiler/"as applied-filer" for den graduerede positionsbestemte tildeling af kvælstof indenfor hver mark. Logfilerne skal leveres som geopackage-filer og skal indeholde attributter/data for tildelt mængde gødning. Logfilerne må ikke være billedfiler eller kort. Hvis der af faglige grunde ikke er gradueret (eksempelvis ved ingen variation i marken), skal du udover at indsende logfiler også indsende målinger/beregninger f.eks. i form af biomassekort, som ligger til grund for, at der ikke er udført en omfordeling af kvælstof på marken. Det er dit eget ansvar at gemme logfilerne for alle marker, hvor du udfører præcisionslandbrug, så du kan fremsende dem ved en eventuel kontrol.

9.8.4 Tiltag 3 - Krav til gødningsanalyser

Hvis du udbringer flydende husdyrgødning eller anden organisk flydende gødning, skal indholdet af kvælstof i gødningen bestemmes ved laboratorieanalyser af en eller flere prøver udtaget af alle lagertanke før udbringning. Prøverne udtages i en omrørt beholder, og de skal analyseres af et laboratorium, der er autoriseret eller akkrediteret til udførelse af kemiske analyser af gødning af Den Danske Akkrediteringsfond (DANAK) eller tilsvarende akkrediteringsorgan, der er medunderskriver af European co-operation for Accreditation's multilaterale aftale om gensidig anerkendelse.

Det er vigtigt, at du anvender analyseresultatet og tilpasser din gødningstildeling til gødningens målte kvælstofindhold. Du kan også udtage prøven umiddelbart før udbringningen og senere korrigere gødningsplanen, såfremt du udfører senere tildelinger med kunstgødning. Analyseresultaterne skal yderligere anvendes ved beregning af markeffekten af husdyrgødningen. Hvis du bruger afgasset biomasse, kan du anvende analyser foretaget af biogasanlægget af den leverede biomasse i måneden/månederne inden udbringningen. Markeffekten af den husdyrgødning, du anvender, skal indgå i beregningen af kvælstofbehovet for hver mark.

Markeffekten er den udnyttelse af totalkvælstof i tilført husdyrgødning, der kan forventes af afgrøden ved den anvendte udbringningsteknik og -tidspunkt. Hvis du anvender Mark Online, bliver markeffekten beregnet automatisk, når du angiver udbringningsteknik og udbringningstidspunkt. Ved brug af andre værktøjer i gødningsplanlægningen kan markeffekten af totalkvælstof i husdyrgødning fastsættes med udgangspunkt i SEGES dyrkningsvejledning "Markeffekt af kvælstof i husdyrgødning".

Du skal være opmærksom på, at den samlede mængde af kvælstof i husdyrgødning bliver beregnet i henhold til husdyrnormerne for de enkelte dyretyper. Det vil sige, at analyser ikke kan anvendes i til korrektion af produceret husdyrgødning i dit udlednings- og gødningsregnskab.

Dokumentationskrav

Du dokumenterer gødningsanalyser ved at indsende udskrifter af laboratorieanalyser eller deklarationer baseret på analyser for kvælstofindholdet i hver lagertank af husdyrgødning eller anden organisk gødning, der skal udbringes på marker, som benyttes under præcisionsgødsning. Du skal endvidere i din beregning af kvælstofbehovet angive markeffekten af husdyrgødning samt anden organisk gødning på baggrund af analyser foretaget af den lagertank, der er udbragt fra.

[Du kan tilgå en FAQ om præcisionsgødsning, der besvarer en række konkrete spørgsmål, her.](#)

9.8.5 Kan du kombinere præcisionsgødsning med andre virkemidler?

Ja. Et areal, hvor du anvender præcisionsgødsning, kan også bruges til at etablere andre kvælstofreducerende virkemidler.

9.8.6 Indberetning af brugen af præcisionsgødsning

Hvis du anvender præcisionsgødsning som kvælstofreducerende virkemiddel, skal du indberette et markkort med marknummer, hvor du har udført præcisionsgødsning.

Du skal desuden opbevare nedenstående dokumentation, der skal sendes ind til SGAV i forbindelse med en eventuel kontrol. Du skal opbevare dokumentationen på din virksomhed i 5 år. Bliver du udtaget til kontrol af præcisionsgødsning, vil du modtage et særskilt brev herom med nærmere instruktioner.

- En detaljeret gødningsplanlægning, som for hver enkelt mark viser en beregning af kvælstofbehovet baseret på en anerkendt metode, hvorpå der er udført præcisionsgødsning.
- Logfiler i geopackage-format for den positionsbestemte graduerede gødningstildeling.
- En kemisk analyse af kvælstofindholdet i flydende husdyrgødning og anden organisk gødning.

10. [Jordbearbejdning og] ændring af jordbundstype

[AFSNIT UDESTÅR]

10.1 [Indberetning af jordbearbejdning i dit Udlednings- og Gødningsregnskab]

[AFSNIT UDESTÅR]

10.2 Ændring af jordbundstype i dit Udlednings- Gødningsregnskab

Din marks lerprocent har betydning for udvaskning og udledning fra dine arealer. Lerprocenten fastsættes ud fra jordbundstypen (se tabel 10.1 nedenfor). Du kan ændre i din lerprocent ved at ændre jordbundstypen, hvis du har dokumentation for, at jordbundstypen er en anden end den der fremgår af kortet. Du skal senest 31. marts i den efterfølgende planperiode indberette ændringer i jordbundstypen på marken i dit Udlednings- og Gødningsregnskab.

Du kan rette jordbundstypen for en mark i markplanen, hvis du ud fra teksturmålinger kan dokumentere, at jordbundstypen er en anden end den, der fremgår af markkortet. Hvis du vælger at angive jordbundstype ud fra teksturmålinger, skal du udtage en jordprøve for hver påbegyndt 5 ha af det areal, hvor du ønsker at ændre jordbundstypen. Det betyder, at hvis du f.eks. har et areal/mark på 101 ha, så skal der mindst tages 21 jordprøver. Nogle prøver må godt dække 6 ha og andre 3 ha. Prøverne skal fordeles på arealet, så de er udtaget repræsentativt for marken. Prøven skal være udtaget i overjorden, hvilke svarer til de øverste 30 cm af marken. Hvis en virksomhed ønsker at fravige den fastsatte jordbundstype, er der ikke fastsat krav om, hvor ofte der skal udtages jordprøver, da jordbundstypen ikke ændres over tid. Det betyder, at ældre jordprøver kan anvendes til at dokumentere en anden jordbundstype, end der fremgår af jordbundstypemarkkortet.

Såfremt analysen af prøverne viser, at en mark har flere forskellige jordbundstyper, anses den jordbundstype, der dækker den største del af marken for at være markens jordbundstype.

Der gælder særlige forhold, hvis du har en JB 4 med leret underjord. I dette tilfælde kan du få den ændret til en JB 6. Bemærk dog, at dette allerede er forsøgt indarbejdet i jordbundskortet, hvor disse jorde er klassificeret som JB 6. Hvis du ønsker at ændre en marks jordbundstype fra JB 4 til JB 6, skal der udtages prøver af underjorden. Der skal udtages en jordprøve for hver påbegyndt 5 ha på hver mark, hvor jordbundstypen ønskes ændret. For hver påbegyndt 5 ha på marken udstikkes en transekt.

Der skal udtages jordprøver fra 16 borer langs transekten således, at jordprøverne er jævnt fordelt på tværs af de 5 ha. I hver boring udtages to prøver af underjorden. Én prøve udtages i 30 til 60 cm's dybde og én prøve udtages i 60 til 100 cm's dybde. Jorden fra de 16 prøver fra 30-60 cm's dybde blandes grundigt før udtagningen af en blandprøve, og jorden fra de 16 andre prøver fra 60-100 cm's dybde blandes ligeledes grundigt, hvorefter der udtages en blandprøve herfra. Blandprøverne for de to dybder sendes derefter til analyse. Hvis analysen viser, at begge prøver ligger mellem JB 5 og JB 10, kan en jord omklassificeres fra JB 4 til JB 6.

Der er ikke stillet krav om, hvem der kan udtage jordprøverne, men udtagningen skal kunne dokumenteres ved indtegnning på markkort. Dokumentationen herfor skal kunne forevises ved kontrol. Der stilles dog krav til, hvor analyserne af jordprøverne skal foretages. Analyse af jordprøverne skal foretages af et laboratorium, der er akkrediteret til udførelse af den pågældende analyse af Den Danske Akkrediteringsfond (DANAK) eller et tilsvarende akkrediteringsorgan, som er medunderskriver af European co-operation for Accreditation's multilaterale aftale om gensidig anerkendelse. Teksturanalyserne skal kunne forevises på forlangende i forbindelse med kontrol.

Tabel 101: Oversigt over lerprocent i forhold til jordbundstype

JB nr.	JB-klasse	Indstillet lerprocent
1	Grovsandet jord	5
2	Finsandet jord	5
3	Grov lerblandet sandjord	6
4	Fin lerblandet sandjord	7
5	Grov sandblandet lerjord	12
6	Fin sandblandet lerjord	12
7	Lerjord	17
8	Svær lerjord	27
9	Meget svær lerjord	0 (Findes ikke i DK)
10	Siltjord	0 (Findes ikke i DK)
11	Humus	9
12	Specielle jordbundstyper	9

11. Overdragelse af arealer

Du overdrager et areal, når det driftsmæssige ansvar for dit areal overdrages til en anden virksomhed, der får den faktiske råderet over arealet. Dette gælder ved f.eks. salg, bortforpagtning, ophør af forpagtning eller en tilsvarende form for overdragelse hvor råderetten skifter.

Du skal, uden udgrundet ophold, indberette arealoverdragelser, der foregår i perioden efter fristen for indberetning af markplanen [den 20. april 2027] og frem til d. 31. december i planperioden.

Der er forskel på, om udvaskningen og udledningen fra de overdragede arealer bliver i dit Udlednings- Gødningsregnskab afhængigt af, om den du overdrager arealet til er registreret i Register for Udlednings- og Gødningsregnskab. Hvis du indberetter en overdragelse af arealer til en virksomhed, som er med eller bliver omfattet af Register for Udlednings- og Gødningsregnskaber, følger udvaskningen og udledningen af kvælstof fra arealet med i modtagers Udlednings- og Gødningsregnskab. Hvis du indberetter en overdragelse af arealer til en virksomhed, som ikke bliver omfattet af Register for Udlednings- og Gødningsregnskaber forbliver udvaskning -og udledningen i dit Udlednings- og Gødningsregnskab.

Læs mere om indberetning af overdragelse af arealer i brugerguiden om Udlednings- og Gødningsregnskab [link, udkommer først senere].

11.1 Indberetning af arealoverdragelser i dit Udlednings- og Gødningsregnskab

Du skal altid indberette en arealoverdragelse, hvis den sker i perioden mellem fristen for indberetning af markplanen [20 april 2027] og afslutningen på planperioden den 31. december. Indberetningen skal ske uden ugrundet ophold, dvs. hurtigst muligt.

11.1.1 Overdragelse til en virksomhed der er registret i Register for Udlednings- og Gødningsregnskaber

Hvis den virksomhed, du overdrager arealet til, er registreret i Register for Udlednings -og Gødningsregnskab, skal du som overdrager af arealet gøre følgende:

1. **Indberet overdragelsen i dit Udlednings- og Gødningsregnskab**, hvor du oplyser:
 - Den modtagende virksomheds CVR-nummer.
 - Datoen for overdragelsen.
 - Indtegnning af mararealer og marknummeret for de berørte marker.
2. **Giv oplysninger videre (til den virksomhed som skal modtage arealet)** om:
 - Indtegnning af marker og marknummer.
 - Hvilken hovedafgrøde der er på marken.
 - Eventuelle kvælstofreducerende virkemidler, der er gennemført og etableret.
 - Vinterplantedække på marken.
3. **Håndtering af gødningstildeling:** Hvis du har tildelt gødning på arealet, skal du indberette den tildelte mængde kvælstof og fosfor via en gødningskvittering til modtager af arealet. Læs mere om gødningskvittering i kapitel 15.
4. **Underskrift:** Overdragelsen skal underskrives digitalt af både dig og modtageren.

Hvis du er modtager af arealet skal du:

1. **Opdatere markplan:** Du skal opdatere din markplan i dit Udlednings- og Gødningsregnskab ved at indberette et markkort med arealet, marknummer, hovedafgrøde, evt. anvendte eller etablerede kvælstofreducerende virkemidler og vinterplantedække på den modtagne mark.
2. **Indberette gødningstildeling:** Du skal ud fra de oplysninger, du har modtaget fra overdrager (i gødningskvitteringen, se kapitel 15), indberette den gødning, der er tildelt arealet i dit Udlednings- Gødningsregnskab. Læs mere om reglerne for indberetning af gødningstildeling på mark i kapitel 7.

11.1.2 Overdragelse til en virksomhed der ikke er registreret i Register for Udlednings- og Gødningsregnskaber

Hvis modtager af arealet ikke er registreret i Register for Udlednings- og Gødningsregnskaber, skal du som overdrager af arealet gøre følgende:

1. **Indberet overdragelsen i dit** Udlednings- og gødningsregnskab, hvor du oplyser:
 - Den modtagende virksomheds CVR-nummer.
 - Datoen for overdragelsen.
 - Indtegning af markareal og marknummeret.
 - Oplysninger om hovedafgrøde, etablerede kvælstofreducerende virkemidler og vinterplantedække for hver mark.

Hvis du overdrager arealet, før du har etableret kvælstofreducerende virkemidler og vinterplantedække, vil der blive antaget og fastsat følgende aktiviteter på arealet i dit Udlednings- og gødningsregnskab:

- **Etårig afgrøde:** Hvis du dyrker en etårig afgrøde, efterfølges den af en efterafgrøde, som er etableret senest den 20. august.
- **Flerårig afgrøde:** Hvis du dyrker en flerårig afgrøde, forbliver afgrøden på arealet i resten af planperioden.

11.1.3 Modtagelse af arealer fra en virksomhed som ikke er registreret i Register for Udlednings- og Gødningsregnskaber

Hvis du modtager et areal fra en virksomhed, der ikke er registreret i Register for Udlednings- og Gødningsregnskaber, skal du hurtigst muligt gøre følgende:

1. **Indberette at du har modtaget arealet**, med oplysninger om:
 - Dato for overdragelse
 - Marknummeret,
 - Oplysninger om hovedafgrøde, etablerede kvælstofreducerende virkemidler og vinterplantedække for hver mark.
2. **Indberette gødningstildeling:** Hvis der er tildelt gødning på arealet i planperioden, skal du indberette mængden af kvælstof og fosfor samt angive, hvilke marknumre gødningen er tildelt på. Du skal også sørge for at oprette en gødningskvittering hvor du indberetter den mængde kvælstof og fosfor du har modtaget via arealet. Læs mere om Gødningskvitteringen i kapitel 16.

12. Opgørelse af produceret husdyrgødning

Den mængde kvælstof og fosfor, som produceres fra dit husdyrhold, skal indgå i dit Udlednings- og Gødningsregnskab. Som udgangspunkt skal du indberette dit dyrehold, hvis dyretypen og staldsystemet fremgår af bilag xxx. Fremgår dyretypen eller staldsystemet ikke af bilag xx, angives den dyretype og det staldsystem, der stemmer bedst overens med din virksomheds.

Husdyrhold skal forstås i den traditionelle forstand. Husdyrhold omfatter virksomheder, som er beskæftiget med de traditionelle husdyrhold, hvori der produceres gødning, som f.eks. svineproduktioner, kvægproduktioner, pelsdyravl, fåreavl, gedeavl og fjerkræproduktioner, stutterier og rideskoler, herunder husdyr, som befinder sig på samlesteder, i eksportisolationsstalde samt i karantænefaciliteter. Herudover omfattes eksempelvis også hjorte- og kaninfarme. Den traditionelle afgrænsning af begrebet betyder således, at selskabsdyr samt dyr i dyreparker og i dyrehaver med særlig tilladelse ikke er omfattet.

12.1 Indberetning af dine stalde

Der stilles som noget nyt krav til, at du skal indberette den geografiske placering af dine stalde. Dette skal du gøre ved at indtegne dine stalde i IMK ved at oprette et staldkort for virksomheden. Indberetningen følger overordnet samme metodik, som når du indberetter dine marker, og staldene skal indberettes ved [FS]-fristen.

Du skal i IMK indtegne en polygon for hvert staldafsnit. Polygonen skal dække den konkrete staldbygning, men der stilles ikke nøje krav til, at indtegningen skal følge staldafsnittet fuldstændig præcist. Ligeledes må indtegningen også godt tegnes ud på gårdspladsen, hvis staldafsnittet f.eks. er mindre end 100 m², da polygoner som minimum skal være 100 m² i IMK.

Når du har indtegnet staldafsnittets polygon, skal du i IMK vælge hvilken dyretype, og hvilket staldsystem, som er gældende for staldafsnittet. Du skal ligeledes angive produktionsarealet i m². Det er således ikke selve polygonens beregnede areal, der er gældende, men derimod det areal, som du selv angiver. Du skal derudover indberette staldafsnittets udnyttelsesgrad. Dette er relevant, hvis du i perioder i løbet af planperioden ikke har anvendt stalden, hvis der f.eks. har været sygdomssanering, eller at du har tilkøbt eller forpagtet staldafsnittet i løbet af planperioden.

Bemærk, at for visse dyretyper under "Andre dyretyper" skal der ikke vælges et konkret staldsystem. Her beregnes normen udelukkende ud fra dyretype.

Dine indtegnede stalde vil blive overført til dit udlednings- og gødningsregnskab, og du kan udelukkende indberette dyr i de staldsystemer, som du har indtegnet i IMK.

12.2 Sådan indberetter du normproduktion fra dine husdyr

Hvis du har haft husdyr i planperioden, skal du ved indberetning af udlednings- og gødningsregnskabet udfylde oplysninger om dit dyrehold.

Ud fra dine indberettede stalde kan du angive antallet af den relevante dyretype, som har opholdt sig i stalden i planperioden.

Din produktion af husdyrgødning afhænger af din virksomheds dyretyper, antallet af dyr (årsdyr eller producerede dyr), staldsystemer og eventuelle type 1-korrektioner og type 2-korrektioner.

12.2.1 Har du årsdyr eller producerede dyr

I udlednings- og gødningsregnskabet opgøres antallet af dyr i enten årsdyr eller producerede dyr. Det er dyretypen, der bestemmer, om et dyr opgøres som årsdyr eller produceret dyr. Årsdyr opgøres som 365 foderdage, mens producerede dyr opgøres som antal overførte (til anden dyretype) eller afsatte (solgte eller slagtede) dyr. For en dyretype, der opgøres i

årsdyr, betyder det, at to dyr, som du har haft i et halvt år i planperioden, svarer til ét årsdyr (2 stk. x 6 mdr. = 1 år). For dyretyper, der opgøres som producerede dyr, er det antallet af overførte/solgte/slagtede dyr i planperioden, der bestemmer, hvor mange dyr du har produceret.

Når du skal opgøre antallet af dyr, skal årsdyr opgøres ud fra løbende besætningsoptegnelser, mens producerede dyr afhængig af dyretype skal opgøres ud fra slagteriafregninger, salgs- eller leveringsbilag eller løbende besætningsoptegnelser, som beskrevet i bilag xx om opgørelse af antal dyr inden for forskellige husdyrarter.

12.2.2 Korrektion af din normproduktion

Hvis forudsætningerne for din produktion afviger fra standardnormerne i [bilag 2] kan, og i visse tilfælde *skal*, du korrigere din husdyrgødningsproduktion med korrektionsformlerne i [bilag 2].

Der er forskellige korrektioner af din normproduktion, der inddeles i pligtmæssig type 1-korrektion, frivillig type 1-korrektion og frivillig type 2-korrektion.

Beregning af korrektionsfaktorer for kvælstof og fosfor i husdyrgødning skal ske på grundlag af oplysninger om din virksomheds drift, og det skal kunne dokumenteres ved driftsbilag. For hver dyretype skal data for hele virksomheden samles, og der må kun foretages enten type 1-korrektion eller type 2-korrektion.

Pligtmæssig type 1-korrektion er en korrektion af produktionen af kvælstof og fosfor i husdyrgødning på grund af afvigelser i produktionsniveau. Ved produktionsniveau forstås alder, vægt og ydelse. Produktionsniveauet for årskøernes mælkeydelse er ikke en pligtig type 1-korrektion, men en frivillig type 1-korrektion.

Du *skal* korrigere din husdyrgødningsproduktion med pligtmæssig type 1-korrektion ved afvigende produktionsniveau i indeværende planperiode for dyrearterne kvæg, svin og fjerkræ.

Frivillig type 1-korrektion er en korrektion af produktionen af kvælstof og fosfor i husdyrgødning for afvigelser i ydelsesniveau. Ved ydelsesniveau forstås mælkeydelse.

Du kan korrigere med frivillig type 1-korrektion i forhold til kvælstof og fosfor i husdyrgødningen ved afvigende ydelsesniveau.

Type 2-korrektion er frivillig, og er en korrektion, du kan foretage af produktionen af kvælstof og fosfor i husdyrgødning for afvigelser i fodermængde og fodersammensætning. Det omfatter tilfælde, hvor du fodrer mere eller mindre end standarden, eller foderet indeholder mere eller mindre protein eller fosfor end standardværdierne.

Produktioner af malkekvæg og opdræt, hvor den genetiske andel af Jersey er mellem 12,5 og 87,5 %, kan indberettes som antal årskøer, antal årsopdræt 0-6 mdr. og antal årsopdræt 6 mdr. til kælving i henholdsvis tung race og Jersey beregnet ud fra den faktiske andel (genetiske andel) af Jersey i dyrene. Fordelingen af antal Jersey-krydsninger i Jersey og tung race foregår i Kvægdatabasen.

Har du i Kvægdatabasen angivet, at du ønsker at anvende Jersey-krydsninger, bliver dette markeret med et "JA" i gødningsregnskabet. Forudfyldelsen kan kun ændres i Kvægdatabasen. Når feltet i gødningsregnskabet er forudfyldt med et "JA", kan du ikke anvende hverken type 1 eller 2-korrektion.

Pligtmæssig type 1-korrektion

Du skal foretage pligtmæssig type 1-korrektion, hvis dit produktionsniveau i planperioden afviger fra standard-forudsætningerne i bilag x. I Oversigt 12.1 kan du se, hvilke afvigelser og hvilke dyretyper pligtmæssig type 1-korrektion omfatter.

Oversigt 12.1 Hvornår skal pligtmæssig type 1-korrektion anvendes	
Ved afvigelse af	Dyretype
Ind- og/eller afgangsvægt	Slagtekalve (0-6 mdr.) Slagtekalve (6 mdr. – slagtning) Smågrise Slagtesvin og FRATS Sopolte
Ind- og/eller afgangsalder	Årsopdræt (småkalve, 0-6 mdr., tung race og Jersey) Årsopdræt (kvier eller stude, 6 mdr. – kælvning / slagtning)
Levende vægt ved slagtning	Slagtekyllinger (konventionelle)

Når du indtaster værdierne (f.eks. afgangsvægt) i den elektroniske indberetning, vil normproduktionen (kg N og kg P) automatisk blive korrigeret. Din produktion af husdyrgødning i planperioden skal beregnes ud fra værdierne i bilag 2. Du kan i Eksempel 12.1 se en beregning.

Eksempel 12.1 Beregning af normproduktion med pligtmæssig type 1-korrektion							
Oplysninger om dyrehold og staldsystem				Oplysninger om kvælstof			
Be-sæt-nings-nr.	Dyre-type	Staldsystem	Antal enheder*) af dyre-typen	Gød-nings-type	Kg kvælstof pr. enhed af dyre-typen	Eventuel korrektionsfaktor for ydelses- eller produktionsniveau mv.	Kg kvælstof i alt (kg N)
	Se bilag 2, tabel 2	Se bilag 2, tabel 2	Se bilag 2, tabel 2	Se bilag 2, tabel 2	Se bilag 2, tabel 2	Se bilag 2, tabel 3	Beregnes som: kolonnerne 4 x 6 x 7
1	2	3	4	5	6	7	8
5213	Slagtesvin	Dybstrøelse	495	Dybstrøelse	19,2	0,9857	9.368
5216	Smågrise	Dybstrøelse	500	Dybstrøelse	2,75	1,0823	1.488
						Sum:	10.856
*) Årsdyr/producerede dyr ifølge enheder i bilag 2, tabel 1. I dette eksempel går der 10 dyr til en enhed. Virksomheden har produceret 4.950 stk. slagtesvin, der i gennemsnit vejede 33 kg ved indgang og 117 kg ved afgang. Virksomheden har også produceret 5.000 stk. smågrise, der vejede 7,0 kg i gennemsnit ved indgang og 33 kg ved afgang. Standardværdierne for slagtesvin og smågrise findes i Bilag 2, tabel 6. Da standardværdien							

for slagtesvin er 31 kg ved indgang og 117 kg ved slagtning, skal her korrigeres med en type 1 korrektion (Formlen findes i bilag 2, tabel 3):

$$\begin{aligned}\text{Korrektionsfaktor} &= ((117 - 33) \times (9,80 + 0,278 \times (117 + 33) / 2)) / 2.612 \\ &= 84 \times (9,80 + 20,85) / 2.612 \\ &= 0,9857.\end{aligned}$$

Da standardindgangsvægten for smågrisene er 6,4 kg ved indgang og 31 kg ved afgang skal der korrigeres med en type 1 korrektion (Formlen findes i Bilag 2, tabel 3):

$$\begin{aligned}\text{Korrektionsfaktor} &= ((33 - 7,0) \times (9,80 + 0,278 \times (33 + 7,0) / 2)) / 369 \\ &= 26,0 \times (9,80 + 5,56) / 369 \\ &= 1,0823.\end{aligned}$$

Korrektion for fosfor udføres efter samme princip, med de værdier som gælder for fosfor, jf. bilag 2, tabel 1, 2, 3 og 6.

Frivillig type 1-korrektion

Du kan ved afvigende mælkeydelse frivilligt anvende type 1-korrektion. Type 1-korrektion for malkekøer er baseret på kg energikorrigeret mælk (EKM). Har du ikke tilgængelige tal fra ydelseskontrollen, kan mælkeydelsen i kg produceret EKM beregnes på to måder:

- Mælkeydelse, kg EKM = kg EKM leveret til mejeri x 1,055, eller
- Mælkeydelse, kg EKM = kg leveret mælk x 1,055 x (383 x fedtprocent + 242 x proteinprocent + 783,2) / 3.140.

Fedtprocent og proteinprocent bestemmes ved kemiske analyser.

Dokumentation for type 1-korrekationer

Ved frivillig og pligtig type 1-korrektion skal dokumentationen omfatte oplysninger fra den indeværende planperiode. Du skal kunne dokumentere afvigelserne, og dokumentationen skal opbevares 5 år efter planperiodens udløb og kunne forevises i forbindelse med kontrol. Kravene til dokumentation fremgår af oversigten herunder.

Oversigt 12.2 Krav til dokumentation ved anvendelse af pligtig og frivillig type 1-korrektion	
Dyretype	Dokumentation
Malkekøer	Ydelsesregistrering eller afregning fra mejeri, samt "Kvægoplysninger" fra Landbrugsindberetning
Opdræt (0-6 mdr.) og opdræt 6 mdr. – kælving/slagtning, slagtekalve (0-6 mdr.)	"Kvægoplysninger" fra Landbrugsindberetning
Smågrise, sopolte, slagtesvin og FRATS	Fakturaer på køb og salg af dyr, slagterifregning eller opgørelse fra slagteriet samt driftsbilag
Slagtekyllinger	Fakturaer på køb og salg af dyr, samt slagterifregning eller opgørelse fra slagteriet

Type 2-korrektion

Du kan foretage type 2-korrektion, hvis du eksempelvis fodrer mere eller mindre end standarden, eller hvis det foder du benytter, har en anden sammensætning af protein og/eller fosfor end standardfoder. Du kan korrigere med type 2-korrektion i forhold til kvælstof og/eller fosfor i husdyrgødningen ved afvigende foder-mængde og fodersammensætning i dokumentationsperioden. Dokumentationen for type 2-korrektion skal mindst omfatte hele planperiode det vil sige fra den 1. januar 2027 til om med den 31. december 2027.

Hvis du ophører i løbet af planperioden, så er dokumentationsperioden fra den 1. januar 2027 og frem til ophørsdatoen.

Du skal for hver dyretypen korrigere ens for hele dyretypen. Det vil sige, hvis du eksempelvis har tre besætninger med slagtesvin på tre ejendomme, kan du ikke benytte type 2-korrektion for både kvælstof og fosfor på to af besætningerne, og type 2-korrektion alene for kvælstof på den tredje besætning. Du skal således enten type 2-korrigere for både kvælstof og fosfor for alle tre besætninger eller type 2-korrigere for enten kvælstof eller fosfor på alle tre besætninger. I eksempel 12.2. har du en besætning med slagtesvin, hvor du har valgt at type 2-korrigere for kvælstof, men ikke for fosfor.

Eksempel 12 Fejl! Ingen tekst med den anførte typografi i dokumentet..2 Beregning af normproduktion af kvælstof efter type 2-korrektion							
Oplysninger om dyrehold og staldsystem				Oplysninger om kvælstof			
Be-sæt-nings-nr.	Dyre-type	Stald-system	Antal enhe-der*) af dy-rety-pen	Gød-nings-type	Kg kvæl-stof pr. enhed af dy-rety-pen	Eventuel korrektions-faktor for ydelses- eller produkti-onsniveau mv.	Kg kvæl-stof i alt (kg N) Be-reg-nes som: kolon-nerne 4 x 6 x 7 8
1	2	3	4	5	6	7	8
5220	Slag-tesvin	Dræ-net gulv + spalter (33/67)	750	Gylle	22,4	0,8352	14.032
*) Årsdyr/producerede dyr ifølge enheder i bilag 2, tabel 1. I dette eksempel går der 10 dyr til en enhed. Virksomheden har i planperioden 2026/2027 produceret 7.500 stk. slagtesvin, der i gennemsnit vejede 33 kg ved indgang og 117 kg ved afgang. Virksomheden kan dokumentere et foderforbrug på 2,48 FEsv pr. kg tilvækst og 140 g råprotein pr. FEsv for en sammenhængende periode på minimum 365 dage indenfor dokumentationsperioden. Virksomheden kan benytte type 2 foderkorrektion på kvælstofindholdet i normproduktionen. Foderforbruget pr. produceret slagtesvin kan beregnes til 208,32 FEsv (FEsv pr. kg tilvækst x (afgangsvægt – indgangsvægt)), (2,48 FEsv x (117 kg – 33 kg)). Ved beregning af korrektionsfaktoren skal vægtene fra planperioden benyttes (Formlen findes i bilag 2, tabel 3): Korrektionsfaktor for kvælstof = ((208,32 x 140 / 6.250) – ((117 – 33) x 0,0296)) / 2,61 = (4,6664 – 2,4864) / 2,61							

= 0,8352

Kvælstofindhold i normproduktionen:

= Antal enheder x Kg kvælstof pr. enhed af dyretypen x Korrektionsfaktor for kvælstof

= 750 x 22,4 x 0,8352

= 14.032 kg N

Korrektion for fosfor udføres efter samme princip, med de værdier som gælder for fosfor samt de værdier du skal anvende til din type 2-korrektion.

Bemærk, at type 2-korrektion bruges, hvis både produktionsniveau og fodermængder eller – sammensætning afviger fra standardforudsætningerne. Det er kun tilladt at anvende én af de to typer af korrektionsformler pr. dyretype.

12.2.3 Udvidelse, etablering eller overtagelse af virksomhed eller produktion samt ophør

Etablerer, udvider eller overtager du en virksomhed med husdyrproduktion som du vil anvende type 2-korrektion på, kan du i oversigt 12.2 se, hvilke dokumentationskrav der gælder.

Sælger du din virksomhed eller ophører du med at producere i planperioden kan du i oversigt 11.2 se hvilke der gælder frem til ophørstidspunktet.

Oversigt 12.2 Krav til dokumentation ved anvendelse af type 2-korrektion ved, udvidelse, etablering eller overtagelse af virksomhed eller produktion samt ophør.	
Virksomhedsscenarier	Dokumentationskrav
Nyetableret virksomhed i planperioden.	Du kan anvende type 2-korrektion, hvis du kan fremvise dokumentation, der omfatter perioden fra den 1. januar 2027 til om med den 31. december 2027.
Udvidelse af produktion med samme dyretype på en eller flere eksisterende ejendomme	Du skal kunne fremvise dokumentation, der mindst omfatter perioden fra den 1. januar 2027 til om med den 31. december 2027.
Eksisterende virksomhed med flere ejendomme og flere produktioner med samme dyretype, der etablerer produktion med samme dyretype på en af ejendommene.	Etablering af produktion i perioden fra den 2. januar 2027 til og med den 31. december 2027: Du skal beregne et vægtet gennemsnit med værdierne, som du har til rådighed for den nyetablerede produktion sammen med værdierne fra anden eksisterende produktion med samme dyretype. De vægtede værdier til type 2-korrektion indtastes på alle produktioner af samme dyretype i gødningsregnskabet.
Eksisterende virksomhed som overtager en anden virksomhed med husdyrproduktion af samme dyretype, hvor den overtagne virksomhed har oplysninger om type 2-korrektion.	Overtages en anden virksomhed i planperioden 2027: Du kan anvende egne værdier og oplysninger fra den overtagne virksomheds drift. Du kan kombinere dokumentation for den overtagne virksomheds drift med egen dokumentation, så der fås en sammenhængende periode fra den 1. januar 2027 til og med den 31. december 2027.

Virksomheden kan anvende oplysninger fra den overtagne virksomheds drift.	
Eksisterende virksomhed som overtager en anden virksomhed med husdyrproduktion af samme dyretype, hvor den overtagne virksomhed ikke har oplysninger om type 2-korrektion.	Overtages en anden virksomhed i planperioden 2027: Du kan anvende normtal for den produktion du overtager og anvende dine egne værdier for type 2-korrektion på din eksisterende virksomhed. Bemærk du må ikke vægte normtal og egne værdier.
Eksisterende virksomhed overtager en anden virksomhed uden tilhørende husdyrproduktion.	Etablering af produktion i planperioden: Du skal beregne et vægtet gennemsnit med værdierne, som du har til rådighed for den nyetablerede husdyrproduktion sammen med værdierne fra de andre eksisterende produktioner med samme dyretype. De vægtede værdier til type 2-korrektion indtastes på alle husdyrproduktioner af samme dyretype i gødningsregnskabet.
Ophør i planperioden	Ophør af produktionen i løbet af planperioden: Du kan anvende type 2-korrektion, hvis du kan fremvise dokumentation, der mindst dækker en sammenhængende periode fra den 1. januar og frem til ophørsdatoen.

12.2.4 Fodermængde, råprotein og fosfor i foder

Fodermængde samt indholdet af råprotein og fosfor i foder og fodermidler skal angives for hver dyreart på følgende måde:

- Svin: Antal foderenheder pr. kg foder, gram råprotein pr. foderenhed og gram fosfor pr. foderenhed. For dyretypen årssø angives foderenheder pr. kg foder i FEso. For øvrige dyretyper angives foderenheder pr. kg foder i FEsv.
- Fjerkræ: Gram råprotein pr. kg foder og gram fosfor pr. kg foder.
- Kvæg: Kg fodertørstof pr. kg foder, gram råprotein pr. kg fodertørstof og gram fosfor pr. kg fodertørstof. For dyretypen ammekvæg angives antal foderenheder pr. kg foder, gram råprotein pr. foderenhed og gram fosfor pr. foderenhed.
- Kødædende pelsdyr: Gram råprotein pr. kg foder og gram fosfor pr. kg foder.

Foderets indhold af råprotein og fosfor baseret på indkøbt foder fra foderstofvirksomhed og andre virksomheder

Der er forskel på, hvilke værdier for foderets indhold af råprotein og fosfor du skal anvende, når du type 2-korrigerer for dyrearterne svin og fjerkræ samt kvæg. Fælles for alle typer er, at du ved beregning af type 2-korrektion med indkøbt foder fra foderstofvirksomhed skal anvende indholdet af foderenheder (FE), fodertørstof, råprotein og fosfor, der fremgår af foderets deklaration, og fra andre virksomheder end foderstofvirksomheder skal anvende indholdet af foderenheder (FE), fodertørstof, råprotein og fosfor, der fremgår af medfølgende analyseattest eller standardværdi.

En deklaration følger med, når du indkøber foder hos en foderstofvirksomhed. Er der ikke lavet en analyseattest på indkøbt foder fra en virksomhed, der ikke er en foderstofvirksomhed, skal standardværdien fastsat for fodermidlet anvendes.

Hvis der ikke er en deklaration, hvor indholdet af råprotein eller fosfor fremgår, kan du nedenfor se, hvordan du type 2-korrigerer med foder, der ikke har en deklaration.

Type 2-korrektion for svin og fjerkræ baseret på egen avl anvendt til opfodring i egen svine- eller fjerkræbesætning

Du skal ved beregning af type 2-korrektion for svin og fjerkræ anvende standardværdierne for indholdet af gram råprotein pr. kg fodermiddel, gram fosfor pr. kg fodermiddel, foderenheder svin (FEsv) pr. kg fodermiddel og foderenheder søer (FEso) pr. kg fodermiddel i samtlige fodermidler af egen avl, der fremgår af bilag X, anvendes.

Når du bruger standardværdierne, skal du anvende de værdier, der er fastsat for det år, hvor fodermidlerne er høstet, hvis der er fastsat et høstår. Hvis der ikke er fastsat et høstår for fodermidlet, skal du blot anvende standardværdien for planperioden. Det er ikke muligt at anvende analyser af egne fodermidler til opfodring af svin og fjerkræ.

Type 2-korrektion baseret på egen avl anvendt til opfodring i egen kvægbesætning

Ved beregning af type 2-korrektion for kvæg, hvor din egen avl anvendes til opfodring i egen kvægbesætning, kan du på samtlige fodermidler af egen avl anvende:

- standardværdier fra bilag x eller
- virksomhedens egne analyserede værdier af fodertørstof (foderenheder for ammekvæg), råprotein og fosfor på samtlige fodermidler, hvis en række betingelser er opfyldt. Se mere herom nedenfor.

Beregning af type 2-korrektion ud fra standardværdier

Ved beregning af type 2-korrektion for kvæg ud fra standardværdier, hvor du anvender egen avl til opfodring i egen kvægbesætning, skal du anvende standardværdierne for indholdet af råprotein eller fosfor på samtlige fodermidler, der fremgår af bilag X.

Beregning af type 2-korrektion ud fra din virksomheds egne værdier

Ved beregning af type 2-korrektion for kvæg kan din virksomheds egne analyserede værdier af foderets indhold af råprotein og fosfor anvendes, når nedenstående betingelser er opfyldt:

- Alle analyser af de enkelte fodermidler fra egen avl, der anvendes til opfodring i egen kvægbesætning, skal indgå som et vægtet gennemsnit i beregningen af fodermidlets samlede indhold af kg fodertørstof pr. kg foder, gram råprotein pr. kg fodertørstof og gram fosfor pr. kg fodertørstof.
- Alle analyserede fodermidler, skal indgå som et vægtet gennemsnit i beregningen af foderets samlede indhold af kg fodertørstof pr. kg foder, gram råprotein pr. kg fodertørstof og gram fosfor pr. kg fodertørstof.
- Analyse af indhold af råprotein og fosfor i fodermidler skal foretages af et laboratorium, der er akkrediteret til udførelse af kemiske analyser af foder af Den Danske Akkrediteringsfond (DANAK) eller et tilsvarende akkrediteringsorgan, som er medunderskriver af European co-operation for Accreditation's multilaterale aftale om gensidig anerkendelse.
- Der skal foretages foderkontrol mindst seks gange jævnt fordelt over planperioden, hvor indholdet af råprotein og fosfor i foderforbruget, samt det totale foderforbrug, beregnes. Foderforbruget skal vægtes i forhold til antal dage og antal dyr, som den enkelte foderkontrol omfatter.
- Analyse af kg fodertørstof pr. kg foder, gram råprotein pr. kg fodertørstof og gram fosfor i kg fodertørstof i fodermidler af egen avl, som indgår i virksomhedens foderopgørelse, skal foretages på baggrund af repræsentative prøver udtaget ved kegle-neddeling. Ligeledes for dyretypen ammekvæg skal analyse af antal foderenheder pr. kg foder, gram råprotein pr. foderenhed og gram fosfor pr. foderenhed i fodermidler af egen avl, som indgår i virksomhedens foderopgørelse, foretages på baggrund af repræsentative prøver udtaget ved kegle-neddeling.

Hvis du fodrer med partier eller slæt, der ikke er analyseret, skal du på samtlige fodermidler, af egen avl, du fodrer med på din virksomhed, anvende standardværdierne for indholdet af råprotein eller fosfor, der fremgår af bilag X. Du kan i alle tilfælde kombinere fodermidler af egen avl med en deklaration, en analyseattest eller standard-værdier fra indkøbt foder. Du skal i alle tilfælde anvende deklarationen på fodermidler, hvis det findes. Det vil sige, at hvis du har et fodermiddel med en deklaration, så kan du ikke på det fodermiddel anvende egne analyser eller standardværdier.

12.2.5 Indberetning og dokumentation

Du skal være opmærksom på, at hvis du f.eks. indsender en effektivitetskontrol/produktionsrapport med en tilhørende foderopgørelse, skal både effektivitetskontrollen/produktionsrapporten og foderopgørelsen omfatte den samme sammenhængende periode. Det vil sige, at du skal kunne fremvise dokumentation for, hvordan du er kommet frem til de værdier, som du indberetter i dit gødningsregnskab. Det skal tydeligt fremgå af din dokumentation, hvilke værdier der ligger til grund for beregningerne.

Oversigt 12.3 Krav til dokumentation ved anvendelse af type 2-korrektion	
Dyretype	Eksempler på dokumentation
Malkekøer	Oplysninger fra Kvægdatabasen, der angiver antal årskøer, kg EKM pr. årsko og kg produceret mælk pr. årsko. Foderkontroller samt foderopgørelse over fodermængden, der angiver kg tørstof pr. årsko samt råprotein og fosfor i gram pr. kg tørstof.
Ammekøer, opdræt (0-6 mdr.), opdræt 6 mdr. – kælvning, slagtekalve (0-6 mdr.), slagtekalve (6 mdr. – slagtning)	Oplysninger fra Kvægdatabasen, der angiver antal ammekøer, opdræt eller slagtekalve samt indgangs-/afgangsalder eller indgangs-/afgangsvægt. Foderkontroller samt foderopgørelse, der angiver fodermængde, råprotein og fosfor i gram pr. kg tørstof. For ammekøer dog i foderenheder.
Smågrise, slagtesvin, FRATS og søer	Fakturaer på køb og salg af dyr, slagterifregninger/planårsopgørelse fra slagteri, effektivitetskontrol/produktionsrapport, der angiver antal slagtede dyr, indgangsvægt, afgangsvægt og fravænningsvægt samt antal foderenheder pr. kg tilvækst/pr. årsvægt. Foderopgørelse over foderforbruget samt anvendte foderrecepter, der angiver mængde, indhold af gram råprotein pr. foderenhed, gram fosfor pr. foderenhed og antallet af foderenheder pr. fodermiddel.
Slagtefjerkræ	Fakturaer på køb og salg af dyr, slagterifregninger, produktionsrapport, der angiver kg tilvækst pr. produceret kylling/årshøne, samt foderopgørelse over fodermængden og beregning af foderforbruget, i kg foder pr. produceret kylling. Desuden skal der foreligge fakturaer på indkøbt foder og foderrecepter, der angiver pct. protein og fosfor i foder.
Høns	Fakturaer på køb og salg af dyr og æg, slagterifregning og produktionsrapport, der angiver kg tilvækst og kg æg pr. produceret årshøne. Samt foderopgørelse over fodermængden, fakturaer på købt foder og foderrecepter, der angiver kg foder pr. årshøne, pct. protein og fosfor i foder.
Hønniker	Fakturaer på køb og salg af dyr, slagterifregning og produktionsrapport, der angiver kg tilvækst pr. produceret hønnike, samt foderopgørelse over fodermængden og beregning af foderforbruget, kg foder pr. produceret hønnike, og kg tilvækst og alder. Desuden skal der foreligge fakturaer på indkøbt foder og foderrecepter, der angiver kg foder pr. produceret hønnike, pct. protein og fosfor i foderet.

Du skal være opmærksom på, at du for planperioden skal udarbejde en samlet foderopgørelse for hver af de dyretyper, som du ønsker at foretage type 2-korrektion for, og at hver opgørelse som minimum skal indeholde:

- Alle fodermidler der er anvendt i planperioden.
- Oplysninger om indholdet af foderenheder, fodertørstof, råprotein og fosfor i samtlige fodermidler.
- Det totale forbrug af foder i planperioden opgjort i antal foderenheder (svin), kg fodertørstof (kvæg), antal foderenheder (ammekvæg) eller kg foder (fjerkræ og kødædende pelsdyr) pr. fodemiddel og summen heraf for alle fodermidler.

Er kravene ikke opfyldt og dokumenteret, kan du ikke anvende type 2-korrektion for den pågældende dyretype. Når du indtaster værdierne til anvendelsen af type 2-korrektion (f.eks. FESv pr. kg tilvækst, g råprotein pr. FESv og g fosfor pr. FESv) i den elektroniske indberetning, vil normproduktionen (kg N og kg P) automatisk blive korrigeret. Din produktion af husdyrgødning i planperioden skal beregnes ud fra værdierne i bilag X samt dine dokumenterbare værdier for afvigelse i ydelses- eller produktionsniveau, fodermængde og foder-sammensætning.

12.3 Mineralske kvælstofandele i husdyrgødning

Når du i dit udlednings- og gødningsregnskab indberetter tildeling af husdyrgødning på dine marker (jf. kapitel 7), er det kun den mineralske kvælstofandel, som indgår i beregningen af din udledning og udvaskning. Den mineralske kvælstofandel beskriver den del af gødningen, der effektivt kan udnyttes af afgrøden.

Der er derfor fastsat mineralske kvælstofandele for de forskellige typer af husdyrgødning, som bestemmer andelen af kvælstof, der skal indgå i beregningen (se Oversigt 12.4). Når du i dit udlednings- og gødningsregnskab vælger forbrug af de anvendte typer af husdyrgødning på markniveau vil den fastsatte andel automatisk komme frem som en oplysning.

Oversigt 12.4 mineralsk andel af kvælstof i husdyrgødning	
Gødningstype	Andel der indgår i beregningen af din udledning
Svinegylle	75 pct.
Kvæggylle	60 pct.
Fjerkrægylle	80 pct.
Gylle fra kødædende pelsdyr	95 pct.
Dybstrøelse (kvæg og svin)	20 pct.
Dybstrøelse (fjerkræ) og anden husdyrgødning (fjerkræ)	60 pct.
Kvæggødning afsat direkte på mark	55 pct.
svinegødning afsat direkte på mark	75 pct.
Fjerkrægødning afsat direkte på mark	80 pct.
Hestegødning, hjorte, struds, emu og chinchilla:	0 pct.*
Ajle	85 pct
Væskefraktion efter forarbejdning	70 pct.**
Fiberfraktion efter forarbejdning	25 pct.**
Biokul baseret på husdyrgødning	0 pct.
Anden husdyrgødning	20 pct.*/**
Komposteret husdyrgødning fra fælles komposteringsanlæg	5. pct.
Afgasset biomasse	65 pct.***

* Denne type gødning kan være afsat både inde og direkte på mark.

** Andelen af kvælstof, der skal indgå i kvælstofforbruget, kan alternativt beregnes forholdsmæssigt af producenten, således at den samlede kvælstofudnyttelse af fiber- og væskefraktion svarer til inputtet til forarbejdningsanlægget. Dette fastsættes af producenten af den forarbejdede husdyrgødning.

*** typen "anden husdyrgødning" er typer af gødning der ikke indgår i de andre kategorier. Det kan eksempelvis være gødning fra geder eller får.

**** Andelen kan alternativt fastsættes af biogasanlægget baseret på et vægtet gennemsnit af andele for de gødningstyper der er modtaget i den forrige planperiode og tillagt 10 procentpoint

Ved indberetning af udlednings- og gødningsregnskabet bliver normproduktionen, der er beregnet ud fra besætningsoplysningerne fordelt på gødningstyper (fast gødning, dybstrøelse m.v.). Gødningstypen bestemmes ud fra det staldsystem, du har anført.

12.3.1 Smitsomme husdyrsygdomme

Hvis der på din virksomhed er konstateret en smitsom husdyrsygdom, kan der stilles særlige krav til, hvordan du håndterer din husdyrgødning. Kravene kan betyde, at gødningsværdien nedsættes. På den baggrund kan SGAV efter skriftlig ansøgning nedsætte kravet til udnyttelse af gødningen. SGAV vil konkret tage stilling til, hvad dit udnyttelseskrav kan reduceres til ud fra typen af husdyrgødningen, der er behandlet, og hvor længe du er blevet pålagt af vente med at bringe det ud.

[Du finder skemaet til ansøgning om dispensation på SGAVs hjemmeside.](#)

13. Anden organisk gødning og bioaske

Anden organisk gødning, og bioaske er gødningstyper, hvori der ikke indgår husdyrgødning eller kunstgødning. Det kan eksempelvis være spildevandsslam, komposteret husholdningsaffald, have- og parkaffald og organisk restaffald fra industrien.

13.1 Modtaget og egenproduceret anden organisk gødning

Du vil som udgangspunkt få oplysninger om anden organisk gødning ind via gødningskvitteringen, enten fordi du får de leveret fra en virksomhed tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab eller en virksomhed tilmeldt Leverandørregister for Gødningsleverancer.

Der kan også være tilfælde, hvor du på din egen virksomhed producerer anden organisk gødning. Det er hvis du f.eks. høster græs eller andre afgrøder med henblik på at anvende det som grøngødning eller som input til biogasanlæg, er dette også en anden organisk gødning.

I det tilfælde hvor du producerer noget anden organisk gødning på din virksomhed, så skal følgende oplysninger fremgå af dit Udlednings- og Gødningsregnskab:

- Gødningstype, produktnummer og produktnavn.
- Mængden af kvælstof og fosfor i kg.
- Gødningens mineralske kvælstofandel i den totale mængde af kvælstof.

Du skal fastsætte indholdet af kvælstof og fosfor i den producerede gødning på baggrund af repræsentative prøver.

Der skal for hver måned i den planperiode, hvor gødningen afsættes, foretages minimum én analyse af repræsentative prøver af den afsatte gødning og den mængde gødning, som analysen gælder for, skal opgøres.

Du kan se hvilke mineralske kvælstofandele der er fastsat for forskellige typer af anden organisk gødning i oversigt 12.1.

13.2 Mineralske kvælstofandele i anden organisk gødning

Når du i dit udlednings- og gødningsregnskab indberetter tildeling af anden organisk gødning på dine marker (jf. kapitel 7), er det kun den mineralske kvælstofandel, som indgår i beregningen af din udledning og udvaskning. Den mineralske kvælstofandel beskriver den del af gødningen, der effektivt kan udnyttes af afgrøden.

Der er derfor fastsat mineralske kvælstofandele for anden organisk gødning, som bestemmer andelen af kvælstof, der skal indgå i forbruget (se Oversigt 13.1). Bemærk, at udnyttelseskravene kun gælder for kvælstof og ikke for fosfor. Når du i dit udlednings- og gødningsregnskab vælger forbrug af de forskellige typer af anden organisk gødning på markniveau vil den fastsatte andel automatisk komme frem som en oplysning.

Oversigt 13.1 Andel af kvælstof, der skal indgå i beregning af forbruget af anden organisk gødning	
Gødningstype	Andel der skal indgå i kvælstofforbruget
1. Biokul baseret på anden organisk gødning	0 pct.
2. Forædlede organiske gødninger	90 pct.*
3. Grønsaft	40 pct.
4. Have- og parkaffald*	0 pct.
5. Kartoffelfrugtsagt	40 pct.

6 Komposteret husholdningsaffald	5 pct.
7. Kompost**	5 pct.
8. Kød- og benmel, børstemel, blodmel og fiskemel/fiskeaffald	70 pct.*
9. Spildevandsslam	50 pct.
10. Andre typer af anden organisk gødning, der ikke er omfattet af nummer 1-9	20 pct.*

* Have- og parkaffald er regulært fliset eller på anden måde findelt plantemateriale der ikke er yderligere behandlet

** Kompost er fast organisk materiale, der er mere omsat og stabiliseret.

For gødningstyperne Forædlede organiske gødninger, Kød- og benmel, børstemel, blodmel og fiskemel/fiskeaffald, samt andre typer af anden organisk gødning, kan den mineralske andel også fastsættes af producenten af gødningen ved analyse baseret på repræsentative prøver. Det er dit ansvar som bruger af gødningen at opbevare dokumentation for den af producenten fastsatte mineralske kvælstofandel i den totale mængde af kvælstof i gødningen. Du skal kunne forevise denne dokumentation i forbindelse med kontrol. Dokumentationen kan eksempelvis være et datablad fra din leverandør.

Forædlede organiske gødninger er en undertype af anden organisk gødning med en særskilt fastsat mineralsk kvælstofandel på 90 pct. Forædlet organisk gødning er en type af anden organisk gødning, hvortil der kan være tilsat mineralske gødningsstoffer, samt tørret eller på anden vis forarbejdet organisk materiale, der ikke er husdyrgødning. I denne kategori indgår typer af organisk gødning, der er forarbejdet (forædlet) med henblik på at forbedre kvælstofudnyttelsen.

Leverandører skal i SGAVs Gødningsdatabase indberette organisk handelsgødning (forædlede organiske gødninger og kød- og benmel). De organiske handelsgødninger fortrykkes i dit udlednings- og gødningsregnskab med en mineralsk kvælstofandel på 90 pct. fra Gødningsdatabasen.

13.3 Bioaske

Bioaske er en gødningstype, som stammer fra forgasning eller forbrænding af organisk materiale. Det kan have både vegetabilsk og animalsk oprindelse. Bioaske er bl.a. asketyper, der er omfattet af bekendtgørelse om anvendelse af bioaske til jordbrugsformål, og forbrændt husdyrgødning. Bioaske indeholder fosfor, men ikke kvælstof.

Dit forbrug af fosfor fra bioaske indgår dermed i beregningen af, om du har overholdt din virksomheds fosforarealkrav. Det kan du læse mere om i afsnit 18.2.

Du vil fra planperioden modtage bioaske via gødningskvitteringen fra et forbrændings- eller brændingsanlæg tilmeldt Leverandørregister for gødningsleverancer. Hvis du afsætter bioaske videre til andre virksomheder og ønsker at trække det fra i dit gødningsregnskab, skal du også gøre dette via gødningskvitteringen.

14. Kunstgødning

Kunstgødning, også kaldet mineralsk gødning, er gødning, der er kemisk fremstillet og dermed ikke stammer fra organisk materiale. Det medfører, at gødningens næringsstoffer er umiddelbart tilgængelige for afgrøderne, og kunstgødning indgår derfor i udlednings- og gødningsregnskabet med en mineralsk kvælstofandel på 100. Urea defineres også som en kunstgødning.

Når du er tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab, skal du ikke betale kvælstofafgift af din kunstgødning.

14.1 Indkøbt og egenproduceret kunstgødning

Du modtager typisk kunstgødning fra Virksomheder tilmeldt Leverandørregister. Hvis du selv har købt kunstgødning i udlandet, skal denne mængde indberettes i dit udlednings- og gødningsregnskab. Det gør du ved at oprette en gødningskvittering.

Den fortrykte oplysning om indkøbt kunstgødning i udlednings- og gødningsregnskabet er den mængde kunstgødning, dine danske leverandører har indberettet som solgt til dig (se kapitel 13). Hvis du har indberettet videresalg af kunstgødning til andre virksomheder, vil den fortrykte mængde være det samlede køb fratrukket dit videresalg.

Hvis den fortrykte oplysning om den indkøbte mængde kunstgødning ikke er rigtig, skal du kontakte dine gødningsleverandører og bede om at mængden tilrettes.

Du kan også selv producere kunstgødning på din virksomhed.

I det tilfælde, hvor du producerer kunstgødning på din virksomhed, så skal følgende oplysninger fremgå af dit Udlednings- og Gødningsregnskab:

- Gødningstype, produktnummer og produktnavn.
- Mængden af kvælstof og fosfor i kg.
- Gødningens mineralske kvælstofandel i den totale mængde af kvælstof, som for kunstgødning er 100 pct.

Du skal fastsætte indholdet af kvælstof og fosfor i den producerede gødning på baggrund af repræsentative prøver.

Der skal for hver måned i den planperiode, hvor gødningen afsættes, foretages minimum én analyse af repræsentative prøver af den afsatte gødning og den mængde gødning, som analysen gælder for, skal opgøres.

14.2 Overdraget forbrug af kunstgødning i planperioden

Hvis du sælger eller bortforpagter dele af dit areal i løbet af planperioden, og der på arealet har været spredt kunstgødning ud inden bortforpagtning, skal du via gødningskvitteringen overføre den udbragte mængde til den som har modtaget arealet og dermed den udbragte mængde gødning.

15. Opgørelse af gødningslagre

Du skal opgøre mængden af kvælstof og fosfor i den gødning, du har på lager, når planperioden slutter den 31. december. Din opgørelse skal være opdelt på samtlige typer af gødning, og opgørelsen skal indeholde mængderne af kvælstof og fosfor i de enkelte gødningstyper.

15.1 Særlige regler for opgørelse af primolager 1. januar 2027

Da planperioden forskydes i forhold til den hidtidige regulering, vil du ikke naturligt have et ultimolager af gødning pr. 31. december 2026, som vil være dit primolager pr. 1. januar 2027. Du skal derfor selv opgøre dit primolager af gødning pr. 1. januar 2027 ved at tage udgangspunkt i dit indberettede primolager fra 1. august 2026 fratrullet og tillagt den mængde kvælstof og fosfor i gødning, som du har, produceret, modtaget, tildelt arealer og eller afsat til andre virksomheder mellem 1. august og 31. december 2026.

Ved denne overgang mellem planperioden 2026/2027 og planperioden 2027 kan du have blandinger af gødning på lager pr. 1. januar 2027.

Blandet gødning er ikke længere muligt at indberette i Udlednings- og Gødningsregnskabet. Der er derfor fastsat særskilte regler for, hvordan du fordeler disse blandinger på de enkelte gødningstyper ved fastsættelsen af dit primolager pr. 1. januar 2027.

I tabel 15.1 kan du se, hvordan du skal angive dine blandinger baseret på gødningens udnyttelseskrav.

Du kan spørge den, du har modtaget gødningen fra, hvilke typer af gødning, der indgår i blandingen, for at få den placeret korrekt.

Tabel 15.1. Opgørelse af gødningstyper i primolager 1. januar 2027	
Udnyttelse i den eksisterende blanding	Angivelse i Udlednings- og Gødningsregnskabet
Gødning med et udnyttelseskrav på 100 pct.	Angives som kunstgødning.
Gødning med et udnyttelseskrav i intervallet fra og med 75 til og med 90 pct. angives som	Angives som svinegylle, fjerkrægylle eller ajle.
Gødning med et udnyttelseskrav i intervallet fra og med 55 indtil 75 pct	Angives som kvæggylle, kødædende pelsdyr, som dybstrøelse (fjerkræ) og anden husdyrgødning (fjerkræ), eller, eller dybstrøelse og anden husdyrgødning.
Gødning med et udnyttelseskrav i intervallet fra og med 41 indtil 55 pct.	Angives som dybstrøelse (kvæg og svin).
Gødning med et udnyttelseskrav i intervallet fra og med 11 indtil 21 pct	Angives som kompost
Gødning med et udnyttelseskrav i intervallet fra og med 21 indtil 41 pct.	Angives som andre typer af anden organisk gødning
Gødning med et udnyttelseskrav i intervallet fra og med 0 indtil 11 pct	Angives som biokul

Afgasset biomasse og forarbejdet organisk gødning er som regel blandinger men indgår i dit Udlednings- og Gødningsregnskab som selvstændige typer af gødning. I opgørelsen af dit primolager kan du angive disse gødningstyper med den mineralske kvælstofandel der fremgår af oversigt X i kapitel X. Du kan også, hvis din leverandør kan dokumentere den faktiske mineralske andel, anvende denne.

15.2 Startlager og lagerstatus for nystartede virksomheder

Hvis din virksomhed ikke tidligere har været tilmeldt Register for Gødningsregnskab, skal du også fastsætte dit startlager af gødning pr. den, dato din virksomhed er blevet tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab.

Du kan fastsætte dit lager på følgende måder:

- Oplysninger om modtagne mængder af kvælstof og fosfor i gødning.
- Analyse foretaget på baggrund af repræsentative prøver af gødningens indhold af kvælstof og fosfor samt opgørelser af den totale mængde gødning angivet i ton eller kubikmeter.

Du er ansvarlig for, at lageropgørelsen er korrekt og med datering. Opgørelsen skal opbevares på virksomheden i 5 år fra planperiodens udløb.

15.3 Opgørelse af ultimolager

Du skal opgøre dit ultimolager af kvælstof og fosfor i gødning på de forskellige typer af gødning, som du har på lager pr. 31. december 2027. Dit ultimolager af de forskellige typer af gødning vil blive fortrykt i dit Udlednings- og Gødningsregnskab som næste planperiodes primolager.

Dit ultimolager af kvælstof og fosfor i gødning vil være dit primolager korrigeret for det du har produceret i planperioden og det du har afsat, udbragt og modtaget i løbet af planperioden.

Bemærk at du ikke må opgøre blandinger, heller ikke selvom gødningstyperne reelt ligger blandet i eksempelvis din gylletank.

15.4 Begrænsninger for størrelsen af ultimolager af organisk gødning og bioaske

Der er begrænsninger for, hvor stort dit ultimolager af kvælstof og fosfor i organisk gødning og bioaske må være afhængigt af gødningstypen. Din virksomheds ultimolager af henholdsvis kvælstof og fosfor i organisk gødning og i bioaske må som udgangspunkt ikke udgøre mere end 100 pct. af den samlede mængde af henholdsvis kvælstof og fosfor, du har produceret og modtaget på din virksomhed i planperioden. Det vil sige, at hvis du har produceret 1.000 kg kvælstof og modtaget 1.000 kg kvælstof, så må dit ultimolager ikke udgøre mere end 1.500 kg kvælstof.

Hvis modtaget fosfor fra bioaske udgør mere end 100 pct. af din samlede fosformængde (både modtaget og produceret fosfor i organisk gødning og bioaske) i en planperiode, gælder der en særlig grænse for dit ultimolager af fosfor.

Dit ultimolager af fosfor må i så fald højst svare til den samlede mængde fosfor, som virksomheden har modtaget og produceret i både den indeværende og den forudgående planperiode

Ovenstående gælder dog ikke på virksomheder, hvor kvælstofindholdet i dybstrøelse udgør mere end 75 pct. af virksomhedens samlede kvælstofproduktion.

For virksomheder med produktion af konsumæg eller rugeæg med gødningstypen fast gødning, herunder dybstrøelse, hvor det ikke er muligt at fjerne gødning, før hønsene sættes ud, må ultimolager af kvælstof og fosfor i fast gødning, herunder dybstrøelse maksimalt svare til den samlede produktion af fast gødning opgjort i kg kvælstof og fosfor i indeværende planperiode og i den forudgående planperiode.

SGAV kan i særlige tilfælde og efter ansøgning tillade, at lagerbegrænsningerne overskrides. Et særligt tilfælde kan eksempelvis være, at en anden myndighed har givet et påbud om, at gødningen ikke må udbringes.

15.4.1 Lager ved ophør

Hvis du ophører med at være tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab, skal du være opmærksom på, at dit lager af organisk gødning ikke må udgøre mere end maksimalt 1.000 kg kvælstof. Overstiger dit lager dette, skal du sørge for at afsætte den overskydende mængde til andre virksomheder via gødningskvitteringen, senest i forbindelse med indberetningen af dit afsluttende Udlednings- og Gødningsregnskab.

Når du ophører i Register for Udlednings- og Gødningsregnskab, må du heller ikke have et slutlager af afgiftsfri kunstgødning, idet din virksomhed ved ophør ikke længere opfylder betingelserne for at modtage og anvende gødning uden afgift. Inden din virksomhed afmeldes registeret, skal du derfor afsætte mængden til en anden virksomhed tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab eller tilbagelevere mængden til din leverandør. Hvis du ikke afsætter eller tilbageleverer mængden, skal du betale afgift af den kunstgødning, du har købt.

I Eksempel 14.1 kan du se dine muligheder for dit lager af kunstgødning, når du ophører i Register for Udlednings- og Gødningsregnskab.

Eksempel 14.1. Sådan håndterer du lager af kunstgødning ved ophør			
Handling	Hvad gør du?	Hvor gør du det?	Bemærk
Hvis du vil afsætte gødningen	Leverer den tilbage til din gødningsleverandør	I Leverandørregister for gødningsleverancer, hvor leverancen krediteres af din leverandør.	
	Afsætter den til en anden registreret virksomhed	Overfører det via gødningskvitteringen	
	Afgiver den til en anden ikke-registreret virksomhed eller privat	I Leverandørregister for gødningsleverancer	Der skal betales kvælstofafgift af gødningen til Skattestyrelsen
Hvis du vil beholde gødningen	Afregner kvælstofafgift med Skattestyrelsen og gemmer dokumentation i tilfælde af kontrol	Se mere på SKAT.dk	

Hvis du afsætter kunstgødning med indhold af kvælstof til private eller til virksomheder, der ikke er tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab, skal der betales afgift af mængden. Betalingen skal ske ved, at du indberetter og betaler 5 kr. pr. kg kvælstof til Skattestyrelsen senest den 15. i måneden, efter udløbet af den måned, hvor kunstgødningen overdrages til private eller til virksomheder, der ikke er registreret i Register for Udlednings- og Gødningsregnskab.

Hvis du beholder gødningen til privatbrug efter ophør, skal du ligeledes kunne dokumentere, at der er betalt afgift i den sidst tilmeldte planperiode eller umiddelbart herefter. Vær opmærksom på, at du ikke må sælge gødning, som indeholder mere end 16 pct. kvælstof fra ammoniumnitrat, til privatpersoner eller virksomheder, der ikke er med i Register for Udlednings- og Gødningsregnskab eller Register for køb af ammoniumnitrat.

Når du ikke længere er tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab, så er du reelt en gødningsleverandør, hvis du ønsker af afsætte kunstgødning til en anden registreret virksomhed eller til en privat. Du kan læse mere om reglerne for Gødningsleverandører i kapitel 17 og hvordan du overfører gødning via gødningskvitteringen i kapitel 16.

16. Overførsler af gødning - Gødningskvittering

Når der overføres gødning, skal det som udgangspunkt ske via **gødningskvitteringen**. For virksomheder registreret i Register for Udlednings- og Gødningsregnskab skal alle typer af gødning overføres via gødningskvitteringen. Det betyder, at du som registreret virksomhed ikke behøver at være tilmeldt Leverandørregister for gødningsleverancer. Heller ikke, når du overfører kunstgødning til andre registrerede virksomheder.

Kapitlet her omhandler regler for overførsler af gødning relevant for virksomheder tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab.

Regler vedr. overførsler relevante for gødningsleverandører fremgår af kapitel X. herudover kan du finde relevant information i skema X.

16.1 Afsat gødning

Hvis du afsætter gødning til andre, skal du i alle tilfælde oprette en gødningskvittering. Her skal du angive, hvem du afsætter gødning til, hvilken type gødning du afsætter, gødningens indhold og kvælstof og fosfor, samt datoen for leverancen.

Du kan kun fratrække gødning i dit Udlednings- og Gødningsregnskab, som du har afsat til andre virksomheder tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab, virksomheder tilmeldt Leverandørregister for Gødningsleverancer til udlandet eller, hvis du har dyr gående på en ikke tilmeldt virksomheds tilsagnsarealer.

16.2 Modtaget gødning

Hvis du modtager gødning (både organisk gødning og kunstgødning), vil du som udgangspunkt få besked om, at du skal signere en gødningskvittering. Kravet om topartssignering gælder dog kun, når der sker overførsler mellem virksomheder tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab og fra virksomheder tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab til virksomheder tilmeldt Leverandørregister for gødningsleverancer.

Leverancer af organisk gødning fra virksomheder tilmeldt Leverandørregister for gødningsleverancer, får du også ind via gødningskvitteringen. Her skal du dog ikke signere for modtagelsen.

Det er alene overførsler af kunstgødning fra en gødningsleverandør, som fortsat skal ske via Leverandørregister for gødningsleverancer.

Du kan som modtager af gødning selv oprette en gødningskvittering. Det gælder i følgende tilfælde:

- Hvis overførslen har krav om to-partssignering eller
- Hvis du har modtaget gødning fra udlandet eller fra en privat eller virksomhed, som ikke er tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab eller Leverandørregister for gødningsleverandører.

Bemærk, at du som modtager skal oprette en gødningskvittering, hvis du har modtaget gødning fra udlandet eller fra en privat eller virksomhed, som ikke er tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab eller Leverandørregister for gødningsleverandører.

16.3 Hvilke oplysninger skal fremgå af gødningskvitteringen

Du skal som udgangspunkt angive følgende oplysninger på gødningskvitteringen:

- Modtagers CVR-nummer.
- Gødningstype, produktnummer og produktnavn.
- Mængden af kvælstof og fosfor i kg.
- Gødningens mineralske kvælstofandel i den totale mængde af kvælstof.
- Angivelse af om overførsel af husdyrgødning sker ved afsætning af gødning via udegående dyr på den modtagende virksomheds arealer (dette skal angives hvis de dyr afgræsser tilsagnsarealer hos private eller virksomheder der ikke er tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab)
- Angivelse af om overførsel af gødning sker ved gødningstildeling på et overdraget areal.
- Angivelse af, om gødningen er afsat til eller modtaget fra udlandet.
- Datoen for overførslen.

Hvis du modtager gødning fra en afsætter, der ikke er tilmeldt Udlednings- og Gødningsregnskab og ikke har et CVR-nummer, så kan du ikke angive CVR-nummer og skal dermed ikke udfylde dette.

16.4 Anvendelse af gødningskvitteringen

I nedenstående skema 15.1 kan du se i hvilke tilfælde, du skal bruge gødningskvitteringen, og hvornår der stilles krav om, at modparten også signerer for overførslen (to-partssignering).

Skema 15.1					
Hvis du er...	Og du...	Gødningstype	Og modparten er...	Krav om anvendelse af gødningskvitteringen?	Krav til to-parts-signering?
Virksomhed tilmeldt RUG	Afsætter	Alle typer af Gødning (også udegående dyr)	Virksomhed tilmeldt RUG	Ja	Ja
Virksomhed tilmeldt RUG	Modtager	Alle typer af gødning	Virksomhed tilmeldt RUG	Ja	Ja
Virksomhed tilmeldt RUG	Afsætter	Organisk gødning	Virksomhed tilmeldt LR	Ja	Ja
Virksomhed tilmeldt RUG	Afsætter	Gødning via udegående dyr	Virksomhed ikke tilmeldt RUG , som har tilsagnsarealer	Ja	Nej
Virksomhed tilmeldt RUG	Modtager	Organisk gødning	Virksomhed tilmeldt LR	Ja oprettet af afsætter	Nej
Virksomhed tilmeldt RUG	Modtager	Organisk gødning (inklusive gødning via udegående dyr)	Virksomhed ikke tilmeldt RUG eller LR	Ja (oprettet af modtager)	Nej
Virksomhed tilmeldt RUG	Afsætter	Alle typer af gødning	Udenlandsk virksomhed	Ja (oprettet af afsætter)	Nej
Virksomhed tilmeldt RUG	Modtager	Alle typer af gødning	Udenlandsk virksomhed	Ja (oprettet af modtager)	Nej

Virksomhed til-meldt LR	Modtager	organisk gødning	Virksomhed til-meldt RUG	Ja	Ja
Virksomhed til-meldt LR	Afsætter	Alle typer af organisk gødning	Virksomhed til-meldt RUG	Ja	Nej
Virksomhed til-meldt LR	Modtager	Alle typer af gødning	Virksomhed ikke tilmeldt RUG	Ja (oprettet af modtager)	Nej
Virksomhed til-meldt LR	Afsætter	Kunstgødning	Virksomhed til-meldt RUG	Nej (skal indberettes i LR)	Nej
Virksomhed til-meldt LR	Afsætter	Kunstgødning	Virksomhed ikke tilmeldt RUG	Nej (skal indberettes i LR)	Nej
RUG: Register for Udlednings- og Gødningsregnskab. LR: Leverandørregister for gødningsleverancer					

[Du kan læse mere om, hvordan du anvender skemaet i brugerguide om gødningskvitteringen på SGAVs hjemmeside.](#)

16.5 Forholdet mellem kvælstof og fosfor i gødning

Forholdet mellem kvælstof og fosfor i gødning er for de fleste typer af gødning fast og kan ikke afviges i forbindelse med udbringning, lagerføring eller ved afsætning til andre, med mindre du anvender korrektioner.

Der er dog nogle typer af gødning, der ved opbevaring kan lagdele sig, og derved kan delmængder af gødningen få et forhold mellem kvælstof og fosfor, der er forskellige fra normerne eller fra de oplysninger, der fulgte med gødningen, da du modtog den. Det drejer sig om disse typer:

- gylle,
- ajle,
- væskefraktion efter forarbejdning
- afgasset biomasse
- grønsaft
- kartoffelfrugtsaft
- spildevandsslam
- Andre typer af flydende af anden organisk gødning

For ovenstående typer af gødning er det tilladt at angive et afvigende forhold mellem kvælstof og fosfor, så længe du ved analyse kan dokumentere gødningens faktiske forhold mellem kvælstof og fosfor.

Analysen skal baseres på repræsentative prøver og skal være foretaget af et laboratorium, der er akkrediteret til udførelse af den pågældende analyse af Den Danske Akkrediteringsfond (DANAK) eller et tilsvarende akkrediteringsorgan, som er medunderskriver af European co-operation for Accreditation's multilaterale aftale om gensidig anerkendelse.

Hvis du ikke har en analyse, der dokumenterer det afvigende forhold mellem kvælstof og fosfor, vil SGAV anvende forholdet fra normal eller fra de oplysninger, der er fulgt med gødningen. Den mængde gødning som analysen gælder for, skal opgøres.

Som virksomhed, tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab, kan du også have et biogas- eller forarbejdningsanlæg tilknyttet samme CVR-nummer som din landbrugsvirksomhed.

Herved kan du producere afgasset biomasse eller forarbejdet organisk gødning. De gødningstyper kan være blandinger af flere typer af husdyrgødning både egenproduceret og modtaget evt. også iblandet anden organisk gødning.

I det tilfælde vil forholdet mellem kvælstof og fosfor kunne være en blanding af normtal og oplysninger der er fulgt med ved modtaget gødning. I det tilfælde vil der skulle laves et vægtet gennemsnit af forholdet mellem kvælstof og fosfor for de enkelte typer af gødning, der indgår i den afgassede biomasse og forarbejdede gødning.

De typer af gødning der indgår i den afgassede biomasse eller forarbejdede organiske gødning, samt deres forhold mellem kvælstof og fosfor skal kunne dokumenteres i forbindelse med kontrol.

17. Gødningsleverandører

Du er en gødningsleverandør, når du behandler og forarbejder gødning, som du afsætter videre, og du ikke er tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab. Gødning skal forstås bredt og dækker over alle former for materiale med et indhold af kvælstof eller fosfor, som anvendes på landbrugsarealer.

Som gødningsleverandør er du forpligtet til at tilmelde dig **Leverandørregister for gødningsleverancer** og indberette det gødning, du afsætter i planperioden. Der er forskellige regler for, hvordan du indberetter det, og der er også regler for, om du skal indberette organisk materiale, du har modtaget.

Reglerne vedrørende gødningsleverandører dækker således både virksomheder, der alene forhandler kunstgødning, samt en lang række anlæg (private og offentlige), som leverer gødning til landbruget.

Følgende betegnes som leverandør af gødning:

- Forhandlere af kunstgødning
- Offentligt ejede virksomheder (eksempelvis rensningsanlæg eller genbrugspladser)
- Fælles biogasanlæg
- Forbrændings- og brændingsanlæg
- Forarbejdningsanlæg
- Fælles komposteringsanlæg
- Pyrolyseanlæg
- Andre virksomheder, som overfører organisk gødning eller bioaske

Dette gælder også, hvis du afsætter gødningen gennem en tredjemand.

Bemærk, at hvis du er en virksomhed, der har et restprodukt, som du ikke afsætter i direkte til landbruget, men eksempelvis gennem et biogasanlæg, så er du ikke en gødningsleverandør. I det tilfælde vil det være modtager af dit organiske restprodukt, som er ansvarlig for at indberette, hvad der er modtaget.

Hvis du afsætter dit restprodukt direkte til anvendelse i landbruget, så er du en gødningsleverandør.

17.1 Tilmeldingen og afmeldingen i Leverandørregister for gødningsleverancer

Leverandører skal tilmelde Leverandørregister for gødningsleverancer via Tast selv. Her skal du udfylde og indsende et ansøgningsskema tilknyttet et gyldigt CVR-nr. Benyt skemaet "Leverandørregister for gødningsleverancer".

[Du kan læse mere om hvordan du tilmelder dig på SGAVs hjemmeside.](#)

Anmeldelse af gødningsprodukter

Som gødningsleverandør kan du også være underlagt regler om anmeldelse af gødningsprodukter. Markedsfører du et gødningsprodukt, jordforbedringsmiddel m.v. i Danmark, skal du anmelde produktet til SGAV.

Følgende produkttyper, der agtes solgt eller afsat på det danske marked, skal anmeldes til salg og registreres hos SGAV:

- Gødninger, både uorganiske gødninger/kunstgødninger, organiske forædlede gødninger (gødninger med indhold af forarbejdet vegetabilsk eller animalsk indhold) og organisk-mineralske gødninger.
- Komposteringspræparater
- Jordforbedringsmidler, herunder kalkningsmidler, tørveprodukter (sphagnum), kompost og andre typer af jordforbedringsmidler
- Voksemedier/vækstmedier
- Podekulturer/biostimulanter

Du skal være opmærksom på, at der gælder særlige regler for salg af gødning med over 16 pct. kvælstof, der stammer fra ammoniumnitrat, og at der gælder særligt skærpede regler for import og salg af gødning med over 28 pct. kvælstof, der stammer fra ammoniumnitrat.

Produkter omfattet af affaldsreguleringen og uforarbejdet husdyrgødning skal ikke anmeldes til salg som produkter hos SGAV.

I forbindelse med anmeldelsen af produkter til SGAV vil produktet blive tildelt et produktnavn og en unik, firecifret produktkode, der afhænger af produktkategorien.

Du kan læse mere om, hvilke produkter, der skal anmeldes til salg, hvilke der ikke skal anmeldes til salg, samt hvem der skal anmelde, og hvordan produkterne skal anmeldes, på SGAVs hjemmeside om emnet samt i SGAVs vejledning om gødning og jordforbedringsmidler m.v.

[Du finder mere information om anmeldelse af gødningsprodukter og jordforbedringsmidler m.v. på SGAVs hjemmeside.](#)

17.2 Sådan indberetter du modtaget og leveret gødning

Du kan i kapitel 16 vedrørende overførsler af gødning læse mere om, hvordan du skal indberette den mængde kvælstof og fosfor i gødning, du afsætter og modtager. For de fleste leverandører vil det være sådan, at mængderne skal indberettes via gødningskvitteringen.

17.3 Leverandører af kunstgødning

Som leverandør af kunstgødning og urea skal du indberette de mængder af kunstgødning, du afsætter i planperioden i Leverandørregister for gødningsleverancer. Anvendelse af gødningskvitteringen gælder altså ikke for dig.

Hvad skal du indberette

Du skal indberette nedenstående oplysninger til SGAV i Leverandørregister for gødningsleverancer.

- Modtagers CVR-nummer.
- Typen af kunstgødning, produktnummer og produktnavn.
- Den totale mængde af kunstgødning i kg.
- Mængden af kvælstof og fosfor i kg.
- Datoen for leverancen.

Hvis du som kunstgødningsleverandør leverer kunstgødning til virksomheder, der ikke er tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab, skal du dog kun indberette følgende:

- Modtagers CVR-nummer ved overførsel til en virksomhed.
- Typen af kunstgødning, produktnummer og produktnavn.
- Den totale mængde af kunstgødning i kg.
- Mængden af kvælstof og fosfor i kg.

Hvis du afsætter kunstgødning til en privatperson eller en virksomhed, der ikke er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, skal der betales kvælstofafgift af den afsatte mængde.

Din indberetning bruges til at fortrykke oplysninger om kvælstof- og fosformængde i modtagerens udlednings- og gødningsregnskab.

[Har du brug for hjælp til at bruge det elektroniske indberetningssystem, kan du finde en brugerguide på SGAVs hjemmeside.](#)

17.4 Leverandører af afgasset biomasse

Afgasset biomasse produceres på et biogasanlæg, og er det tilbageværende materiale efter produktion af biogas. Afgasset biomasse er en effektiv gødning og kan være blandinger af husdyrgødning, spildevandsslam og andre stoffer, produkter og materialer af biologisk oprindelse.

Indholdet af kvælstof og fosfor i afgasset biomasse skal beregnes ud fra oplysninger om de mængder af kvælstof og fosfor i husdyrgødning og anden organisk gødning, der indgår i biomassen. De samme oplysninger skal biogasanlægget, der afsætter afgasset biomasse til en registreret virksomhed, oplyse til SGAV i via gødningskvitteringen.

17.4.1 Biogasanlæg på virksomheder der er tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab (gårdbiogasanlæg)

Hvis din virksomhed er tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab og samtidig har et biogasanlæg (under samme CVR-nummer), skal du oplyse SGAV om dine leverancer af afsat afgasset biomasse og afsat husdyrgødning via gødningskvitteringen (se kapitel 16).

17.4.2 Biogasanlæg på virksomheder der ikke er tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab (fælles biogasanlæg)

Hvis din virksomhed ikke driver jordbrug og dermed ikke er tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab, og du har et biogasanlæg, skal din virksomhed tilmeldes som leverandør hos SGAVs Leverandørregister for gødningsleverancer. Derudover skal alle overførsler til og fra anlægget foregå via gødningskvitteringen.

Du er som anlæg ansvarlig for at indberette alle leverancer i planperioden ved at oprette gødningskvitteringer, dog ikke de leverancer du modtager fra virksomheder tilmeldt Register for Udlednings- og gødningsregnskab, da de automatisk kommer ind via gødningskvitteringen. Som anlæg skal der dog signeres for, at gødningen fra landbrugsvirksomheden er modtaget.

Den modtagne gødning og den afgassede biomasse regnes for afsat og modtaget i planperioden, hvis den der er oprettet en gødningskvittering inden for planperioden (1. januar til 31. december). Den fysiske levering kan godt ske på et andet tidspunkt.

Du kan læse mere om reglerne for overførsler af gødning og anvendelse af gødningskvitteringen i kapitel 16.

[Har du brug for hjælp til at bruge det elektroniske indberetningssystem, kan du på SGAVs hjemmeside finde en bruger-guide til, hvordan du indberetter.](#)

17.5 Fastsættelse af kvælstof- og fosforindhold i den afgassede biomasse

Du kan som biogasanlæg fastsætte indholdet af kvælstof og fosfor i den afsatte afgassede biomasse på to måder:

- Indholdet af kvælstof og fosfor kan beregnes på grundlag af de oplysninger om den organiske gødning, du modtager på anlægget.
- Indholdet af kvælstof og fosfor kan fastsættes ved analyse.

17.5.1 Ved oplysninger om den organiske gødning, du modtager på anlægget

Anvender du muligheden ved inputmateriale, skal indholdet af kvælstof og fosfor i afgasset biomasse beregnes ud fra summen af kvælstof- og fosforleverancer fra de forskellige leverandører og oplysninger om de mængder af kvælstof og fosfor i husdyrgødning og anden organisk gødning, der indgår i biomassen (normer for husdyrgødning og analyser af energiafgrøder, andre stoffer, produkter og materialer af biologisk oprindelse, herunder spildevandsslam). Fastsættelsen af kvælstof- og fosforindhold i gødningen skal kunne dokumenteres.

17.5.2 Ved analyse af kvælstof- og fosforindhold i afgasset biomasse

Hvis du anvender muligheden for analyser i indholdet af kvælstof og fosfor i afgasset biomasse, stilles der særlige krav til prøveudtagning og til analyser.

Prøverne, der sendes til analyse, skal være repræsentative. En prøve kan siges at være repræsentativ for en større masse, når den har et indhold, der svarer til det gennemsnitlige indhold i den samlede masse, den repræsenterer. Der er fastsat regler for, hvordan man som biogasanlæg udtager repræsentative prøver af afgasset biomasse med henblik på analyse af kvælstof og fosforindhold.

Krav til prøvetagning i forbindelse med analyse af kvælstof og fosfor i afgasset biomasse:

Prøver af afgasset biomasse skal analyseres minimum hver måned i planperioden, hvor den afgassede biomasse afsættes.

Inden prøvetagning skal den afgassede biomasse være fuldstændig omrørt, således at prøven udtages fra en masse med et homogent indhold. Prøven skal udtages umiddelbart efter omrøring.

Før udtagning af hver delprøve tappes mindst 10 l afgasset biomasse for at sikre, at prøven ikke består af gammel afgasset biomasse.

Der skal månedligt udtages en prøve på 2 l, der består af 4 delprøver på hver 0,5 l, som udtages med mindst 5 dages mellemrum indenfor den pågældende måned.

Den repræsentative prøve skal udtages manuelt på én af følgende måder fra:

- rør, der leder afgasset biomasse fra biogasreaktor til efterlager på biogasanlægget, eller
- rør fra reaktor eller efterlager til gyllevogn/gylletrailer/lastbil/slamsuger, eller
- direkte i gyllevogn/gylletrailer/lastbil/slamsuger.

Delprøverne skal umiddelbart efter prøvetagning opbevares i fryser, indtil der er samlet 2 l. Herefter skal der sendes én homogen prøve på minimum 1 l til analyse.

Der skal udarbejdes egenkontrol af prøvetagningen, der indebærer en beskrivelse af procedure og dato for prøvetagningen, opbevaring samt dato for forsendelse til laboratorie.

Eksempel Fejl! Ingen tekst med den anførte typografi i dokumentet. 16.12 Opgørelse af den leverede mængde afgasset biomasse			
	Mængde kg	N (kg)	P (kg)
Total mængde afgasset biomasse afsat	14.190.000	61.301	12.203
Et biogasanlæg har i oktober måned udtaget 4 prøver af 0,5 l som anlægget den 31. oktober har fået analyseret på et akkrediteret laboratorie. Indholdet af kvælstof i prøven er 4,3 kg N/ton afgasset biomasse, og indholdet af fosfor er 0,9 kg P/ton afgasset biomasse. Det vil sige, at 4,3 kg N/ton og 0,9 kg P/ton vil være indholdet af hhv. N og P for de leverancer af afgasset biomasse, som biogasanlægget afsætter i løbet af oktober måned. Disse tal skal således indberettes via gødningskvitteringen med frist senest den 1. februar 2028.			

Hvis der produceres flere gødningsfraktioner f.eks. både fiberfraktion og vådfraktion, skal der tages repræsentative prøver mindst månedligt af hver fraktion.

Den mængde afgasset biomasse, som analyserne gælder for, skal opgøres. Det vil sige, at der ved dokumentation skal fremgå, hvor mange ton afgasset biomasse analysen/analyserne gælder for.

Analyserne, der skal ligge til grund for de oplysninger, der skal fremgå af gødningskvitteringen, skal afspejle den årlige variation i input til biogasanlægget.

Analyse af kvælstof- og fosforindhold i den afgassede biomasse skal desuden foretages af et laboratorium, der er akkrediteret til udførelse af kemiske analyser af gødning af Den Danske Akkrediteringsfond (DANAK) eller et tilsvarende akkrediteringsorgan, som er medunderskriver af European co-operation for Accreditation's multilaterale aftale om gensidig anerkendelse.

Vær opmærksom på, at en virksomhed, der har et biogasanlæg på sin bedrift (under samme CVR-nummer som bedriften), ikke kan bruge analyse af repræsentative prøver til bestemmelse af kvælstof- og fosformængde til egen anvendt afgasset biomasse, men skal fastsætte kvælstof- og fosforindhold ud fra normtal for kvælstof og fosfor for den husdyrgødning, der tilgår anlægget (både egenproduceret og modtaget). Ved afsætning af afgasset biomasse til andre bedrifter kan der anvendes analyser i stedet for normtal, men den afsættende virksomhed vil i det tilfælde selv hæfte for eventuel difference mellem normtal og analyser i sit udlednings- og gødningsregnskab.

17.5.3 Mineralsk kvælstofandel for afgasset biomasse

Et biogasanlæg skal fastsætte den mineralske kvælstofandel i den afgassede biomasse, der afsættes. Dette fastsættes ud fra indgangsmaterialerne modtaget i forrige planperiode. Således er den mineralske kvælstofandel for den afgassede biomasse kendt allerede ved planperiodens start. I beregningen skal de forskellige enkelte indgangsmaterialer vægtes i forhold til mængden og indholdet af kvælstof. Det vil sige, at alle leverancer i planperioden får den samme mineralske kvælstofandel. Til beregningen skal tillægges 10 procentpoint.

Hvis indgangsmaterialet er en blanding af forskellige gødninger med forskellige mineralske kvælstofandele, beregnes den samlede mineralske kvælstofandel for den afgassede biomasse ved at beregne et vægtet gennemsnit af de mineralske kvælstofandele i indgangsmaterialet i forhold til indholdet af total kvælstof. Sammensætningen af gødningen skal kunne dokumenteres.

Hvis du er et nystartet anlæg og dermed ikke kan beregne den mineralske kvælstofandel på baggrund af forrige planperiodes input, skal den mineralske kvælstofandel fastsættes ud fra det vægtede gennemsnit for de forventede tilførte mængder i indeværende planperiode.

Alternativt kan den mineralske kvælstofandel fastsættes til 65 pct.

17.5.4 Fosforloft for afgasset biomasse

Afgasset biomasse har samme fosforloft som øvrig gødning. Der skal således ikke længere tilknyttes oplysninger om fosforloftet for den overført gødning.

Reguleringen af fosforlofter er generelt beskrevet i **kapitel 18.2**.

17.6 Forarbejdningsanlæg

Ved et forarbejdningsanlæg forstås et anlæg, der modtager organisk gødning, og som ved en teknisk forarbejdning af gødningen skaber produkter, der er forskellige fra det materiale, der tilføres anlægget med hensyn til tørstofindhold, sammensætning og koncentration af gødningsstoffer. Det samlede indhold af kvælstof og fosfor ændres ikke ved forarbejdningen.

Et forarbejdningsanlæg kan f.eks. være et separationsanlæg, hvor organisk gødning (herunder også afgasset biomasse) deles i en fiberfraktion og en væskefraktion. Et andet eksempel er et pelleteringsanlæg, hvor gødning fra fjerkræ tørres og presses til piller.

Biogasanlæg, komposteringsanlæg, pyrolyseanlæg, forbrændingsanlæg og brændingsanlæg er ikke et forarbejdningsanlæg.

17.6.1 Forarbejdningsanlæg på virksomheder der er tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab

Hvis din virksomhed er tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab og samtidig har et forarbejdningsanlæg (under samme CVR-nummer), skal du oplyse SGAV om dine leverancer af forarbejdet husdyrgødning til andre virksomheder i Register for Udlednings- og Gødningsregnskab via gødningskvitteringen i Tast selv.

Bemærk, at forarbejdet husdyrgødning skal deklareres jf. bekendtgørelse om gødning og jordforbedringsmidler m.v.

17.6.2 Forarbejdningsanlæg på virksomheder der ikke er tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab

Hvis din virksomhed ikke er tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab, og du har et forarbejdningsanlæg, skal din virksomhed tilmeldes som leverandør i SGAVs i Leverandørregister for gødningsleverancer som forarbejdningsanlæg.

Du skal årligt indberette til SGAV, hvem du har afsat forarbejdet husdyrgødning til og modtaget gødning fra. Du skal senest 1. februar 2028 oplyse SGAV om, hvem du har afsat forarbejdet husdyrgødning til og modtaget gødning fra i planperioden. Gødningen regnes for afsat og modtaget i planperioden, hvis den er faktureret inden for perioden (1. januar til 31. december). Den fysiske levering kan godt ske på et andet tidspunkt. Du skal indberette nedenstående oplysninger digitalt til SGAV.

[Har du brug for hjælp til at bruge det elektroniske indberetningssystem, kan du finde en brugerguide på SGAVs hjemmeside.](#)

Hvis du som virksomhed både har et biogasanlæg og et forarbejdningsanlæg, så producerer du flere typer af gødning. I det tilfælde, skal du tilmeldes som leverandør af biomasse og som leverandør af forarbejdet gødning. Dette kan ske på det samme CVR-nummer.

17.6.3 Kvælstof- og fosforindhold i forarbejdet organisk gødning

For forarbejdningsanlæg skal den totale mængde kvælstof og fosfor i den forarbejdede organiske gødning svare til den totale mængde kvælstof og fosfor i den gødning, der tilføres anlægget. Det vil sige, at der ikke må være et tab af kvælstof og fosfor i forarbejdningen, og at man ikke kan anvende analyser til at fastsætte kvælstof- og fosforindholdet.

Tilføres et forarbejdningsanlæg afgasset biomasse vil fastsættelsen af kvælstof- og fosforindholdet i den forarbejdede gødning skulle svare til indholdet i den afgassede biomasse, som enten kan være de normale, eller de repræsentative prøver, der er analyseret med henblik på at fastsætte kvælstof- og fosforindholdet i den afgassede biomasse.

Det endelige kvælstof- og fosforindhold kan således ikke være lavere end i indgangsmaterialet.

Der kan anvendes analyser af den forarbejdede husdyrgødning for at fastsætte kvælstof- og fosforindholdet i hhv. væske- og fiberfraktionen, men summen af de to fraktioner skal svare til den mængde kvælstof og fosfor, der er tilført anlægget.

17.6.4 Mineralsk kvælstof andel fraktioner fra forarbejdningsanlæg

Der er fastsat mineralske kvælstofandele for forarbejdet husdyrgødning på hhv. 70 pct. (alle væskefraktioner) og 25 pct. (fiberfraktion). Dog kan du som producent også fortsat fastsætte mineralske kvælstofandele for forarbejdet husdyrgødning (herunder forarbejdet afgasset biomasse) ud fra indgangsmaterialet, så den mineralske kvælstofandel i højere grad fastsættes ud fra sammensætningen af den forarbejdede husdyrgødning eller anden organiske gødning, der er tilført anlægget.

Hvis indgangsmaterialet er en blanding af forskellige gødninger (husdyrgødning og anden organisk gødning) med forskellige mineralske kvælstofandele, beregnes den samlede mineralske kvælstofandel for forarbejdet husdyrgødning ved at tage et vægtet gennemsnit af de mineralske kvælstofandele i indgangsmaterialet ud fra indholdet af den totale mængde kvælstof. Du kan i Eksempel 16.2 se beregning af den mineralske kvælstofandel for forarbejdet husdyrgødning.

Eksempel Fejl! Ingen tekst med den anførte typografi i dokumentet. 16.23 Beregning af mineralsk kvælstofandel for forarbejdet husdyrgødning ud fra indgangsmaterialet		
Gødningstype	Mineralsk kvælstofandel (pct.)	Mængde kg N
Svinegylle	75	2.000
Kvæggylle	60	1.000
Anden organisk gødning	20	500
Total		3.500

En producent kan fastsætte den mineralske kvælstofandel for forarbejdet gødning ud fra indgangsmaterialet. Gødningen, der produceres, består af 2.000 kg svinegylle med et udnyttelseskrav på 75 pct., 1.000 kg kvæggylle med et udnyttelseskrav på 60 pct. og 500 kg anden organisk gødning med et udnyttelseskrav på 20 pct. Den totale mængde kvælstof udgør: (2.000 + 1.000 + 500) kg = 3.500 kg.

Den mineralske kvælstofandel for den forarbejdede husdyrgødning beregnes således:

$$((2.000 \text{ kg svinegylle} / 3.500 \text{ kg}) \times 75 \text{ pct.}) + ((1.000 \text{ kg kvæggylle} / 3.500 \text{ kg}) \times 60 \text{ pct.}) + (500 \text{ kg anden organisk gødning} / 3.500 \text{ kg}) \times 20 \text{ pct.} = 63 \text{ pct.}$$

For forarbejdet gødning, hvor der er tale om to forskellige fraktioner, eksempelvis en fiber og- en væskefraktion, så kan denne fastsættes forskelligt ud fra en vægtet gennemsnit. Hvis indholdet af kvælstof efter forarbejdning i væskefraktionen og fiberfraktionen er henholdsvis 70 pct. og 30 pct., og hvis den mineralske kvælstofandel i væskefraktionen er 85,0, så er den mineralske kvælstofandel 11,2 i fiberfraktionen $((3.500 \text{ kg} \times 70 \text{ pct.} \times 85,0 \text{ pct.}) + (3.500 \text{ kg} \times 30 \text{ pct.} \times 11,2 \text{ pct.})) / 3.500 \text{ kg} = 63 \text{ pct.}$

Den mineralske kvælstofandel for forarbejdet husdyrgødning beregnes på baggrund af de input, der er tilført anlægget i forrige planperiode. Således er den mineralske kvælstofandel for den afgivne gødning allerede kendt ved planperiodens start.

Hvis du er et nystartet anlæg og dermed ikke kan beregne den mineralske kvælstofandel på baggrund af forrige planperiodes input, skal den mineralske kvælstofandel fastsættes ud fra det vægtede gennemsnit af de forventede tilførte mængder i indeværende planperiode.

17.6.5 Fosforlofter for forarbejdet husdyrgødning

Forarbejdet husdyrgødning har samme fosforloft som øvrig gødning. Der skal således ikke længere tilknyttes oplysninger op fosforloftet for den overført gødning.

Reguleringen af fosforlofter er generelt beskrevet i **kapitel 18.2**.

17.7 Forbrændingsanlæg og brændingsanlæg

Et forbrændingsanlæg og brændingsanlæg for husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning er et teknisk anlæg, der ved forbrænding omdanner husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning til energi, røggasser og bioaske. Et forbrændingsanlæg kan være et centralt anlæg, der er etableret og drevet alene med henblik på forbrænding.

Foruden forbrændingsanlæg og brændingsanlæg til forbrænding af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning kan et centralt anlæg være indrettet og drevet med henblik på forbrænding af andre affaldstyper, f.eks. slagteriaffald, spildevandsslam, halm mv.

Et forbrændingsanlæg/brændingsanlæg kan også være etableret på en virksomhed (gårdanlæg), der er Register for Udlednings- og Gødningsregnskab, med henblik på forbrænding af virksomhedens egen produktion af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning samt modtaget husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning.

Forbrænding af husdyrgødning og fraktioner af husdyrgødning skal foregå på et godkendt anlæg. Om der er tale om et forbrændingsanlæg eller et brændingsanlæg afhænger af, efter hvilke regler anlægget er godkendt:

- Forbrændingsanlæg: Et anlæg der er godkendt efter bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed, der kan forbrænde affald i henhold til reglerne i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om anlæg, der forbrænder affald.
- Brændingsanlæg: Et anlæg der er godkendt efter artikel 24, stk. 1, litra d, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1069/2009 af 21. oktober 2009 for så vidt angår forbrænding af husdyrgødning som brændsel i anlægget.

17.7.1 Forbrænding på eget gårdanlæg

Hvis du etablerer et forbrændingsanlæg på din egen virksomhed (gårdanlæg), vil du i udlednings- og gødningsregnskabet kunne fratrække kvælstofmængden i husdyrgødningen eller den forarbejdede husdyrgødning, hvis følgende kontrolbetingelser er opfyldt:

Forbrændingsanlæggets varmevekslerdel skal være forsynet med en energimåler, der kan måle den producerede varmeenergi i kWh. Energimåleren skal være kalibreret af et institut, der er akkrediteret hertil.

I perioder hvor der sker forbrænding på anlægget, skal du hver dag ajourføre en oversigt (driftsrapport), hvor du skal notere mængde og type af husdyrgødning, komposteret husdyrgødning eller forarbejdet husdyrgødning, som afbrændes. Endvidere skal du hver dag aflæse energimåleren og notere visningen i oversigten. Oversigten skal være påført navn og planperiode.

Hver gang du skiller dig af med lageret af bioaske, skal du udtage en repræsentativ prøve til myndighedskontrol af bioasken på mindst 100 g. Du skal påføre dato for prøveudtagning på kontrolprøven. Samtidig skal du veje den samlede mængde bioaske, inden du skiller dig af med den. Du skal gemme prøven og dokumentation for vejning af den samlede mængde af bioaske på din virksomhed i mindst 5 år fra planperiodens udløb.

Du vil ikke kunne fratrække fosformængden i husdyrgødningen, da denne ikke forsvinder ved afbrænding. Forbrændt husdyrgødning kan lovligt opbevares på din virksomhed.

17.7.2 Behandling af bioasken

Både centrale forbrændings- og gårdanlæg skal overholde reglerne for opbevaring og bortskaffelse af bioasken, der er fastsat af miljømyndighederne. Opbevaring af aske fra forbrænding af husdyrgødning kan ske uden tilladelse på brugers virksomhed, hvis det sker på et overdækket opbevaringsanlæg. Læs om reglerne på Miljøstyrelsens hjemmeside www.mst.dk.

17.7.3 Kvælstof- og fosforindhold bioaske

Det antages i evt. indhold af kvælstofindhold i det organiske materiale der tilføres et forbrændings- eller brændingsanlæg afbrændes fuldstændigt. Derfor er der ikke noget indhold af kvælstof i bioaske. Den fulde tilførte mængde af fosfor afbrændes dog ikke, så der er den resterende mængde fosfor efter afbrænding den samme mængde som i indgangsmaterialet.

17.7.4 Mineralsk kvælstofandel i bioaske

Da bioaske ikke indeholder kvælstof, skal den mineralske kvælstofandel ikke fastsættes.

17.8 Pyrolyseanlæg

Et pyrolyseanlæg er anlæg, der producerer biokul ved nedbrydning af stoffer, produkter og materialer af vegetabilsk eller animalsk oprindelse under iltfrie termiske processer ved høje temperaturer.

Biokul er et stabilt produkt med højt kulstofindhold fra pyrolyseanlæg fremstillet af stoffer, produkter og materialer af organisk materiale. Det kan eksempelvis være halm eller fiberfraktion efter forarbejdning. Den mineralske andel af biokullets kvælstofindhold er dog sat til nul procent, da det ikke er tilgængeligt for planterne.

17.8.1 Kvælstof- og fosforindhold i biokul

Pyrolyseanlæg, der afsætter biokul til virksomheder registreret i Register for Udlednings- og Gødningsregnskab eller til andre virksomheder med henblik på endelig brug i virksomheder registreret i Register for Udlednings- og Gødningsregnskab, skal bestemme indholdet af kvælstof og fosfor i biokullet ved analyse.

Kvælstof- og fosforindholdet skal fastsættes ved analyse af repræsentative prøver 12 gange fordelt udover planperioden, således at der tages højde for eventuel variation i inputtet til pyrolyseanlægget. Dette er for at sikre, at en eventuel årlig variation i inputmaterialer til pyrolyseanlægget afspejles i analyserne. Herudover skal pyrolyseanlægget opføre den leverede mængde biokul, som analysen gælder for.

Analysen af biokullet skal foretages af et laboratorium, der er akkrediteret til udførelse af kemiske analyser af gødning af Den Danske Akkrediteringsfond (DANAK) eller et tilsvarende akkrediteringsorgan, som er medunderskriver af European co-operation for Accreditation's multilaterale aftale om gensidig anerkendelse.

17.8.2 Mineralsk kvælstofandel i biokul

Biokul kan været baseret på både husdyrgødning, anden organisk gødning eller blandinger af begge. Dog er kvælstoffet hårdt bundet. Det betyder at det ikke er tilgængeligt for planterne. Derfor er den mineralske kvælstofandel på kvælstof for biokul fastsat til 0 pct. uanset, hvilket udgangsmateriale kullet er baseret på.

Bemærk at biokullets indhold af kvælstof og fosfor indgår i beregningen af både kvælstof- og fosforarealkravet. Derfor skal både kvælstof- og fosforindholdet indberettes til i SGAVs via gødningskvitteringen.

17.8.3 Fosforlofter for biokul

Biokul har samme fosforloft som øvrig gødning. Der skal således ikke længere tilknyttes oplysninger om fosforloftet for den overført gødning.

Reguleringen af fosforlofter er generelt beskrevet i **kapitel 18.2**.

17.9 Fælles komposteringsanlæg

Et fælles komposteringsanlæg er et anlæg, der ikke drives under samme CVR-nummer som en virksomhed, der er registreret eller registreringspligtig i Register for Udlednings- og Gødningsregnskab, og som via en kontrolleret aerob biologisk-teknisk behandling fremstiller et produkt, der er mere homogent end indgangsmaterialet.

17.9.1 Kvælstof- og fosforindhold i komposteret husdyrgødning

Fælles komposteringsanlæg der afsætter komposteret husdyrgødning til virksomheder registreret i Register for Udlednings- og Gødningsregnskab eller til andre virksomheder med henblik på endelig brug i virksomheder registreret i Register for Udlednings- og Gødningsregnskab, skal bestemme indholdet af kvælstof og fosfor i den komposterede husdyrgødning ved analyse.

Kvælstof- og fosforindholdet skal fastsættes ved analyse af repræsentative prøver 12 gange fordelt udover planperioden, således at der tages højde for eventuel variation i inputtet til pyrolyseanlægget. Dette er for at sikre, at en eventuel årlig variation i inputmaterialer til komposteringsanlægges afspejles i analyserne. Herudover skal komposteringsanlægges opgøre den leverede mængde komposterede husdyrgødning, som analysen gælder for.

Analysen af den komposterede husdyrgødning skal foretages af et laboratorium, der er akkrediteret til udførelse af kemiske analyser af gødning af Den Danske Akkrediteringsfond (DANAK) eller et tilsvarende akkrediteringsorgan, som er medunderskriver af European co-operation for Accreditation's multilaterale aftale om gensidig anerkendelse.

17.9.2 Mineralsk kvælstofandel i komposteret husdyrgødning

Den mineralske kvælstofandel på kvælstof for komposteret husdyrgødning fra fælles komposteringsanlæg er fastsat til 5 procent og kan ikke fraviges.

Bemærk at den komposterede husdyrgødningens indhold af kvælstof og fosfor indgår i beregningen af både kvælstof- og fosforealkravet.

17.9.3 og fosforlofter for komposteret husdyrgødning

Komposteret husdyrgødning fra fælles komposteringsanlæg har samme fosforloft som øvrig gødning. Der skal således ikke længere tilknyttes oplysninger om fosforloftet for den overført gødning.

Reguleringen af fosforlofter er generelt beskrevet i **kapitel 18.2**.

17.10 Indberetning af modtaget og afsat organisk gødning

Du har som gødningsleverandør pligt til at indberette forskellige oplysninger til SGAV om de mængder af gødning du har modtaget og afsat i planperioden. Gødning skal forstås meget bredt og dækker eksempelvis husdyrgødning, afgasset biomasse, men også forskellige organiske restprodukter fra eksempelvis landbruget eller industri.

Indberetningen skal ske via Gødningskvitteringen. Du kan også læse mere om gødningskvitteringen i kapitel 16.

Dette gælder dog ikke leverancer af kunstgødning som fortsat skal indberettes afsat via Leverandørregister for gødningsleverancer.

Der er frist for indberetning af lev til SGAV senest den 1. februar 2028. Du skal indberette de leverancer du som leverandør har haft i perioden fra 1. august 2027 til og med den 31. december 2027.

Grunden til at du for 2027 ikke skal indberette leverancer for den fulde planperiode som er perioden fra den 1. januar 2027 til og med den 31. december 2027 er at kravet om indberetning af leverancer frem til og med den 31. august 2027 allerede fremgår af bekendtgørelse om jordbruget anvendelse af gødning i planperioden 2026/2027.

Modtaget organisk gødning

Hvis du som gødningsleverandør har modtaget husdyrgødning og anden organisk gødning i planperiode, så skal du indberette det via gødningskvitteringen ved at du selv opretter en kvittering.

Det gælder dog ikke for den gødning du har modtaget fra en virksomhed tilmeldt Register for udlednings- og gødningsregnskab. Her vil det være afsætter der opretter en kvittering, som du ved en to-partsignering skal acceptere.

På kvitteringen du selv opretter skal indgå følgende oplysninger:

- Afsætters CVR-nummer eller udenlandske virksomhedsidentifikationsnummer ved modtagelse fra en virksomhed.
- Gødningstype, produktnummer og produktnavn.

- Den totale mængde gødning i kg.
- Mængden af kvælstof og fosfor i kg.
- Gødningens mineralske kvælstofandel i den totale mængde af kvælstof.
-

Afsat organisk gødning

Når du som gødningsleverandør afsætter gødning til en virksomhed tilmeldt, så skal du også indberette dette via gødningskvitteringen. Dem som modtager gødningen skal dog ikke signere for modtagelsen. Når gødning afsættes til virksomheder tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab kommer det automatisk ind i regnskabet.

Det vil sige, at modtager ikke kan afvise en gødningskvittering fra en gødningsleverandør. Hvis modtager er uenig i de modtagne mængder, så vil modtager skulle kontakte leverandøren for at få ændret kvitteringen.

Af gødningskvitteringen skal fremgå følgende oplysninger:

- Modtagers CVR-nummer.
- Gødningstype, produktnummer og produktnavn.
- Den totale mængde gødning i kg.
- Mængden af kvælstof og fosfor i kg.
- Gødningens mineralske kvælstofandel i den totale mængde af kvælstof.
- Datoen for leverancen.

Din indberetning bruges til at fortrykke oplysninger om kvælstof- og fosformængde i modtagerens gødningsregnskab. Hvis virksomheden har afsat anden organisk gødning, biokul eller bioaske via gødningskvitteringen i samme planperiode, vil mængden være trukket fra den modtagne mængde.

Hvis du som gødningsleverandør afsætter gødning til en virksomhed der ikke er tilmeldt Register for Udlednings- og Gødningsregnskab, så skal via gødningskvitteringen indberette lidt færre oplysninger. Det kan eksempelvis være, hvis du afsætter gødning til udlandet, til detailhandel eller til private.

I disse tilfælde skal du indberette følgende:

- Modtagers CVR-nummer eller modtagers udenlandske virksomhedsidentitetsnummer ved overførsel til en virksomhed.
- Gødningstype, produktnummer og produktnavn.
- Den totale mængde gødning i kg.
- Mængden af kvælstof og fosfor i kg.

[Har du brug for hjælp til at bruge det elektroniske indberetningssystem, kan du finde en brugerguide på SGAVs hjemmeside.](#)

18. Harmonikrav

18.1 Harmoniareal og organisk kvælstofarealkrav

Dette afsnit omfatter, hvad der forstås ved et harmoniareal og reglerne om det organiske kvælstofarealkrav og fosforarealkravet.

18.1.1 Harmoniareal

Dit harmoniareal består af arealer, hvor du har afgrøder med et gødningsbehov, og hvor du kan og må udbringe husdyrgødning og anden organisk gødning. Afgrøder med et gødningsbehov er afgrøder, der har en kvælstof- eller en fosfornorm på mere end 0 kg pr. ha, jf. bilag x.

Følgende arealer kan ikke medregnes i virksomhedens harmoniareal:

- Arealer med afgrøder, der ikke har en kvælstof- eller en fosfornorm jf. bilag x.
- Fradragsarealer, f.eks. 3 m bræmmer og vandboringer.
- Arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 (§ 3 arealer)
- Arealer, hvor organisk gødning normalt ikke kan bringes ud, f.eks. skrænter, bakkede arealer, mose- og hedearealer, våde enge og lignende og visse marker med solceller.
- Arealer, i henhold til anden lovgivning, at der ikke må udbringes husdyrgødning og anden organisk gødning.
- Arealer, der i henhold til anden lovgivning ikke må tilføres mere gødning, end der efterlades af husdyrene.

Marker med solceller kan være et eksempel på arealer, hvor organisk gødning ikke kan udbringes efter almindelig praksis. I det tilfælde gælder det, at arealerne direkte under panelerne ikke kan tælles med som harmoniareal. En mark med solceller skal stadigvæk indtegnes i IMK, men almindeligvis vil arealerne mellem solcellerne ikke være harmoniareal, da afstanden oftest er så lille, at du ikke kan udbringe organisk gødning efter almindelig praksis.

Hvis der er tilstrækkelig afstand til at der (maskinelt) kan udbringes organisk gødning mellem panelerne, kan disse arealer stadigvæk tælle med som harmoniareal. Hvis du har et areal, der overholder disse krav, er det kun den del af arealet, som solcellerne står på, som skal regnes fra harmoniarealet som et fradragsareal. Gødning afsat på ikke-harmoniarealer, som har en kvote, f.eks. græsarealer ved et solcelleanlæg, kan fratrækkes i felt xxx.

Hvis dine harmoniarealer ligger i stor afstand fra det/de opbevaringsanlæg, som du udbringer husdyrgødning fra, kan SGAV kræve dokumentation for, at arealerne reelt indgår i fordelingen af husdyrgødningen.

Dit Udlednings- og Gødningsregnskab sætter automatisk kryds for harmoniareal, hvis hovedafgrøden har en kvælstof- eller fosfornorm på mere end 0 kg. Hvis marken alligevel ikke er et harmoniareal (hvis der f.eks. ikke kan udbringes husdyrgødning, eller hvis du kun udbringer kunstgødning på arealet), kan du selv fjerne krydset i kolonnen. I kolonnen harmoniareal vises, hvor stor en del af marken, der er harmoniareal (samlet areal minus fradragsarealer).

I Udlednings- og Gødningsregnskabet fremgår dit harmoniareal af felt xxx. Det harmoniareal, som du har indberettet i Udlednings- og Gødningsregnskabet, vil være fortrykt i dit Udlednings- og Gødningsregnskab.

18.1.2 Din virksomheds organiske kvælstofarealkrav

Din virksomheds organiske kvælstofarealkrav er minimumskravet til størrelsen af dit harmoniareal i forhold til den mængde organisk kvælstof, du har til rådighed for tildeling på din virksomhed. Jordbrugsvirksomheder må ikke have mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. ha harmoniareal til rådighed for tildeling.

Mængden af organisk kvælstof til rådighed for tildeling beregnes ud fra den producerede mængde korrigeret for lagerfor-skydninger primo og ultimo i den pågældende planperiode samt den mængde, der er afgivet og modtaget i løbet af plan-perioden. Gødning afsat af udegående dyr medregnes som tildelt, såfremt det afsættes på arealer, der kan medregnes som harmoniarealer. Gødning tildelt stationære væksthuse medregnes, hvis arealet medregnes som harmoniareal.

Du kan i blok x i Udlednings- og Gødningsregnskabet se en opgørelse af balancen mellem dit harmoniareal og dit organi-ske kvælstofarealkrav. I felt xxx kan du se, hvor mange kg kvælstof du har tildelt i husdyrgødning og anden organisk gød-ning fratrasket gødning afsat af græssende dyr på ikke-harmoniarealer i felt xxx og på arealer med miljøtilsagn i felt xxx. I felt xxx beregnes din virksomheds organiske kvælstofarealkrav, mens du i felt xxx kan se din virksomheds balance mellem harmoniareal og det organiske kvælstofarealkrav. Er værdien i felt xxx negativ, er dit organiske kvælstofarealkrav større end det harmoniareal, du råder over.

Oversigt 18.1 Andel af kvælstof, der skal indgå i beregning af forbruget af anden organisk gødning		
Opgørelse af balance mellem harmoniareal og det organiske kvælstofarealkrav		
Udbragt kg N i husdyrgødning og anden organisk gødning fratrasket gødning afsat af græs-sende dyr på ikke-harmoniarealer i felt xxx (Felt xxx + xxx - xxx)	Kg N	716
Virksomhedens organiske kvælstofarealkrav	Ha	718
Du har angivet et harmoniareal på	Ha	719
Harmoniareal minus det organiske kvælstofarealkrav	Ha	720

18.2 Fosforlofter og fosforarealkrav

Fosforlofterne fastsætter, hvor meget fosfor du maksimalt må tildele på dine harmoniarealer og dermed din virksomheds fosforarealkrav, som er minimumskravet til størrelsen af dit harmoniareal i forhold til den mængde fosfor, du har til rådigh-ed for tildeling på din virksomhed. Kapitlet omfatter endvidere de regler, der gælder for fratræk af fosfor anvendt på ikke-harmoniarealer. Du kan i afsnit 10.1 læse, hvad et harmoniareal er.

Fosforloftet fastsættes udelukkende ud fra forhold på den virksomhed, hvor gødningen tildeles. Der skal derfor ikke læn-gere gøres rede for gødningens fosforloft, når gødning overføres til en anden virksomhed. Dette gælder både for over-førsler fra jordbrugsvirksomheder, fra gødningsleverandører og fra biogasselskaber mv. Generelt er fosforloftet fastsat til 29 kg fosfor pr. ha (anført som kg P/ha i vejledningens eksempler og oversigter). Dog er loftet 28 kg fosfor pr. ha for area-ler i oplande til fosforfølsomme søer (se afsnit 18.2). Desuden er der indført særlige regler for virksomheder med økologi-ske svin (se afsnit 18.4).

18.2.1 Din virksomheds fosforarealkrav og fosforlofter

Dit fosforarealkrav er det harmoniareal, du som minimum skal have til den mængde fosfor, du har til rådighed for tildeling på din virksomhed. Som udgangspunkt skal fosfor fra alle former for gødning indgå i beregningen af, hvor meget fosfor, der er til rådighed. Der gælder dog undtagelser for fosfor i kunstgødning og bioaske, tildelt på arealer, som ikke medregnes som harmoniarealer (se afsnit 18.5), samt fosfor tildelt væksthuse, hvor arealet ikke regnes som harmoniareal (# henvisning).

Fosforarealkravet fastsættes ud fra fosforlofter pr. ha. Det generelle fosforloft er 29 kg fosfor pr. ha. For arealer i oplande til fosforfølsomme søer, er der et skærpet fosforloft på 28 kg fosfor pr. ha (se afsnit 18.2). Fosforlofterne kan hæves ved lave fosfortal (se afsnit 18.3). For økologiske svinebrug gælder dog særlige fosforlofter (se afsnit 18.4).

Se definitioner af de forskellige begreber i fosforreguleringen i Oversigt 18.2.

Oversigt 18.2 Definitioner af begreber i fosforreguleringen	
Begreb	Definition
Fosforloft	De maksimale mængder i kg P/ha harmoniareal
Jordbrugsvirksomhedens fosforloft	Det samlede organiske gødnings fosforloft korrigeret for eventuelle lave fosfortal (se afsnit 18.3) eller økologiske svin (se afsnit 18.4).
Fosforarealkrav	Det harmoniareal din virksomhed som minimum skal have til rådighed i forhold til den tildelte mængde fosfor på baggrund af jordbrugsvirksomhedens fosforloft.

18.2.2 Skærpede fosforlofter i oplande til fosforfølsomme søer

Hvis du har arealer med skærpede fosforlofter, indregnes det i dit fosforloft. Der er krav om skærpede fosforlofter i oplande til fosforfølsomme søer. Det betyder, at jordbrugsvirksomheder med harmoniarealer i disse områder vil få et relativt lavere fosforloft på hele deres jordbrugsvirksomhed. I beregningen af det reducerede fosforloft, vil den andel af virksomhedens harmoniarealer, der ligger i et område med krav om skærpede fosforlofter, indgå i en vægtet beregning af jordbrugsvirksomhedens fosforloft. Du kan i IMK se, hvilke arealer der ligger inden for oplande med krav om skærpede fosforlofter.

Hvis 50 pct. af din virksomheds harmoniarealer er placeret i et område med skærpede fosforlofter, vil 50 pct. af din virksomheds producerede og modtagne mængder af gødning få et skærpet fosforloft på 28 kg fosfor pr. ha. Se eksempel 18.1. Fosforloftet på 28 kg fosfor pr. ha kan lige som de generelle fosforlofter hæves ved lave fosfortal.

Eksempel 18.1 Beregning af din virksomheds fosforloft ved harmoniarealer placeret i et skærpet område

Du har et harmoniareal på 100 ha, hvoraf 40 ha ligger i et opland med krav om skærpede fosforlofter.

De 60 ha, der ikke ligger i opland med skærpede fosforlofter har et fosforloft på 29 kg P/ha. De 40 ha der ligger i områder med det skærpede krav har et fosforloft på 28 kg P/ha.

Dvs.: $(0,6 \times 29 \text{ kg P/ha}) + (0,4 \times 28 \text{ kg P/ha}) = (17,4 \text{ kg P/ha} + 11,2 \text{ kg P/ha}) = \underline{28,6 \text{ kg P/ha}}$ som vil være din virksomheds fosforloft.

Dette fosforloft kan hæves, hvis der er lave fosfortal på virksomheden (2.3), eller hvis virksomheden har økologiske svin (2.4).

Du kan med fordel anvende vores fosforregnemaskine på landbrugsindberetning.dk

18.2.3 Hævet fosforloft ved lave fosfortal

Hvis din virksomheds harmoniarealer med JB-nr. 1-10 i gennemsnit har lave fosfortal (Pt), kan du få et tillæg til den organiske gødnings fosforloft og fosforloftet i kunstgødning. Dette gælder både for den organiske gødnings fosforloft og for fosforloftet for kunstgødning. Jo lavere fosfortal, jo større tillæg. Fosforlofterne kan maksimalt hæves med 14 kg fosfor pr. ha harmoniareal, og de korrigerede fosforlofter må ikke overstige 45 kg fosfor pr. ha harmoniareal. Tillægget beregnes på baggrund af jordbrugsvirksomhedens gennemsnitlige fosfortal, der beregnes som det vægtede gennemsnit af markernes gennemsnitlige fosfortal ved anvendelse af samtlige af virksomhedens jordprøver fra den seneste prøvetagning på markerne.

Du skal kunne fremvise dokumentation for dine markers fosfortal ved kontrol, og følgende betingelser skal være opfyldt for, at du kan få et tillæg til din virksomheds fosforlofter i organisk gødning og kunstgødning:

- Det gennemsnitlige fosfortal på virksomhedens harmoniarealer med JB-nr. 1-10 er under 4,0.
- På virksomheden foreligger der fosfortal for samtlige af virksomhedens harmoniarealer med JB-nr. 1-10.
- Det gennemsnitlige fosfortal er resultater af jordprøver, som ikke er ældre end 5 år ved starten på den planperiode, hvor fosforloftet ønskes hævet.
- Der foreligger som minimum én jordprøve for hver påbegyndt 5 ha harmoniareal med JB-nr. 1-10 og som minimum én jordprøve for hver mark med JB-nr. 1-10, som indgår i virksomhedens harmoniarealer.

Analyserne af prøverne skal foretages af et laboratorium, der som minimum skal have et kvalitetsstyringssystem i overensstemmelse med standarden EN ISO/IEC 17025 eller andre tilsvarende internationalt accepterede standarder, og at fosforanalysen skal foretages efter Olsen P-metoden.

Prøveudtagningen skal indtegnes på markkort, og der skal være en entydig sammenhæng mellem udtagings-sted på markkortet og analyseresultat på analyseattesten.

Det gennemsnitlige fosfortal beregnes som det vægtede gennemsnit af markernes gennemsnitlige fosfortal base-ret på samtlige af virksomhedens jordprøver fra den seneste prøvetagning på markerne, som er taget senest 31. juli i den indeværende planperiode.

På virksomheder med JB-nr. 11 eller 12 korrigeres forøgelsen af fosforlofterne med en faktor svarende til den andel af virksomhedens harmoniarealer, der ikke er klassificeret som JB-nr. 11 eller 12 (se eksempel 18.2).

I Oversigt 18.3 kan du se, hvor meget du kan hæve din virksomheds fosforlofter i forhold til virksomhedens gennemsnitlige fosfortal.

Oversigt 18.3 Tillæg til virksomhedens fosforloft	
Gennemsnitligt fosfortal (Pt)	Tillæg til virksomhedens fosforloft
3,99 - 3,50	+ 1 kg P/ha
3,49 - 3,00	+ 2 kg P/ha
2,99 - 2,75	+ 4 kg P/ha
2,74 - 2,50	+ 6 kg P/ha
2,49 - 2,25	+ 8 kg P/ha
2,24 - 2,00	+ 10 kg P/ha
1,99 - 1,75	+ 12 kg P/ha
Under 1,75	+ 14 kg P/ha

I Eksempel 18.2 ses en beregning af, hvor meget en virksomheds fosforlofter kan hæves ved lave gennemsnitlige fosfortal.

Eksempel 18.2 Beregning af hævet fosforloft ved lave fosfortal

En virksomhed har et harmoniareal på 100 ha, og det gennemsnitlige fosfortal på virksomhedens harmoniarealer (dog ikke harmoniarealer med JB-nr. 11 og 12) er 3,2 Pt. Det svarer til en forøgelse på 2 kg P/ha (se Oversigt 18.2). Da 20 ha af det samlede harmoniareal er JB-11 og 12, skal forøgelsen af fosforloftet dog korrigeres med en faktor svarende til den andel af virksomhedens harmoniarealer, som disse arealer udgør. Forøgelse af fosforloftet beregnes på følgende måde:

$$((100 \text{ ha} - 20 \text{ ha}) / 100 \text{ ha}) \times 2 \text{ kg P/ha} = \underline{1,6 \text{ kg P/ha}}$$

Havde virksomheden i forvejen et fosforloft for den organiske gødning på 29 kg P/ha, kan fosforloftet for den organiske gødning hæves med 1,6 kg P/ha til 30,6 kg P/ha. Fosforloftet i kunstgødning kan tilsvarende hæves med 1,6 kg P/ha til 31,6 kg P/ha.

18.2.4 Fosforloft for økologiske svin

Hvis du har økologiske svin, er fosforloftet for de økologiske svins produktion af fosfor i husdyrgødning 33 kg fosfor pr. ha. De beregnede fosforlofter på besætninger med økologiske svin, skal indtastes manuelt i felt xxx. Se beregningseksempler i eksempel 18.5 og 18.6.

Hvis du har et økologisk sohold med et begrænset antal økologiske slagtesvin, kan der fastsættes et fosforloft for økologiske svin på 39 kg fosfor pr. ha. Det højere fosforloft på 39 kg fosfor pr. ha er fastsat af hensyn til et mindre antal økologiske producenter, der videresælger smågrise til opfødning og derfor hovedsageligt har søer, smågrise og polte. Det er en betingelse, at din virksomhed ifølge gødningsregnskabet for planperioden 2026/2027 har flere økologiske årssøer end økologiske producerede slagtesvin, der også indeholder produktionen af polte til virksomheden. Det er også en betingelse for det forhøjede fosforloft på 39 kg fosfor pr. ha, at du har oplyst SGAV om dyreholdet senest den 15. august 2026.

De særlige fosforlofter for økologiske svin gælder kun for husdyrgødningen på de virksomheder, hvor husdyrgødningen er produceret. Hvis gødningen overføres til en anden virksomhed, vil fosforloftet for den overførte gødning følge loftet på de arealer, som gødningen overføres til.

Det er kun gødningen fra økologiske svin, der er produceret på ejendommen, der har et højere fosforloft. Hvis du har anden gødning til rådighed, f.eks. gødning fra andre dyregrupper på ejendommen eller gødning, der er overført til virksomheden, gælder fosforloftet for økologiske svin for den andel fosfor, der stammer fra økologiske svin på ejendommen. Fosforloftet for den øvrige fosfor fastsættes som beskrevet i afsnit 18.1 og 18.2.

Bemærk at du ikke kan anvende forhøjet fosforloft for lave fosfortal (2.3) og økologiske svin (2.4) samtidigt.

18.2.5 Fosfor til rådighed for tildeling

Mængden af fosfor til rådighed for tildeling beregnes ud fra den producerede mængde husdyrgødning korrigeret for lagerforskydninger primo og ultimo i den pågældende planperiode samt den mængde, der er afgivet og modtaget i løbet af planperioden. Gødning afsat af udegående dyr medregnes som tildelt, såfremt det afsættes på arealer, der kan medregnes som harmoniarealer.

I opgørelsen af mængden af fosfor, der er til rådighed for tildeling, indgår alle gødningstyper. Således indgår både husdyrgødning, anden organisk gødning, kunstgødning og bioaske. Der gælder dog undtagelser for fosfor i kunstgødning og bioaske, tildelt på arealer, som ikke medregnes som harmoniarealer (se afsnit 18.5.1). Der korrigeres for lagerforskydninger, således at fosfor, der ligger på lager ved planperiodens afslutning, ikke medregnes som værende til rådighed for tildeling.

18.2.6 Fradrag for fosfor tildelt ikke-harmoniarealer

Du kan i de nedenfor beskrevne tilfælde fratrække fosfor fra kunstgødning og bioaske, der er udbragt på arealer, som ikke medregnes som harmoniarealer, i din virksomheds forbrug af fosfor. Ligeledes kan gødning tilført væksthuse fratrækkes, hvis den ansvarlige for driften vælger at arealerne i væksthuse ikke er harmoniarealer.

18.5.1.1 Afgrøder i væksthuse, planteskoler, lukkede systemer m.m.

For kunstgødning og bioaske, som er tildelt i åbne systemer som væksthuse, plasthuse og tunneller, planteskoler, planteskolekulturer og containerpladser, vedplanter og lignende, fastsættes den mængde fosfor, som kan fratrækkes ved beregningen af den forbrugte mængde fosfor, som det dyrkede areal angivet i ha med mindst to decimaler ganget med fosfornormen for den pågældende afgrøde under anvendelse af de fosfornormer, der fremgår af bilag x.

For gødning, som er tildelt stationære væksthuse, hvor ansvarlig for driften har valgt, at arealet ikke er harmoniareal, fastsættes den mængde fosfor, som kan fratrækkes ved beregningen af den forbrugte mængde fosfor, som det dyrkede areal angivet i ha med mindst to decimaler ganget med den tildelte mængde fosfor fratrækket den mængde fosfor, som forlader det lukkede system i f.eks. det afdrevne vækstmedie, se bilag x.

18.5.1.2 Grøntsager på friland

For kunstgødning og bioaske, som er forbrugt ved dyrkning af mindst fire hold grøntsager på friland (grøntsager uden overdække eller under fast eller mobilt overdække) på det samme areal og inden for den samme planperiode, fastsættes den mængde fosfor, som kan fratrækkes ved beregningen af den forbrugte mængde fosfor, som det dyrkede areal angivet i ha med mindst to decimaler ganget med en fosfornorm på 60 kg fosfor pr. ha pr. plan-periode. Det gælder for afgrøder med afgrødekoderne 400-413, 415-418, 420-424, 429-432, 434 eller 450, se bilag x, som f.eks. visse arealer med salat, baby leaves, hovedsalat og radiser. Minimum fire hold grøntsager på det samme areal betyder, at der skal udsås eller udplantes nye planter mindst fire gange på det samme areal i den samme planperiode.

18.5.1.3 Dyrkede skovarealer, juletræer og pyntegrønt

For fosfor fra kunstgødning eller bioaske tildelt på arealer i skove, som er omfattet af definitionen af afgrødekoderne 581-588 eller 591-594, fastsættes den mængde fosfor, som kan fratrækkes ved beregningen af den forbrugte mængde fosfor, som det dyrkede skovareal angivet i ha med mindst to decimaler ganget med fosfornormen for den pågældende afgrøde under anvendelse af de fosfornormer, der fremgår af bilag x.

Har virksomheden i en eller flere af planperioderne 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024, 2024/2025 eller 2025/2026 ikke tildelt skovarealet fosfor, kan der i Udlednings- og Gødningsregnskabet fratrækkes fosfor svarende til skovarealet ganget med skovarealets fosfornorm for hver planperiode uden tildeling af fosfor. Skovarealerne skal i hver plan-periode have en af afgrødekoderne 581-588 eller 591-594. Der skal regnes med mindst to decimaler. Som eksempel kan der i planperioden 2025/2026 maksimalt tildeles 60 kg fosfor pr. ha fra kunstgødning eller bioaske til afgrødekoderne 583, juletræer og pyntegrønt, JB 1+3, hvis skovarealet ikke har fået tildelt fosfor i de fem forudgående planperioder, idet fosfornormen er 10 kg fosfor pr. ha.

18.5.1.4 Afgrøder på øvrige ikke-harmoniarealer

For fosfor fra kunstgødning eller bioaske tildelt på øvrige ikke-harmoniarealer med afgrøder, som er omfattet af en kvælstofnorm eller en fosfornorm, og som ikke er omfattet af tilfældene i afsnit 18.3.1.1 til 18.3.1.3, fastsættes den mængde fosfor, som kan fratrækkes ved beregningen af den forbrugte mængde fosfor, som den forbrugte mængde fosfor fra kunstgødning og bioaske på de øvrige ikke-harmoniarealer. Du skal dog være opmærksom på, at hvis du har både harmoniarealer og øvrige ikke-harmoniarealer, kan du maksimalt fratrække den mængde fosfor, der svarer til den forholds-mæssige andel af de øvrige ikke-harmoniarealer i forhold til det samlede harmoniareal plus de øvrige ikke-harmoniarealer, da det

antages, at den forbrugte mængde fosfor i kunstgødning og bioaske er fordelt ensartet på hele harmoniarealet og de øvrige ikke-harmoniarealer med afgrøder, som er omfattet af en kvælstofnorm eller en fosfornorm.

18.2.1 Beregning af fosforloft og fosforarealkrav

Når du tildeler gødning til din virksomheds harmoniarealer, skal din virksomheds fosforloft og det samlede fosforarealkrav beregnes. Kravet gælder for al gødning der indeholder fosfor (husdyrgødning, anden organisk gødning, kunstgødning og bioaske). Du kan i afsnit 18.1-18.4 se de forhold der kan påvirke dit fosforloft. for planperioden 2026/2027.

Fosforproduktionen for din virksomhed bliver automatisk beregnet i Udlednings- og Gødningsregnskabet på basis af indberettede oplysninger om antal årdsdyr/producerede dyr, dyretyper, staldsystemer og gødningstyper. På baggrund af produceret husdyrgødning, indkøbt og fraførte fosforkilder samt lagerforskydninger beregnes mængden af fosfor der er til rådighed for tildeling.

Du beregner din virksomheds samlede fosforarealkrav som summen af fosfor til rådighed divideret med virksomhedens fosforloft.

Det samlede fosforarealkrav er det harmoniareal, som din virksomhed som minimum skal have til rådighed i forhold til den samlede mængde fosfor til rådighed for tildeling. I eksempel 18.3 – 18.5 vises eksempler på, hvor meget fosfor en virksomhed kan bringe ud, ud fra forskellige forudsætninger. Fosforarealkravet må ikke overstige virksomhedens harmoniareal.

Eksempel 18.3 Beregning for en virksomhed			
	Fosforloft	ha	Kg P total
Samlet harmoniareal	29 kg P/ha	200	$(200-40) \cdot 29 = 4.640 \text{ kg P}$
Heraf skærpet	28 kg P/ha	40	$40 \cdot 28 = 1.120$
Korrigeret fosforloft	$5.760/200 = 28,8 \text{ kg P/ha}$	200	5.760 kg P
Hævet fosforloft (korrigeret for lave fosfortal)	Fosfortal + $= 28,8+1 = 29,8 \text{ kg P/ha}$	200	5.960 kg P

Eksempel 18.4 Hvis virksomheden i Eksempel 18.4 har økologiske svin vil beregningen se således ud				
	Fosforloft	Indtastningsfelt	ha	Kg P total
Økologiske svin (ikke andre P-kilder)	33 kg P/ha	xxx	200	6.600 kg P
Økologiske svin producerer 80 pct. af P på virksomheden	$33 \cdot 0,8 + 28,8 \cdot 0,2 = 32,16 \text{ kg P/ha}$	xxx	200	6.432 kg P

Eksempel 18.5 Hvis virksomheden i Eksempel 18.4 har økologiske søer med smågrise				
	Fosforloft	Indtastningsfelt	ha	Kg P total
Økologiske søer med smågrise (ikke andre P kilder)	39 kg P/ha	xxx	200	7.800 kg P
Økologiske søer med smågrise producerer 80 pct. af P på virksomheden	$39 \cdot 0,8 + 28,8 \cdot 0,2 = 36,96$ kg P/ha	xxx	200	7.392 kg P

Virksomhedens fosforloft er grundlæggende 29 kg fosfor pr. ha på arealer uden for arealer med skærpet fosforloft, og 28 kg fosfor pr. ha på arealer med skærpet fosforloft. Virksomhedens korrigerede fosforloft er således altid et vægtet gennemsnit heraf. Dette fosforloft kan hæves, hvis der er lave fosfortal på ejendommen, eller hvis ejendommen har økologiske svin. Begge undtagelser kan ikke anvendes samtidigt. Hvis indtastningsfelt xxx anvendes, vil indtastningsfelterne xxx og xxx ikke kunne anvendes. I tilfælde, hvor fosfor fra de økologiske svin ikke udgør hele fosforkilden, vægtes fosforloftet med det korrigerede fosforloft i forhold til, hvor stor andel af den totale fosfortilførsel, der kommer fra økologiske svin på ejendommen.

19. Kvælstoftildeling til arealer uden udledningskvote

Der er fastsat særlige regler for landbrugsarealer, der ikke indgår i din udledningsberegning. Hvilke arealer det drejer sig om, kan du se i tabel X. Det vil også fremgå af dit Udlednings- og Gødningsregnskab, hvilke arealer der ikke indgår. Disse arealer indgår således ikke i beregningen af basisudvaskningsgrænsen eller udledningskvoten, men der gælder derimod særlige regler for forbruget af kvælstof og fosfor på arealerne.

19.1 Forbrug af kvælstof og fosfor på arealerne

Du må på de pågældende arealer ikke tildele mere kvælstof og fosfor pr. hektar, end hvad de fastsatte standardnormer for afgrøderne foreskriver. Du kan se de gældende standardnormer for alle afgrøder i bilag xx.

Det betyder, at hvis du har et areal på 2 hektar, hvor du dyrker gulerødder, så må du ikke tildele mere kvælstof end 2 hektar x 125 kg N pr. hektar = 250 kg N og 2 x 35 kg P pr. hektar = 70 kg P på din mark med gulerødder.

Du skal indregne at forfrugtsværdien for den afgrøde, der stod på marken året før.

Har du eksempelvis haft broccoli på marken året før, skal du fratrække 25 kg kvælstof pr. ha fra standardnormen.

Du skal være opmærksom på, at det kun er den mineralske andel af den gødningstype, du anvender på arealerne, der indgår i opgørelsen af, om du på markniveau overholder kvælstofnormen. Det vil sige, at hvis du eksempelvis kun gøder med en organisk gødning, hvor den mineralske andel udgør 70 procent, så kan du tildele din mark med gulerødder 178 kg i total N pr. hektar og stadigvæk overholde standardnormen på 125 kg pr. hektar.

For fosfor er det den samlede mængde fosfor tildelt på marken, der indgår i beregningen af, hvor meget fosfor du samlet set har brugt.

19.2 Frist for indberetning

Selvom arealerne ikke indgår i beregningen af din udledning og udvaskning, skal du stadigvæk indberette dit forbrug af gødning på dem. Det skal du gøre på markniveau med angivelse af de totale mængder af kvælstof i de forskellige typer af gødning, du har tildelt i løbet af planperioden.

Dette skal indberettes i dit Udlednings- og Gødningsregnskab senest den 31. marts 2028.

19.3 Harmonikrav

Selv om arealerne ikke indgår i udledningsberegningen, kan de være harmoniarealer. Hvis de er harmoniarealer, vil kvælstof i organisk gødning tildelt på dem blive medregnet i opgørelsen af det organiske kvælstofarealkrav. Fosfor fra både organisk og uorganisk gødning vil blive medregnet i opgørelsen af fosforarealkravet. Den mineralske andel af gødningen er uden betydning for opgørelsen af harmonikravene. Du kan læse mere om harmonikrav i kapitel 17.

TABEL OVER AFGRØDEKODER - UDESTÅR

20. Dyrkningsrelaterede tiltag

[Kapitel udestår]

21. Generelle oplysninger

[Kapitel udestår]

22. Ordliste

Begreb	Ordforklaring
Basisudvaskningsgrænse	Basisudvaskningsgrænsen er en grænse for den tilladte udvaskning af kvælstof fra rodzonen fra virksomhedens basisudvaskningsgrænseareal. Der beregnes en samlet basisudvaskningsgrænse for virksomheden. Erstatte tidligere krav om pligtige- og husdyrefterafgrøder.
Basisudvaskningsgrænse-areal	Basisudvaskningsgrænsearealet består af arealer med etårige afgrøder uden et væsentligt kvælstofoptag om efteråret i høståret. Det areal som ligger til grund for beregning af basisudvaskningsgrænsen. Svarer til efterafgrødegrundarealet i den tidligere kvælstofregulering.
Kvælstofreducerende virkemidler (også kaldet virkemidler)	En virksomhed kan reducere udledningen og udvaskningen fra en mark ved at anvende kvælstofreducerende virkemidler på marken. Kvælstofreducerende virkemidler kan være efterafgrøder, mellemafgøder eller tidlig såning af vinterafgrøder. Præcisionsgødskning (tidligere kaldet præcisionslandbrug) kan også anvendes som et kvælstofreducerende virkemiddel.
Kvælstofretention (også kaldet retention)	Retentionen er et udtryk for den kvælstoffjernelse, der sker via naturlige processer, inden kvælstoffet når kysten. En lav retention betyder en lille fjernelse. Høj retention, betyder, der fjernes meget.
Kvælstofudledning (også kaldet udledning)	Angiver kvælstofudledningen til kyst. Kvælstofudledningen fra virksomhedens marker beregnes med afsæt i udvaskningsberegneren, som beregner kvælstofudvaskningen fra rodzonen fra den enkelte mark. Fra rodzonen og ud til kysten er det retentionen, der afgør den endelige udledning til kystvandet.
Kvælstofudvaskning (også kaldet udvaskning)	Kvælstofudvaskning fra rodzonen. Markernes udvaskning beregnes med udvaskningsberegneren på grundlag af markens størrelse, afgrøde, kvælstof, afstrømning, jordbund og kvælstofreducerende virkemidler.
Markberegnet udledningskvote	Den markberegnete udledningskvote i et kystvandområde for planperioden beregnes som summen af udledningsgrænser på virksomhedens udledningskvoteareal i et kystvandområde.
Opsparing af udledningskvote	En virksomhed kan opspare udledningskvote i et kystvandområde, når virksomhedens udledning er mindre end udledningskvoten.
Planlægningsværktøj til udledningsbaseret markregulering	Planlægningsværktøj hvor landbruger på baggrund af sin markplan kan få beregnet den markberegnete udledningskvote og basisudvaskningsgrænse for den kommende planperiode (1. januar – 31. december), såfremt markplanen ikke ændrer sig. Der er også mulighed for at beregne den forventede udledning og udvaskning ved at berige planen med oplysninger om gødskning, vinterplantedække og virkemidler.
Planperioden	I udledningsbaseret markregulering følger planperioden kalenderåret fra 1. januar til 31. december.
Præcisionsgødskning	Præcisionsgødskning er et kvælstofreducerende virkemiddel. Det har tidligere heddet præcisionslandbrug.
Præcisionsteknologi	Præcisionsteknologi anvendes som term for, hvor man via landbrugsmaskinernes datalogning kan dokumentere etableringsdatoen for etablering af efterafgrøder, for at få større eller mindre kvælstofreducerende effekt. Jo tidligere efterafgrøder etableres, jo større effekt har efterafgrøden på udvaskningen fra marken.
Register for Udlednings- og Gødningsregnskab (RUG)	Register hvor den, der driver virksomhed med land- og skovbrugsaktiviteter eller kombinationer heraf, skal registrere sin virksomhed, når særlige kriterier er opfyldt. Det er en videreførelse af det tidligere Register for Gødningsregnskab.

Retentionskort	Retentionskortet viser, hvor stor en andel af det kvælstof, der udvaskes fra markerne, som bliver omsat eller tilbageholdt, inden det når til kystvandet.
TastSelv	Digital selvbetjeningsløsning, hvor man fx kan finde Planlægningsværktøjet til udledningsbaseret markregulering samt indberette oplysninger og tilgå virksomhedens Udlednings- og Gødningsregnskab.
Udlednings- og gødningsregnskab (UGR)	Beregner og giver overblik over virksomhedens krav i den udledningsbaserede markregulering og overholdelsen af kravene på baggrund af indberetning af en række oplysninger om driften på markerne. Regnskabet indeholder også indberetninger af dyr, stalde, forbrug samt hvad der modtages og afsættes af gødning.
Udledningsbaseret markregulering (UMR)	Navnet på den nye kvælstofregulering, der træder i kraft i 1. januar 2027.
Udledningsgrænse	Udledningsgrænserne angiver, hvor meget kvælstof der må udledes pr. hektar markareal til kystvandene.
Udledningskvote	Udledningskvoten for en virksomhed er den maksimale mængde kvælstof, der samlet set må udledes fra virksomhedens marker (udledningskvotearealet) i planperioden inden for et kystvandopland.
Udledningskvoteareal	Det samlede areal af virksomhedens marker i et kystvandopland, der er kvotegivende arealer med kvotegivende aktiviteter og hvorpå der ikke er søgt en række specifikke ekstensiveringsindsatser og udtagningsordninger.
Udledningskvoteopsparing	Her kan virksomheden se opsparet udledningskvote for hvert kystvandopland. Fremgår af Udlednings- og gødningsregnskabet.
Udvaskningsberegner	Beregner udvaskningen af kvælstof fra rodzonen for den enkelte mark. I beregningen indgår markens størrelse, afgrøde og plantedække, kvælstoftildeling, afstrømning, jordbund og kvælstofreducerende virkemidler.

23. Bilag

1. Overgangsperioden
2. Husdyrnormer og korrektioner mv [ikke medtaget]
3. Afgrødetabeller mv.
 1. Tabel over kvotegivende areal og kvotegivende aktiviteter [foreløbig tabel]
 2. Tabel over udtagningsordninger
 3. Tabel over afgrøder der indgår basisudvaskningsgrænsearealet [foreløbig tabel]
 4. Tabel over inddelingsmodel for udvaskningskategori for hovedafgrøder [ikke medtaget]
4. Afgrødenormtabel [ikke medtaget]

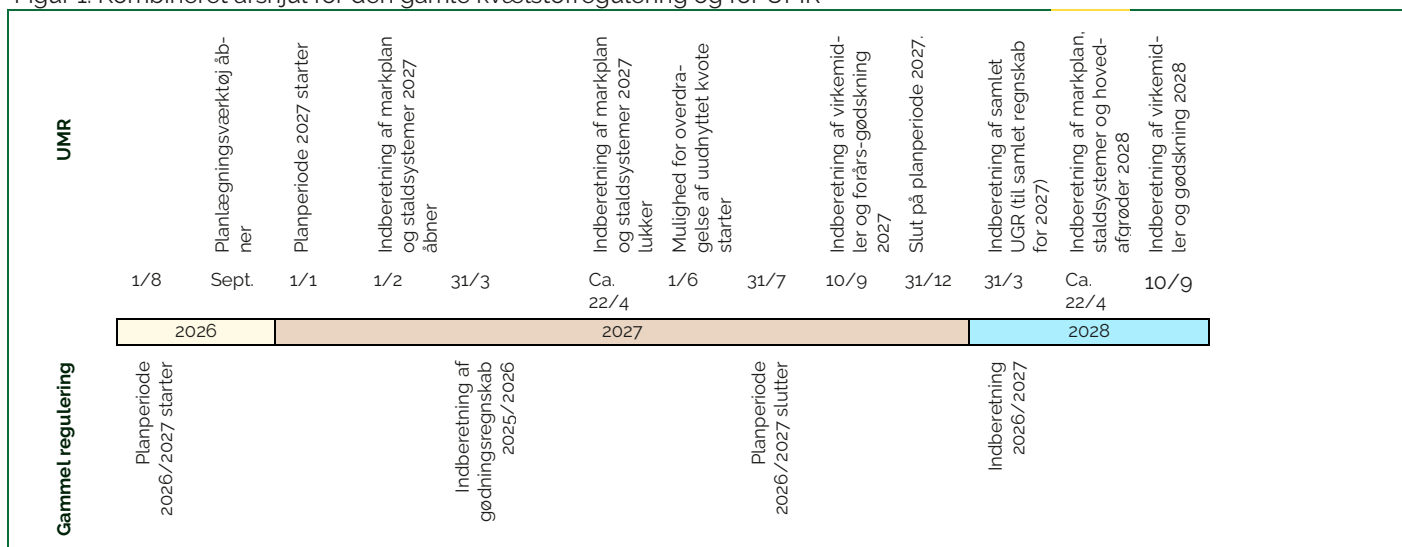
23.1 Bilag 1: Overgangsperioden

Den nye regulering træder i kraft og finder anvendelse fra 1. januar 2027 samtidig med, at den eksisterende regulering fortsætter frem til 1. august 2027 (herefter kaldet den gamle regulering). I overgangsperioden fra 1. januar – 31. juli 2027 skal du derfor overholde to regelsæt samtidig. Dvs. både regler om kvælstofkvote m.v. i den gamle regulering og regler om basisudvaskningsgrænse og udledningskvote m.v. i den nye regulering. Bilaget beskriver, hvad dette konkret stiller af krav til dig.

Årshjulet i overgangsperioden

Det særlige for overgangsperioden er, at du skal foretage indberetninger til den nye såvel som den gamle regulering sideløbende. Et kombineret årshjul ifm. overgangsåret er illustreret i figur 1.

Figur 1: Kombineret årshjul for den gamle kvælstofregulering og for UMR

2027:

I 2027 har du følgende frister, du skal være opmærksom på:

20. april (når ansøgningsrunden i fællesskemaet lukker): Frist for indberetning af markplan (markkort og hovedafgrøde) og staldsystemer i dit Udlednings- og Gødningsregnskab for planperioden 2027.

31. marts: Frist for indberetning af gødningsregnskabet for planperioden 2025/2026 under den gamle regulering.

1. juni: Her åbner muligheden for at overdrage udledningskvote i 2027 i dit Udlednings- og Gødningsregnskab, som er under UMR. Overdragelsen skal senest være indberettet den 31. marts 2028.

10. september: Frist for indberetning af virkemidler og forårgødsning i 2027 til dit Udlednings- og Gødningsregnskab (UGR) for planperioden 2027.

2028:

I 2028 drejer det sig om følgende, du skal være opmærksom på:

20. april (når ansøgningsrunden i fællesskemaet lukker): Indberetning af markplanen og af staldsystemer for planperioden 2028 til Udlednings- og Gødningsregnskabet (UGR).

31. marts: Frist for indberetning af gødningsregnskabet for planperioden 2026/2027 under den gamle regulering.

31. marts: Frist for indberetning af Udlednings- og Gødningsregnskabet for planperioden 2027.

1. juni: Her åbner muligheden for at overdrage udledningskvote i 2028 dit Udlednings- og Gødningsregnskab (UGR) under UMR. Overdragelsen skal senest være indberettet den 31. marts 2029.

10. september: Frist for indberetning af virkemidler og forårsgødsning i 2028 i dit Udlednings- og Gødningsregnskab (UGR) for planperioden 2028.

Hvad betyder det i praksis?

Herunder beskrives det, som du skal være særlig opmærksom på ift., hvad du gør i praksis i overgangsperioden. De to regelsæt gælder sideløbende, og reglerne skal overholdes både for planperioden 2026/2027 og planperioden 2027. Det betyder, at der skal indberettes forskelligt og i forskellige systemer alt efter, hvilket regelsæt oplysningerne gælder for.

Virkemidler

Her forstås efterafgrøder og alternativer etableret i efteråret 2026, som hører til gammel regulering og er blevet indberettet i Gødningskvote- og Efterafgrødeskemaet (GKEA) 2026 pr. 10. september 2026.

I UMR har virkemidler, altså efterafgrøder og alternativer, fra 2026 en indirekte effekt på udvaskningsberegningen i 2027 i form af afgrødeparameteren: Vinterplantedække efter forfrugt.

Vinterafgrøder

I planlægningsværktøjet for UMR (PUMR) vil vinterplantedækkets forfrugt (WP) have en fast værdi, men i Udlednings- og gødningsregnskabet (UGR) vil du skulle indberette, hvilken efterafgrøde, mellemafgrøde eller efterafgrøde med kvælstoffikserende arter, der var på hvilke marker, for at vinterplantedækkets forfrugt kan beregnes på baggrund af de faktiske efterafgrøder og alternativer fra 2026.

Her forstås den hovedafgrøde med høstår 2027, som er efterårsetableret i 2026. Den skal indberettes både i den gamle regulering og under UMR.

I den gamle regulering skal du indberette i GKEA 2027. Her skal hovedafgrøden for høstår 2027 danne grundlag for beregningen af din kvælstofkvote for planperioden 2026/2027, som efterfølgende skal indgå i dit gødningsregnskab.

I UMR skal du i markplanen i dit Udlednings- og Gødningsregnskab (UGR) indberette, hvilke vintersåede afgrøder du etablerede i 2026. Dine vinterafgrøder (f.eks. vinterrug) eller flerårige afgrøder fra efteråret 2026 har en indirekte effekt på udvaskningsberegningen i 2027.

Hovedafgrøde

Her forstås hovedafgrøden for høstår 2027, som du skal indberette både under den gamle og den nye regulering.

Du skal indberette hovedafgrøden i GKEA 2027. Her skal hovedafgrøden for høstår 2027 danne grundlag for beregningen af din kvælstofkvote for planperioden 2026/2027, som efterfølgende skal indgå i dit gødningsregnskab.

Du skal indberette hovedafgrøden i dit Udlednings- og Gødningsregnskab (UGR). Hovedafgrøden har indflydelse på din udledningskvote (om arealet har en kvotegivende aktivitet), din basisudvaskningsgrænse, og om arealet er et harmoniareal.

Indberetning af virkemidler og vinterafgrøder 10. september 2027

Kvælstofreducerende virkemidler og vinterplantedække i efteråret 2027 indberettes kun i dit Udlednings- og Gødningsregnskab (UGR), da den gamle regulering er ophørt pr. 31. juli 2027.

Opgørelse af normproduktion

Når du skal beregne din husdyrnormproduktion, er det på samme måde, som du kender det fra den gamle regulering. Det, der er anderledes, er, at normproduktionen dels skal beregnes for perioden 1. august 2026 til 31. juli 2027 til brug for gødningsregnskabet 2026/2027. Til denne beregning kan du bruge gødningsberegneren, hvor antal dyr, dyretype og staldtype indgår. Dels skal normproduktionen beregnes for perioden 1. januar til 31. december 2027 til brug for indberetning i Udlednings- og Gødningsregnskabet.

Startlager pr. 1. januar 2027

Vejledning om regulering af kvælstof og fosfor 2027 – udkast pr. 28/9-2026

Vær opmærksom på, at du, som er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, og som fortsætter med at være registreret i Register for Udlednings- og Gødningsregnskaber, skal opgøre dit startlager pr. 1. januar 2027 på baggrund af dit lager 1. august 2026 samt aktiviteter i efteråret 2026.

Indberetning om overførsel af gødning

For at undgå, at du skal indberette de samme oplysninger om overførsel af gødning fra én virksomhed til en anden i både det gamle gødningsregnskab og i dit Udlednings- og Gødningsregnskab (UGR) for perioden fra 1. januar - 31. juli 2027, kan den gødningskvittering, der åbner i januar 2027, håndtere kravene under både den gamle regulering og den nye. Det sparer dig for at skulle dobbeltindberette overførsel af gødning. Hvilke overførsler, der kun hører til den gamle regulering eller kun den nye regulering eller begge på samme tid, håndteres ved, at gødningsoverførslerne dateres.

Gødsugning

Den gødsugning, du foretager i efteråret 2026, skal indberettes med det samlede forbrug af gødning i gødningsregnskabet for 2026/2027.

Den gødning, du udbringer i perioden fra 1. januar til og med 31. juli 2027, skal både indberettes i gødningsregnskabet for 2026/2027 og i dit Udlednings- og Gødningsregnskab under UMR. For planperioden 2026/2027 vil det være en del af indberetningen 31. marts 2028. Under UMR skal du være opmærksom på, at gødsukningen for første halvår af 2027 skal indberettes den 10. september 2027 på markniveau.

Figur 2: Hvor skal udbragt gødning tælle med henne?

Frister indberetning												
	1/8	30/9	1/1	1/2	31/3	31/7	1/8	Frist indberetning af for- årgødsugning i UGR	10/9	30/9	31/12	Frist indberetning af efter- årgødsugning i UGR Frist UGR 2027 Frist GR 2026/2027
Gødning udbragt i denne periode hører til:	2026			2027				2028				
	År			2026				2027				
	Høstår			2027				2028				
	GR	Planperi- ode	2026/2027 + evt forlænget planperiode									
	UGR	Planperi- ode	2027 forår				2027 efterår					
GR 2026/2027			Både GR 2026/2027 & UGR 2027				UGR 2027					

Reduktioner i kvælstofkvoten

Hvis du har en reduktion i kvælstofkvoten pga. overtrædelser af den gamle efterafgrøderegulering i planperioden 2026/2027, medfører det ikke en reduktion i udledningskvoten i 2027 under UMR.

I den gamle efterafgrøderegulering har du haft mulighed for at få en reduktion i din kvælstofkvote på hhv. 110/175 kg. N/ha i indeværende planperiode i stedet for at etablere efterafgrøder. Det vil for planperioden 2026/2027 betyde, at du skal foretage reduktionen i gødningsanvendelsen i kalenderåret 2027, dvs. foråret 2027. Reduktionen vil dermed også tælle med som reduceret gødningsanvendelse i dit udlednings- og gødningsregnskab i UMR i 2027. Udledningskvoten for 2027 under UMR reduceres ikke.

Økologisk Arealtilskud (ØA Bio)

Med UMR skal der ikke længere beregnes et kvælstofloft for udnyttet N. Det har betydning for støttebetingelserne under ØA Bio, hvor du skal overholde et kvælstofloft på 107 kg udnyttet N/ha i forhold til basistilskuddet. Hvis du søger kvælstof-tillæg under ØA, er loftet 65 kg N/ha. Den nuværende model for ØA Bio ift. kvælstoflofter fortsætter som hidtil i 2027, hvilket betyder, at ØA BIO indgår i gødningsregnskabet for planperioden 2026/2027, men ikke i UMR 2027. Det betyder også, at hvis du i 2027 søger ØA Bio, skal du indsende skemaerne Gødningskvote og Efterafgrøder (GKEA) samt gødningsregnskabet, jf. de nuværende (gamle) regler i forhold til planperioden 2026/2027. Reglerne for ØA Bio ændres først til 2028, hvor der derefter ikke længere vil være et kvælstofloft ift. udnyttet N/ha.

Overblik

I figur 3 herunder kan du se et overblik over de ovenfor beskrevne elementer i forhold til indberetning for hhv. 2026/2027 og 2027.

Figur 3: Overblik over indberetninger for hhv. planperioden 2026/2027 og 2027:

	GKEA 2027	GR 26/27	UGR 2027
Markkort	x		x
Hovedafgrøde 2027	x		x
Kvælstofreducerende virkemidler 2027			x
Vinterplantedække 2027			x
Forbrugt gødning		x samlet	x på markniveau

Gødningskvote og Efterafgrøder (GKEA) og Udlædnings- og Gødningsregnskab (UGR) findes i Styrelsens Tast selv. Gødningsregnskabet (GR) og Gødningsberegneren findes på "Gødnings og Husdyrindberetningen" (GHI) på siden Landbrugsindberetning.dk.

23.2 Bilag 2: Husdyrnormer

[ikke medtaget]

23.3 Bilag 3: Foreløbige afgrødetabeller mv.

Tabel 23.3.1: Kvotegivende areal og kvotegivende aktivitet

Afgrødekode	Navn	Kvotegivende aktivitet	Kvotegivende areal
1	Vårbyg	Ja	Ja
2	Vårhvede	Ja	Ja
3	Vårhavre	Ja	Ja
4	Blanding af vårsåede arter	Ja	Ja
5	Majs til modenhed	Ja	Ja
6	Vårhvede, brødhvede	Ja	Ja
7	Korn + bælgsæd under 50% bælgsæd	Ja	Ja
8	Vårspelt	Ja	Ja
9	Vinterspelt	Ja	Ja
10	Vinterbyg	Ja	Ja
11	Vinterhvede	Ja	Ja
13	Vinterhvede, brødhvede	Ja	Ja
14	Vinterrug	Ja	Ja
15	Vinterhybridrug	Ja	Ja
16	Vintertriticale	Ja	Ja
17	Blanding af efterårssåede arter	Ja	Ja
18	Korn og bælgsæd (over 50 % bælgsæd)	Ja	Ja
19	Majs til modenhed med græsudlæg	Ja	Ja
21	Vårraps	Ja	Ja
22	Vinterraps	Ja	Ja
23	Rybs	Ja	Ja
24	Solsikke	Ja	Ja
25	Sojabønner	Ja	Ja
26	Linser	Ja	Ja
27	Kikærter	Ja	Ja
30	Ærter	Ja	Ja

31	Hestebønner	Ja	Ja
32	Lupin	Ja	Ja
35	Bælgsæd, flerårig blanding	Ja	Ja
36	Bælgsæd, andre typer til modenhed blanding	Ja	Ja
40	Oliehør	Ja	Ja
41	Spindhør	Ja	Ja
42	Hamp	Ja	Ja
51	Blanding bredbladet afgrøde, frø/kerne	Ja	Ja
52	Quinoa	Ja	Ja
53	Boghvede	Ja	Ja
54	Bælgsæd blanding	Ja	Ja
55	Vårrug	Ja	Ja
56	Vårtriticale	Ja	Ja
57	Vinterhavre	Ja	Ja
58	Sorghum	Ja	Ja
70	Vårbyg, efterårssået	Ja	Ja
71	Vårhvede, efterårssået	Ja	Ja
72	Vårhavre, efterårssået	Ja	Ja
101	Rajgræsfrø, alm.	Ja	Ja
102	Rajgræsfrø, alm. 1. år, efterårsudlagt	Ja	Ja
103	Rajgræsfrø, ital.	Ja	Ja
104	Rajgræsfrø, ital. 1. år efterårsudlagt	Ja	Ja
105	Timohefrø	Ja	Ja
106	Hundegræsfrø	Ja	Ja
107	Engsvingelfrø	Ja	Ja
108	Rødsvingelfrø	Ja	Ja
109	Rajsvingelfrø	Ja	Ja
110	Svingelfrø, bakke- (tidl. Stivbladet)	Ja	Ja
111	Svingelfrø, strand-	Ja	Ja
112	Engrapgræsfrø (marktype)	Ja	Ja

113	Engrapsgræsfrø (plænetype)	Ja	Ja
114	Rapgræsfrø, alm.	Ja	Ja
115	Hvenefrø, alm. og krybende	Ja	Ja
116	Rajgræs, hybrid	Ja	Ja
117	Rajgræs, efterårsudl. hybrid	Ja	Ja
118	Rajsvingelfrø, efterårsudlagt	Ja	Ja
120	Kløverfrø	Ja	Ja
121	Bælgplanter, frø	Ja	Ja
122	Kommenfrø	Ja	Ja
123	Valmuefrø	Ja	Ja
124	Spinatfrø	Ja	Ja
125	Bederoefrø	Ja	Ja
126	Blanding af markfrø til udsæd	Ja	Ja
127	Lucernefrø	Ja	Ja
149	Kartofler, lægge- (certificerede)	Ja	Ja
150	Kartofler, lægge- (egen opformering)	Ja	Ja
151	Kartofler, stivelses-	Ja	Ja
152	Kartofler, spise- (pakkeri, vejsalg)	Ja	Ja
154	Kartofler, spise- (proces, skrællet kogte)	Ja	Ja
155	Kartofler, pulver/granules-	Ja	Ja
156	Kartofler, friteret/chips/pommes frites	Ja	Ja
157	Kartofler, spise- tidligt høstede med efterafgrøder	Ja	Ja
160	Sukkerroer til fabrik	Ja	Ja
161	Cikorierødder	Ja	Ja
162	Blanding, andre industriafr.	Ja	Ja
170	Græs til fabrik (omdrift)	Ja	Ja
171	Lucerne, slæt	Ja	Ja
172	Lucernegræs, over 25% græs til slæt inkl. eget foder	Ja	Ja
173	Kløver til slæt	Ja	Ja
174	Kløvergræs til fabrik	Ja	Ja

Vejledning om regulering af kvælstof og fosfor 2027 – udkast pr. 28/9-2026

180	Gul sennep	Ja	Ja
182	Blanding af oliearter	Ja	Ja
210	Vårbyg, helsæd	Ja	Ja
211	Vårhvede, helsæd	Ja	Ja
212	Vårhavre, helsæd	Ja	Ja
213	Blandkorn, vårsået, helsæd	Ja	Ja
214	Korn og bælgssæd, helsæd, under 50% bælgssæd	Ja	Ja
215	Ærtehelssæd	Ja	Ja
216	Majshelssæd	Ja	Ja
217	Korn og bælgssæd, helsæd (over 50 % bælgssæd)	Ja	Ja
218	Majshelssæd med græsudlæg	Ja	Ja
220	Vinterbyg, helsæd	Ja	Ja
221	Vinterhvede, helsæd	Ja	Ja
222	Vinterrug, helsæd	Ja	Ja
223	Vintertriticale, helsæd	Ja	Ja
224	Blandkorn, efterårsået helsæd	Ja	Ja
225	Vårrug, helsæd	Ja	Ja
230	Blanding af vårkorn, grønkorn	Ja	Ja
234	Korn og bælgssæd, grønkorn, under 50% bælgssæd	Ja	Ja
235	Blanding af vinterkorn, grønkorn	Ja	Ja
236	Græs med kløver/lucerne, under 50 % bælgpl. (omdrift) efterårsudlagt i vinterkorn til grønkorn	Ja	Ja
237	Græs med kløver/lucerne, over 50 % bælgpl. (omdrift) efterårsudlagt i vinterkorn til grønkorn	Ja	Ja
247	Miljøtilsagn, græs (0 N), omdrift	Ja	Ja
250	Permanent græs, meget lavt udbytte	Ja	Ja
251	Permanent græs, lavt udbytte	Ja	Ja
252	Permanent græs, normalt udbytte	Ja	Ja
254	Miljøtilsagn, græs (0 N), permanent	Ja	Ja
255	Permanent græs, under 50% kløver/lucerne	Ja	Ja
256	Permanent kløvergræs, over 50% kløver/lucerne	Ja	Ja

257	Permanent græs, uden kløver	Ja	Ja
259	Permanent græs, fabrik, over 6 tons	Ja	Ja
260	Græs med kløver/lucerne, under 50 % bælgl. (omdrift)	Ja	Ja
261	Kløvergræs, over 50% kløver (omdrift)	Ja	Ja
262	Lucernegræs, over 50% lucerne (omdrift)	Ja	Ja
263	Græs uden kløvergræs (omdrift)	Ja	Ja
264	Græs og kløvergræs uden norm, under 50 % kløver (omdrift)	Ja	Ja
266	Græs under 50% kløver/lucerne, ekstremt lavt udbytte (omdrift)	Ja	Ja
267	Græs under 50% kløver/lucerne, meget lavt udbytte (omdrift)	Ja	Ja
268	Græs under 50% kløver/lucerne, lavt udbytte (omdrift)	Ja	Ja
269	Græs, rullegræs	Ja	Ja
270	Græs til udegrise, omdrift	Ja	Ja
271	Rekreative formål	Nej	Ja
272	Permanent græs til fabrik	Ja	Ja
273	Lucerne til fabrik	Ja	Ja
274	Permanent lucernegræs over 25% græs, til fabrik	Ja	Ja
276	Permanent græs og kløvergræs uden norm, under 50 % kløver	Ja	Ja
277	Kløver til fabrik	Ja	Ja
278	Permanent lucerne og lucernegræs over 50% lucerne	Ja	Ja
279	Permanent kløvergræs til fabrik	Ja	Ja
280	Fodersukkerroer	Ja	Ja
281	Kålroer	Ja	Ja
282	Fodermarvkål	Ja	Ja
283	Fodergulerødder	Ja	Ja
284	Græs med vikke og andre bælglplanter, under 50 % bælgl.	Ja	Ja
285	Græs og kløvergræs uden norm, over 50 % kløver (omdrift)	Ja	Ja

Vejledning om regulering af kvælstof og fosfor 2027 – udkast pr. 28/9-2026

286	Permanent græs og kløvergræs uden norm, over 50 % kløver	Ja	Ja
287	Græs til udegrise, permanent	Ja	Ja
299	Permanentgræs med blomster uden norm	Ja	Ja
305	Permanent græs, uden udbetaling af økologi-tilskud	Ja	Ja
306	Græs i omdrift, uden udbetaling af økologi-tilskud	Ja	Ja
310	Brak, slåning	Ja	Ja
311	Skovrejsning på tidl. landbrugsjord 1	Nej	Nej
312	20-årig udtagning	Nej	Nej
316	20-årig Udtagning med fastholdelse, ej landbrugs-areal	Nej	Nej
317	Vådområder med udtagning	Nej	Nej
318	Miljøtilsagn, ej udtagning, ej landbrugsareal	Nej	Nej
319	Miljøtilsagn, udtagning, ej landbrugsareal	Nej	Nej
321	Miljøtiltag, ej landbrugsarealer	Nej	Nej
322	Minivådområder, projektilsagn	Nej	Nej
324	Blomsterbrak	Ja	Ja
326	Ej landbrug, MSO, omlagt fra permanent græs	Nej	Nej
327	Markbræmme, på omdrift, slåning	Nej	Nej
328	Markbræmme, på omdrift, med blomsterblanding	Nej	Nej
342	Bestøverbrak	Ja	Ja
345	Brak langs vandløb og søer, slåning (alternativ til efterafgrøder)	Ja	Ja
361	Ikke støtteberettiget landbrugsareal	Nej	Nej
362	Paludikultur, omdriftsgræs	Nej	Nej
363	Paludikultur, permanent græs	Nej	Nej
400	Asieagurker	Nej	Nej
401	Asparges	Nej	Nej
402	Bladselleri	Nej	Nej
403	Blomkål	Nej	Nej
404	Broccoli	Nej	Nej

405	Courgette, squash	Nej	Nej
406	Grønkål	Nej	Nej
407	Gulerod	Nej	Nej
408	Hvidkål	Nej	Nej
409	Kinakål	Nej	Nej
410	Knoldselleri	Nej	Nej
411	Løg	Nej	Nej
412	Pastinak	Nej	Nej
413	Rodpersille	Nej	Nej
415	Porre	Nej	Nej
416	Rosenkål	Nej	Nej
417	Rødbede	Nej	Nej
418	Rødkål	Nej	Nej
420	Salat (friland)	Nej	Nej
421	Savoykål	Nej	Nej
422	Spinat	Nej	Nej
423	Suktermajs	Ja	Ja
424	Ærter, konsum	Ja	Ja
425	Suktermajs med græsudlæg	Ja	Ja
426	Bønner, andre	Nej	Nej
427	Babyleaves	Nej	Nej
428	Spidskål	Nej	Nej
429	Jordskokker, konsum	Nej	Nej
430	Bladpersille	Nej	Nej
431	Purløg	Nej	Nej
432	Krydderurter (undtagen persille og purløg)	Nej	Nej
434	Grøntsager, andre (friland)	Nej	Nej
435	Knoldfennikel	Nej	Nej

440	Solhat	Ja	Ja
448	Medicinpl., en- og toårige	Ja	Ja
449	Medicinpl., stauder	Ja	Ja
450	Grøntsager, blandinger	Nej	Nej
479	Høsegård, omdriftsgræs	Ja	Ja
482	Skovlandbrug med permanent græs	Ja	Ja
483	Skovlandbrug med græs i omdrift	Ja	Ja
484	Skovlandbrug med omdriftsafgrøder	Ja	Ja
485	Skovlandbrug med permanente afgrøder	Ja	Ja
486	Høsegård uden plantedække	Ja	Ja
487	Skovlandbrug, ikke støtteberettiget	Ja	Ja
488	Høsegård, permanent græs	Ja	Ja
489	Havtorn	Ja	Ja
490	Hassel, træ (<i>Corylus avellana</i>)	Ja	Ja
491	Storfrugtet tranebær	Ja	Ja
492	Tyttebær	Ja	Ja
493	Surbær	Ja	Ja
494	Japan kvæde	Ja	Ja
495	Morbær	Ja	Ja
496	Medicinpl., vedplanter	Ja	Ja
497	Planteskolekulturer, vedplanter, til videresalg	Ja	Ja
499	Lukket system	Nej	Nej
501	Stauder	Ja	Ja
502	Blomsterløg	Ja	Ja
503	En- og to-årige planter	Ja	Ja
504	Solbær, stiklingeopformering	Ja	Ja
505	Ribs, stiklingeopformering	Ja	Ja
506	Stikkelsbær, stiklingeopformering	Ja	Ja
507	Hindbær, stiklingeopformering	Ja	Ja
508	Andre af slægten Vaccinium	Ja	Ja

509	Trækvæde	Ja	Ja
510	Melon	Ja	Ja
512	Rabarber	Ja	Ja
513	Jordbær	Ja	Ja
514	Solbær	Ja	Ja
515	Ribs	Ja	Ja
516	Stikkelsbær	Ja	Ja
517	Brombær	Ja	Ja
518	Hindbær	Ja	Ja
519	Blåbær	Ja	Ja
520	Surkirsebær uden undervækst af græs	Ja	Ja
521	Surkirsebær med undervækst af græs	Ja	Ja
522	Blomme uden undervækst af græs	Ja	Ja
523	Blomme med undervækst af græs	Ja	Ja
524	Sødkirsebær uden undervækst af græs	Ja	Ja
525	Sødkirsebær med undervækst af græs	Ja	Ja
526	Hyld	Ja	Ja
527	Hassel (<i>Corylus maxima</i>)	Ja	Ja
528	Æbler	Ja	Ja
529	Pærer	Ja	Ja
530	Vindrue	Ja	Ja
531	Anden træfrugt	Ja	Ja
532	Anden buskfrugt	Ja	Ja
533	Rønnebær	Ja	Ja
534	Hyben	Ja	Ja
535	Bærmispel	Ja	Ja
536	Spisedruer	Ja	Ja
537	Valnød (almindelig)	Ja	Ja
538	Kastanje (ægte)	Ja	Ja
539	Blandet frugt	Ja	Ja

540	Tomater	Ja	Ja
541	Agurker	Ja	Ja
542	Salat (drivhus)	Nej	Nej
543	Grøntsager, andre (drivhus)	Nej	Nej
544	Snitblomster og snitgrønt	Nej	Nej
545	Potteplanter	Nej	Nej
547	Planteskolekulturer, stauder	Ja	Ja
548	Småplanter, en-årige	Ja	Ja
551	Moskusgræskar	Ja	Ja
552	Mandelgræskar	Ja	Ja
553	Centnergræskar	Ja	Ja
563	Svampe	Nej	Nej
564	Containerplads	Nej	Nej
565	Skovrejsning, direktivimplementerende uden tilsagn ved Landbrugsstyrelsen	Nej	Nej
566	Klimaskovrejsning, national ordning ej Landbrugsstyrelsen	Nej	Nej
567	Klima-lavbundsprojekt, national ordning ej Landbrugsstyrelsen	Nej	Nej
570	Humle	Ja	Ja
575	Skovrejsning (privat) - kulstofbinding og grundvandsbeskyttelse	Nej	Nej
576	Skovrejsning (statslig) - forbedring af vandmiljø og grundvandsbeskyttelse	Nej	Nej
577	Skov med biodiversitetsformål	Nej	Nej
578	Skovrejsning (privat) - forbedring af vandmiljø og grundvandsbeskyttelse	Nej	Nej
579	Tagetes, sygdomssanerende plante	Ja	Ja
580	Anden skovdrift	Nej	Nej
581	Skovdrift med fjernelse af ved	Nej	Nej
582	Pyntegrønt, økologisk jordbrug	Ja	Ja
583	Juletræer og pyntegrønt	Ja	Ja
585	Skovrejsning i projektområde, som ikke er omfattet af tilsagn	Nej	Nej

586	Offentlig skovrejsning	Nej	Nej
587	Skovrejsning på tidl. landbrugsjord 3	Nej	Nej
589	Bæredygtig skovdrift	Nej	Nej
590	Bæredygtig skovdrift i Natura 2000-område	Nej	Nej
591	Lavskov	Ja	Ja
592	Pil	Ja	Ja
593	Poppel	Ja	Ja
594	El	Ja	Ja
596	Elefantgræs	Ja	Ja
597	Rørgræs	Ja	Ja
598	Sorrel	Ja	Ja
650	Chrysanthemum Garland, frø	Ja	Ja
651	Dildfrø	Ja	Ja
652	Kinesisk kålfrø	Ja	Ja
653	Karsefrø	Ja	Ja
654	Rucolafrø	Ja	Ja
655	Olieræddike til frø, radisefrø	Ja	Ja
656	Bladbedefrø, rødbedefrø	Ja	Ja
657	Grønkålfrø	Ja	Ja
658	Gulerodsfrø	Ja	Ja
659	Kålfrø (hvid- og rødkål)	Ja	Ja
660	Persillefrø	Ja	Ja
661	Kørvelfrø	Ja	Ja
662	Majroefrø	Ja	Ja
663	Pastinakfrø	Ja	Ja
664	Skorzonerrod/skorzonerrodfrø	Ja	Ja
665	Havrerodfrø	Ja	Ja
666	Purløgsfrø	Ja	Ja
667	Timianfrø	Ja	Ja
668	Blomsterfrø	Ja	Ja

701	Grønkorn af vårbyg	Ja	Ja
702	Grønkorn af vårhvede	Ja	Ja
703	Grønkorn af vårhavre	Ja	Ja
704	Grønkorn af vårrug	Ja	Ja
705	Grønkorn af vårtriticale	Ja	Ja
706	Grønkorn af vinterbyg	Ja	Ja
707	Grønkorn af vinterhvede	Ja	Ja
708	Grønkorn af vinterhavre	Ja	Ja
709	Grønkorn af vinterrug	Ja	Ja
710	Grønkorn af hybridrug	Ja	Ja
711	Grønkorn af vintertriticale	Ja	Ja
900	Øvrige afgrøder	Ja	Ja
903	Lysåbne arealer i skov	Nej	Nej
907	Naturarealer, økologisk jordbrug	Nej	Nej

Tabel 23.3.2: Ordninger

Udtagningsordninger	Etableringstidspunkt
Vand- og klimaprojekter (SGAV)	Slutredegørelse
Klima-lavbundsordningen (SGAV)	Slutredegørelse
Klima-lavbundsprojekter (NST)	Færdigt anlæg i mark
Minivådområder (SGAV)	Udbetaling
National skovrejsning (SGAV)	Udbetaling
Privat skovrejsning (SGAV) (udfases)	Udbetaling
Statslig skovrejsning (NST)	Årlig opgørelse fra NST
Permanent ekstensivering (SGAV)	Ansøgning
Midlertidig ekstensivering (SGAV)	Ansøgning
Akutupakke 1, 2 og 3 (NST)	Årlig opgørelse fra NST
Kvælstofvådområder (NST)	Færdigt anlæg i mark

Fosforvådområder fra 2027 (NST)	Færdigt anlæg i mark
---------------------------------	----------------------

Tabel 23.3.3: Basisudvaskningsgrænseareal

Afgrødekode	Navn
1	Vårbyg
2	Vårhvede
3	Vårhavre
4	Blanding af vårsåede arter
5	Majs til modenhed
6	Vårhvede, brødhvede
7	Korn + bælgssæd under 50% bælgssæd
8	Vårspelt
9	Vinterspelt
10	Vinterbyg
11	Vinterhvede
13	Vinterhvede, brødhvede
14	Vinterrug
15	Vinterhybridrug
16	Vintertriticale
17	Blanding af efterårssåede arter
18	Korn og bælgssæd (over 50 % bælgssæd)
19	Majs til modenhed med græsudlæg
21	Vårraps
22	Vinterraps
23	Rybs
24	Solsikke
25	Sojabønner
26	Linser
27	Kikærter
30	Ærter

31	Hestebønner
32	Lupin
36	Bælgsæd, andre typer til modenhed blanding
40	Oliehør
41	Spindhør
51	Blanding bredbladet afgrøde, frø/kerne
52	Quinoa
53	Boghvede
54	Bælgsæd blanding
55	Vårrug
56	Vårtriticale
57	Vinterhavre
58	Sorghum
70	Vårbyg, efterårssået
71	Vårhvede, efterårssået
72	Vårhavre, efterårssået
123	Valmuefrø
124	Spinatfrø
157	Kartofler, spise- tidligt høstede med efterafgrøder
180	Gul sennep
182	Blanding af oliearter
210	Vårbyg, helsæd
211	Vårhvede, helsæd
212	Vårhavre, helsæd
213	Blandkorn, vårsået, helsæd
214	Korn og bælgsæd, helsæd, under 50% bælgsæd
215	Ærtehelsæd
216	Majshelsæd
217	Korn og bælgsæd, helsæd (over 50 % bælgsæd)
218	Majshelsæd med græsudlæg

220	Vinterbyg, helsæd
221	Vinterhvede, helsæd
222	Vinterrug, helsæd
223	Vintertriticale, helsæd
224	Blandkorn, efterårssået helsæd
225	Vårrug, helsæd
230	Blanding af vårkorn, grønkorn
234	Korn og bælgssæd, grønkorn, under 50% bælgssæd
235	Blanding af vinterkorn, grønkorn
423	Suktermajs
424	Ærter, konsum
425	Suktermajs med græsudlæg
426	Bønner, andre
430	Bladpersille
431	Purløg
432	Krydderurter (undtagen persille og purløg)
650	Chrysanthemum Garland, frø
651	Dildfrø
652	Kinesisk kålfrø
653	Karsefrø
654	Rucolafrø
655	Olieræddike til frø, radisefrø
656	Bladbedefrø, rødbedefrø
657	Grønkålfrø
658	Gulerødsfrø
659	Kålfrø (hvid- og rødkål)
660	Persillefrø
661	Kørvelfrø
662	Majroe frø
663	Pastinakfrø

665	Havrerodfrø
666	Purløgsfrø
667	Timianfrø
668	Blomsterfrø
701	Grønkorn af vårbyg
702	Grønkorn af vårhvede
703	Grønkorn af vårhavre
704	Grønkorn af vårrug
705	Grønkorn af vårtriticale
706	Grønkorn af vinterbyg
707	Grønkorn af vinterhvede
708	Grønkorn af vinterhavre
709	Grønkorn af vinterrug
710	Grønkorn af hybridrug
711	Grønkorn af vintertriticale

Styrelsen for Grøn
Arealomlægning og Vandmiljø